

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Marc Ye's

Juàn Bautist ngo yalbàn co'te' nagán.

(Mt. 3.1–12; Lc. 3.1–9, 15–17; Jn. 1.19–28)

1 Taandxè' mod mtlo mbyath no
mbyèn cóñ che'n di's ndac che'n
Diox co' ndlu' cóñ che'n Jesucrist co'
nac xgan'pe' Diox.

2 Thìb mbi' co' ngro' lèe Sayi co'
mde'th di's co' ndxab Diox, mbi'a mque'
ye's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez
taandxè:

Daa tel' ner thìb mbi' co' xo'f zin'
zin' co' gác rsinen. Mbi' yi'th ner lool
par te'fth mbi' di's no co mbi' yalbàn
cón che'n'l no par li mbi' le' mén tlo
gòn di's cóñ che'n'l, ne, par li nab
mén mén loo cóñ che'n Diox ndoore'
co'se' yi'th lu'l loo mén.

3 Mbyèn thìb di's che'n thìb mbi'
co' mblo yalbàn cabii co'te' nagán.
Mbez mbi': Ftub xnìi yéc gu' no ftub
xnìi lezo' gu' loo cóñ che'n Tad Diox.
Fxal' gu' xtúuz gu' no fxal' gu' lezo'
gu' par ñee gu' no ta' gu' cuent cóñ
che'n Tad Diox. Tataa mod gác nab
gu' ndoore' yi'th Tad Diox gu' loo gu'.

4 Cona, ngro xo'f Juàn Bautist no ngro'
too Juàn loo mén co'te' nagán par li
Juàn bautizar mén. Mbez Juàn loo mén
co' ndxi'th loo Juàn naquinque' gác
bautizar mén par tataa mod lu' mén le'
mén, lícque, ngulàa yéc no ngulàa lezo'
no mzye' ryethe mod ye'rsin' co' ngòp
mén par càba loo mén ton' Diox xquin

mén no xtol mén co' ndxàp mén no co'
ncua'n mén. 5 Látha, mbi'th mén gulàaz
che'n làaz mén jude no mén ciudape'
Jerusalén par gòn mén di's co' mbez
Juàn. Co'se' ndxelo nxo'f dol mén xtol
mén loo Juàn no ngo ro mén cóñ che'n
xtol mén loo Juàn, ndli Juàn bautizar
mén le'n nít le'n yó'be' Jordán.

6 Xab Juàn co' mdoc Juàn ngòc lar'
co' mbuàb mén con yis lad má' co' lèe
camell. Cinch co' ngòd le'n Juàn ngòc
cinch che'n yid má', ne. Lua' Juàn no
xit Juàn ngòc mbiistoo no mzin huan.
7 Co'se' ngo Juàn yalbàn loo mén cóñ
che'n di's ndac, taandxè' mod mbez
Juàn:

—Nare' yi'th thìb mbi' co' más ndxàp
con' roo con' xèn la's nii mbi' no la's ya'
mbi' leque daa. Por con' roo con' xèn co'
ndxàp mbi' la's nii mbi' no la's ya' mbi',
pà tan con mbi' con co' ndxác mbi'.
Axta ne' ne' lin ryes còo'en loo mbi' par
xaquen bòo co' natedó' yilid co' ngue
nii mbi.

8 Mbez Juàn, ne:
—Daa ndli bautizar gu' le'n nít. Per
mbi'a li par yòo gu' loo cóñ che'n Diox
por cóñ che'n Xpii Natú' xalque' ndxàc
bautizar mén le'n nít.

Juàn Bautist mbli bautizar Jesús.

(Mt. 3.13–17; Lc. 3.21–22)

9 Leque le'n huiza, Jesús ngro' le'n
yèez Nazaret co' nac thìb yèez che'n

làaz mèn galile. Mbi'th Jesús co'te' ngo Juàn par li Juàn bautizar Jesús le'n yó'be' Jordán. ¹⁰ Texal ngolo ngro' Jesús le'n nít, ngolo ngòc bautizar Jesús, gunèe Jesús mxyal' loo bé' no gunèe Jesús nde làa Xpii Natú' loo bé' loo Jesús. Gunaa Xpii Natú'a xal ñaa thib palomxtil' hora. ¹¹ No leque hora mbyèn thib di's loo bé' co' ndxab loo Jesús:

—Lùu nac xgan'pe' daa co' anze'f ngudloon no lezon. No por cón che'nl, anze'f ndyac lezon.

Mebizya mbli preb Jesús.

(Mt. 4.1–11; Lc. 4.1–13)

¹² Ngolo ngòc con'a, Xpii Natú' mbli par mxen Jesús ned. Nda Jesús co'te' nagán. ¹³ Ngo ban Jesús co'te' nagána cho' huiz lath má' huan. Lath xtau'a, mbi'th Mebizya loo Jesús par li Mebizya preb loo Jesús no par cobya' Mebizya Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús cón ndlya's Mebizya. Per Jesús ne'nglide cas Mebizya. Ngoloa, mzin angl che'n Diox loo Jesús par mbli angl mandad loo Jesús.

Jesús mtlo mxo'f zin' cón che'n di's ndac le'n huax yéez no ranch par ned le'n làaz mèn galile.

(Mt. 4.12–17; Lc. 4.14–15)

¹⁴ Per pente ndxàc plá huiz nguri'th con'a, mxen mèn Juàn Bautist. No mque' mèn Juàn Bautist lezi'f. Le' Jesús na, ngua le'n huax yéezya' che'n làaz mèn galile par ngua lo Jesús yalbàn. No ngua te'th Jesús cón che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn xá mod ndlya's Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. ¹⁵ Mbez Jesús loo mèn par neda:

—Nase mzinle' tiemp co'se' ndlya's Diox yòo gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu. Blàa yéz gu' no blàa lezo' gu' no fse' gu' mod co' ndxàp gu' loo Diox. No gola's gu' di's co'

mbezen loo gu' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo ryethe co' nac con' ryes.

Jesús ndxab loo thap myen' co' ndyen mbèel: Ya' gu' nda na!. Ftoo nque gu' xísen.

(Mt. 4.18–22; Lc. 5.1–11)

¹⁶ Láth co'se' nda riid Jesús ro lagun co' nziri' loo xyòn che'n làaz mèn galile, gunèe Jesús chop hues myen' co' lèe Mon no Ndech. Ryop hues Ndech Mon ngòc mèn co' ndyen mbèel. Nzi go ryop hues Ndech Mon yex le'n nít par yigaa mbèel le'n yex. ¹⁷ Ndxab Jesús loo ryop hues Ndech Mon:

—Ya' gu' nda na!, ey. Ftoo nque gu' xísen. Na li le' gu' gác mèn co' lu' loo mèn cón che'n Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox xal ndxòo mbèel le'n yex co'se' ndyee ten gu' mbèel.

¹⁸ Leque hora, mblá' Mon ryop Ndech yex. Nda nque Mon ryop Ndech xís Jesús.

¹⁹ Ngoloa, tolo mdoo Jesús ned, nda Jesús. Per ndxepte más gundee Jesús delant, gunèe Jesús thib mbi' co' lèe Cob co' ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Zebede. Gunèe Jesús Juàn hues Cob, ne. Nzi yon xgan' Zebede le'n yòoyaa. Nzi go bdè! Zebede yex con Cob no con Juàn. ²⁰ Ngurez Jesús Cob no Juàn. Ndxab Jesús loo myen:

—Ya' gu' nda na!. Ftoo nque gu' xísen.

Sya, nda no myen' Jesús. Taate mtan' myen' xud myen', Zebede, le'n yòoyaa con moz.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' co' mque no thib xpíi ye'rsin!.

(Lc. 4.31–37)

²¹ Tolo mdoo Jesús ned con dyap myen' axta mzin Jesús thib yéez co' lèe Capernaum. Co'se' ngòc huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa na, ngòo Jesús le'n sinagog mèna par lu' Jesús mèn cón che'n di's ndac che'n Diox.

²² Le' sya, ryete mèn co' ndxòn di's co'

nac di's ndac che'n Diox co' ngo Jesús yalbàn, ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna loo Jesús. Tac Jesús ngue lu' loo mèna xal thìb mèn co' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mèn no la's ya' mèn par ñibe'pe' Jesús loo mèn. Mèna mden' no mda' mèna cuent ingue lu'de Jesús loo mèn xal nac mod co' ndlu' thìb maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ²³Hora ngo thìb mbi' co' nac mèn gulàaz che'n yèeza làth mèn le'n sinagog. Mbi'a mque no thìb xpii ye'rsin'. Xpii ye'rsin' a mbli ale ngrozèe mbi'. No mbli xpii ye'rsin' ndxab mbi' loo Jesús:

²⁴—¿Chonon ndxòo U' làth nu', à', Jesús, U' co' nac mèn yèez Nazaret? ¿Ché' nde U' trè' par telux U' nu', cà? Na ndlibeque' U' le' U' nac mbi' natú' che'n Diox. U' ngro' loo Diox. No mtel' Diox U' nde U' loo izlyo'.

²⁵Sya, mbyoo Jesús xpii ye'rsin' co' mque no mbi'. Ndxab Jesús loo xpii ye'rsin'a:

—¡Quex! Ftau' rol. No gro' loo mbi' ndxè'.

²⁶Per xpii ye'rsin'a mbli mquée mbii mbi'. No mblobii mbii mbi' loo yòo. No mbli mbii cabii ngrozèe mbi'. Ngoloa, chàa, ngro xpii ye'rsin'a loo mbi'. ²⁷Le' sya, ryete mèn co' ñèe ndxàc con'a loo mbi', anze'f mzyeb mèn no mniibdi's mèn loo xtàa mèn. Ndxab mèn:

—¿Chó con' co' ndxàc ba', yoo? ¿Chó di's cub no cón nac co' ndlu' mbi' ba'? Mbi' ba' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi', cona, axta xpii ye'rsin' ndxòn ro mbi' no nden' xpii ye'rsin' di's co' mbez mbi' loo xpii ye'rsin'.

²⁸No ale huizte huizte mbìn rye mèn gulàaz che'n làaz mèn galile cón che'n ryethe con' co' ndli Jesús no co' ndlu' Jesús loo mèn.

Jesús mteyac xna'zap Mon Pedr.

(Mt. 8.14–15; Lc. 4.38–39)

²⁹Co'se' ngolo ngro' Jesús con myen' no mèn le'n sinagog, Jesús nda no

Cob no Juàñ. Ngua Jesús liz Mon no liz Ndech. ³⁰Le'pe' huiza nax xna'zap Mon loo xlé'. Ndxab mèn guliz Mon loo Jesús le' xna'zap Mon ndyac len. ³¹Sya, ngòo Jesús co'te' nax xna'zap Mon. Mxít che Jesús xna'zap Mon. Mteyac Jesús xna'zap Mon. Leque hora, ngro xlé' xna'zap Mon. Sya, mtlo xna'zap Mon, mbli zna'zap Mon cas mèna con Jesús.

Jesús mteyac huax mèn yíz.

(Mt. 8.16–17; Lc. 4.40–41)

³²Co'se' mzyèlè' izlyo' huiza no ngulàale' yál' izlyo' huiza, mzin no mèn huax mèn yíz no huax mèn co mque no chol xpii ye'rsin' loo Jesús. ³³Leque hora, ryete mèn yèez Capernaum mqueltàa ro ryo' liz Pedr loo Jesús.

³⁴Sya, mteyac Jesús huax mèn co' mque no chol yíz. No mblo' Jesús xpii ye'rsin' loo huax mèn co' mque no xpii ye'rsin!. Ndx'e'sleque' ndxàc mèna. No inda'de Jesús lugar loo xpii ye'rsin'a par angli xpii tyoodi's mèn co' nquéee mbii yéca cón che'n Jesús tac xpii ye'rsin'a huen huen nanee chó mbi' nac Jesús.

Jesús ngo yalbàn le'n yèeza' che'n làaz mèn galile.

(Lc. 4.42–44)

³⁵Co'se' ndoore' yiniì izlyo' tedib huiz co' nde nquea, cuar ngo che Jesús. Ngro' Jesús thìb lad ro yèez Capernaum par cuez Jesús Diox tya. ³⁶Látha, ne'nda'de Mon cuent con myen' co' ndxàc xtàa Mon máa Jesús. Mon ngua cua'n Jesús con myen' co' ndxàc xtàa Mon pá ned nda Jesús. ³⁷Co'se' mzyal Mon con myen' co' naqueltàa Mon Jesús, Mon no myen'a ndxab loo Jesús:

—Ryete mèn ngue tee cua'n U', Tad.

³⁸Per Jesús ndxab loo Mon no loo myen' co' ngue tee no Mon:

—Nda na' le'n taamas yèez co' nziri' gax loo na' ba' par tan cuent no gon

yalbàn cóñ che'n di's ndac che'n Diox
loo mèn par ned ba', ne. Tac por cona
ngro'en loo Diox par ndalen loo izlyo'
ndxè!

³⁹Sya, mxen Jesús ned. Nda lo Jesús
yalbàn loo mèn le'n sinagog mèn le'n
rye yéez co'te' ngue no mèn sinagog
mèn. No mblo' Jesús xpii ye'rsin' loo
rye mèn co' mquée mbii che'n xpii
ye'rsin' loo mèn gulàaz che'n làaz mèn
galile.

**Jesús mteyac no mtembií Jesús thib
mbi' co' mque no yíiz co' nac yíiz
ndxa's co' nteya's yid lad mèn no co'
nteýee yid lad mèn.**

(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

⁴⁰Ned nque tee Jesús, ngo thib mbi'
lath mèn. Mbi'a mque no thib yíiz
ndxa's co' nteya's no co' nteyee yid
lad mèn. Mbii gax mbi'a loo Jesús. No
mdub xib mbi' loo Jesús. Ndxab mbi'
loo Jesús:

—Tad, U' anze'f ndxác nteyac chol
yíiz co' ndxap mèn. iOj li U' favor
tembií U' daa no teyac U' daa loo yíiz
ndxa's ndxè', huen!

⁴¹Sya, mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús
mbi'. Ante mbuàal Jesús lad mbi'. No
ndxab Jesús loo mbi':

—Ndlyazen le' lìu yac, ey.

Sya, mteyac Jesús mbi'.

⁴²No texal ngolo ndxab Jesús di's,
mbembii yid lad mbi' co' mque no yíiz
ndxa'sa. Ale, lueg mbyac mbi'. ⁴³Mnibe'
yèe Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

⁴⁴—Hui' nexa. Yende chó loo gabtel
co' ngolo mbli nonl ba', ndee. Ante
ndlyazen yal loo nguley' par ñèe
nguley' lìu. No sangya lá'l ofrend co'
nac gòn loo Diox por cóñ con' co'
mtembiin ladl, ofrend co' nac gòn co'
mnibe' Moisés ta' mèn par tataa mod
ñèe mèn no yila's mèn le' lìu mbyacle'
loo yíiz ndxa's co' mque nol ladl.

Ngolo gunii Jesús Diox loo mbi', mtel'
Jesús mbi', bii mbi' par liz mbi'.

⁴⁵Per co'se' ndyàa mbi' par liz mbi',
ale le'le' mtlo mbi', mda' mbi' cuent loo
rye mèn co' mzyál' mbi' ned xá mod
mbyac mbi'. No con'a mbli ya yende
mod ngòo Jesús alanque' le'n nec
thib yéez che'n làaz mèn galile. Más
quee lezo' Jesús mque tee Jesús thib
lad ro yéez co'te' ihuaxte mèn nzo. Per
mastale' thib lad mque tee Jesús, rye
mèn co' naban par nedaa nda nqueque'
xís Jesús par huí' mèn loo Jesús no
par libe' mèn Jesús no par ñèe mèna
yalguzye' co' ndli Jesús.

**Jesús mteyac thib mbi' co' mque no
thib mbii che'n yíiz bech.**

(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

2 Ngolo nguri'th plá huiz, mbere
Jesús. Ngòo Jesús le'n yéez
Capernaum tedib vez. Mbyath di's le'
Jesús nzo liz thib mbi'. ²Sya, setilte
mqueltàa huax mèn liz mbi'a loo Jesús
axta ne' ne' gàal ro ryo' yòo mèn, tant
huax mèn mqueltàa. Le' Jesús na, mtlo
ngo yalbàn cóñ che'n di's ndac che'n
Diox loo mèn par yòo mèn loo cóñ
che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.
³Látha, mzin thap xa'bi' co' ne' thib
mbi' loo thib cami loo Jesús. Mbi'a
mque no thib mbii che'n thib yíiz co'
ntequech lad mèn. ⁴Co'se' ñèe mèna
yende mod yòo mèna ro ryo', tant huax
mèn par yòo no mèna mbi' loo Jesús,
sya, añenti mtequée mèna mbi' par yéc
yòo no mblit mèna tej yéc yòo par làa
mèna mbi' nazal' cami mbi' loo Jesús
par le'n nyòo. ⁵Co'se' ñèe Jesús le'
mèna ndxela'spe' le' Jesús ndxác teyac
mèn, ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Xgan', xtol lìu no xquin lìu
mdyon'le'.

⁶Per plá mèn co' nac maistr co' ndlu'
cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn
co' ndub látha, mèna mbli xtùuz le'n
lezo' mèn: ⁷¿Chonon tatua' ndyoodi's
mbi' ba'? Mbi' ba' ñii ngòc nguàal di's
cón che'n Diox. Ngue ta' mbi' xyàñ lezo'

Diox tac yende chó mèn gác ton' xtol mèn co' ndxàp xtol. Ante Diox ndxàc nton' xtol mèn.⁸ Per yub Jesús non no nanee Jesús cón ngue li mèna xtùuz. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chonon tatau' nzi li gu' xtùuz, à? ⁹ ¿Xá nee gu'? ¿Chó dí's nac co' más inagànte, ndyac gu', par gaben loo mbi' yíiz ndxè', à? ¿Ché' más inagànte naca, ndyac gu', gaben loo mbi': Xtol lùu mton'len o ché' más inagànte gaben: Goo too. Bye' camil ba'. Byàa par lizl, cà'? ¹⁰ Pues daa ndxab di's loo mbi' yíiz ba' no nalle! lu'en loo gu' le' daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, daa ndxàp con' roo no con' xèn la's niin no la's yan par ton'en xtol chol mèn loo izlyo' ndxè'.

Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo mbi' co' mque no yíiz becha:

¹¹ —Na ñibe' lool. Goo too. Fthùuz dáa co' ngo'thl. Bye' dáa. No tee càa ned, byàa par lizl.

¹² Leque hora, ngo too mbi' co' mque no yíiz bech. Mxen mbi' ned. Ngro' mbi' loo ryete mèn co' nziri' tya. Ndyàa mbi' par liz mbi'. Por cona, ryete mèna ante mbui' no ante gunaa. No ngurez mèna Diox. Ndxab mèna:

—iAy, Dio's! Dib lal nzi nu' loo izlyo' tarte hui' nu' con' co' tatau' ndxàc ba'.

Jesús ndxab loo thòb mbi' co' ngro' lèe Leví: Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

(Mt. 9.9–13; Lc. 5.27–32)

¹³ Ngoloa, ngua Jesús ro lagun co' nziri' ro xyòn mèn che'n làaz mèn galile tedib vez. Tya mqueltàa huax mèn loo Jesús. Le' Jesús na, mblu' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

¹⁴ Láth nda riid Jesús par neda, gunèe Jesús ndub thòb mbi' co' lèe Leví co' nac xgan' thòb mbi' co' lèe Alfe. Leví ndub co'te' ndyee thix mèn tmi cón che'n contribución. Jesús ndxab loo Leví:

—Leví, goo too. Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

Sya, ngo too Leví. Mblá' Leví zin' Leví. Nda no Leví Jesús.

¹⁵ Nde nxon', ngòc thòb con' loo Jesús. Láth ngue yuhua Jesús sa yèth liz Leví, anze'f thòb mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución mqueltàa, no huax mèn co' ngòp xtol, loo Jesús. No thidte mdub mèna loo mèn con Jesús no con myen' xin' mté'th Jesús. Le'pe' le'n huiza, anze'f huax mèn mqueltàa loo Jesús. Mdoo nque mèna xís Jesús.

¹⁶ Co'se' ñèe mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn che'n xley' farise le' Jesús thidte ndub yuhua no rye mèna loo mes, ndxab mèna loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Xá mod ale thidte ngue yuhua maistr gu' no ale thidte ngue yu no maistr gu' mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no con mèn ye'rsin' co' anze'f thòb xtol ndxàp ba', à?

¹⁷ Co'se' mbìn Jesús tataa ndxàb mèna loo myen' xin' mté'th Jesús, yub Jesús ndxab loo mèna:

—Mèn co' ndyac huen nzo lezo' mèn no ndyac mèn yende chó yíiz nden' mèn, mèna ndyac inquinte mèna doctor par teyac doctor mèna. Ndxel'leque', mèn co' nden' yíiz, mèna nden' naquinque' mèna doctor par teyac doctor mèna. Hui' gu' nexa. Na ne'ngalte loo izlyo' ndxè' par bezen no cuin mèn co' nden' nac mèn mèn huen. Ndxel'leque', daa ndal loo izlyo' ndxè' par bezen no cuin mèn co' nden' nac mèna mèn ye'rsin' no mèn co' nden' nac mèna mèn co' ndxàp xtol loo Diox.

Ndxep mèn mnibdi's loo Jesús chonon imbe xlatte Jesús con myen' xin' mté'th Jesús.

(Mt. 9.14–17; Lc. 5.33–39)

¹⁸ Thòb vez ngòc thòb con'. Co'se' ngure xlat myen' xin' mté'th Juàn Bautist no myen' xin' mté'th mèn xley' farise, mbi'th plá mèn loo Jesús. Mnibdi's mèna loo Jesús:

—¿Chonon mbe xlat myen' xin' mté'th Juàn Bautist no myen' xin' mté'th mèn xley' farise per myen' xin' mté'th lùu imbe xlatte, à?

19 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ngue li gu' xtùuz nzo mod cue xlat mèn co' ngòc convid par ya thuhua mèn co'te' mselya' thib ned myen' co' mselya' láth nzi mèna liz myen' con myen' co' mselya'a, cà? Yende xàa. Chele' myen' co' mselya'a nziri' con mèn co' ngòc convida, yende mod cue xlat mèna, ey. **20** Per co'se' zin hor bii myen' co' mselya'a, sya, cue xlat mèn co' ngòc convida.

21 Nde niin thib con' loo gu': Yende chó mèngot nzo co' co bdè' thib le' lar' cub loo thib lar'can' gox. Tac chele' lar'can' goxa yo bdè' lar' cub, le' sya, co'se' yech lar'can' goxa, lar' cub co' nzo bdè' lar'can' goxa ched yèe lar'can'a. Le' sya, lar'can'a más naroo ryed. **22** No ne' ne' co mèn mezcal co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le'. Tac thib descuid mezcal li par tolo lyé' garrafón gox co' nalé'. Le' sya, tataa mod gác perdid mezcal no gác perdid garrafón, ne. Cona, ngue niin loo gu': Más huen gáca co mèn mezcal co' diz ngro' palenc le'n garrafón cub par ne'gàcte perdid mezcal no par ne'lyé'de garrafón, ne.

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n triu thib huiz sabd.

(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

23 Thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús nda riid co'te' nax thib le' yòo co'te' nzo'f nfa' triu con myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo mcho' bacdò triu. No ngobya' myen' bacdò triu. No mbla' myen' mbii loo nzob triu par ryo yix loo nzob triu par hua myen' nzob triu. **24** Le' sya, mèn xley' farise co' nzo làth mèn co' nda nque xis Jesús ndxab loo Jesús:

—Jesús, hui' nexa. ¿Chonon ndli myen' xin' mté'th lùu zin' co' indxàalte li mèn huiz descans, à?

25 Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo mèn xley' farisea:

—Aa, ¿ché' nec thib vez tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox, co'te' nda' cuent cóñ che'n David co' ngòc rey pôla, con' co' mbli David thib vez co'se' mblyan' David con mèn co' mblyath no David ned mque tee David, cà? David mblyan' no mquique' hua David con mèna. **26** David ngòo le'n templ le'n tiemp co'se' ngòc Abiatar jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley'. Ale mxen David pan co' ngòc pan co' mbec mèn loo mes le'n templ, co' nee di's, mbec mèn pan loo Diox. Pana ante nguley' ndxàp permis par hua nguley' pana tiempa. Mda' David pana nduhua mèn co' ngure no David, ne.

27 Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Diox mtan' thib huiz co' nac huiz sabd par ne'lida mèn zin' co' mbyan' tub co' ne'ngácte ntelo mèn le'n sman, no par gác con' ndac loo Diox, no par li mèn descans. Per ne'ntan'te Diox huiz sabd par ñibe' yèe mèn loo xtàa mèn loo co' nac costumbr co' nzi no mèn no co' mbed no mèn. **28** Por cona, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa ndxàp con' la's niin no la's yan par ñibe'en loo mèn cóñ ndxàal li mèn huiz sabd co' nac huiz descans.

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no sa ya' biiz.

(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

3 Mbere Jesús, ngòo Jesús le'n thib sinagog co' ndub le'n thib yèez par neda. Làth mèn co' ngo le'n sinagoga, ngo thib mbi' co' nayíz sa ya'. Ya' mbi'a yende mod huin. No yende mod ga!. **2** Látha, xèe nzi la's mèn loo Jesús par ñèe mèna ñeene' ché' teyac Jesús ya' mbi'a huiz sabd co' nac huiz

descans par tataa mod cua'n mèna mod xá mod quexù' que' fals mèna Jesús.

3Sya, Jesús ndxbab loo mbi' co' nayíiz ya'a:

—Goo too co'te' ndubl ba!.

4Sya, ndxbab Jesús loo mèn co' xèe nzi la's loo Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' nda' ley co' mxo'l Moisés loo mèn lugar li mèn con' ndac o li mèn con' ye'rsin' le'n huiz co' nac huiz descans co' nac huiz sabd no ché' nda' ley lugar loo mèn telá' mèn thib mèn loo con' ryes o ché' nda' ley lugar guth mèn thib mèn le'n huiz descans co' nac huiz sabd, cà'? Fcàb gu' loon, ey.

Per ndxe'leque', mèna ne'ngácte ncàb loo Jesús. Ale mbyau' ro rye mèna.

5Sya, ngocloo Jesús mbui' Jesús loo mèna. No mxí lezo' Jesús con mèna tac ne'nglàa huente di's co' ndxbab Jesús le'n lezo' mèna. No ne'ngaa'dte mèna di's co' mbez Jesús loo mèna. Sya, ndxbab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega' ya'l, ey.

Sya, mtega' mbi' ya' mbi'. Ngoloa, ale chàa, mbyac ya' mbi'. **6**Ngoloa, ngro' mèn co' nac mèn xley' farise. Mtlo mèna, mdoodi's mèna con mèn co' nac partid che'n mèn herodist par cua'n ryop ned mèna mod xá mod guth mèna Jesús.

Trè' ndlu' cóñ che'n xá mod anze'f huax mèn mqueltàa loo Jesús ro lagun.

7Jesús nda co'te' nziri' lagun gaxte co'te' nziri' yèez co' lèe Capernaum con myen' xin' mté'th Jesús. No anze'f thib mèn gulàaz che'n làaz mèn galile nda nque xís Jesús. **8**Co'se' mbìn mèn le' Jesús ndli yalguzye' roo no yalguzye' xèn loo chol mèn, anze'f thib mèn gulàaz che'n làaz mèn jude, no mèn ciudape' Jerusalén, no mèn gulàaz che'n làaz mèn idume, no mèn yèezya' co' nziri' par ned ndlyen huiz

par ned ndri'lth yó'be' Jordán, no mèn gulàaz che'n làaz mèn ciuda Tir, no mèn gulàaz che'n làaz mèn ciuda Sidón, mbi'th rye mèna loo Jesús par hui' mèna no ñìe mèna cóñ ndli Jesús. **9**Por cona, co'se' mqueltàa huax mèn loo Jesús, ndxbab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús ya cua'n myen' thib yòoyaa par yòo thidte Jesús le'n yòoyaa par ne'tí'de mèn arid Jesús. **10**Tac Jesús mteyacle' huax mèn yíiz. Cona, ryete mèn co' ndyac yíiz ndxezi'f no ndxega's Jesús no nzi mchep mèn xtàa mèn par ante gàal mèna Jesús, sya, yac mèna. **11**Co'se' ñìe mèn co' mque no xpii ye'rsin'a Jesús, xpii ye'rsin' co' nzo loo mèna mbli par mdub xib mèna loo Jesús. No cabii mbez yèe mèna loo Jesús. Mbez mèna:

—U' nacpe' xgan' Diox.

12Per Jesús mnibe' yèe loo xpii ye'rsin' co' ngo loo mèna. Ndxab Jesús loo xpii ye'rsin'a:

—Ñibe'en loo gu' yende chó loo gabte gu' chó nac daa.

**Jesús ngue go' xà' si' fchop myen'
làth mèna par hue' myen' di's cóñ
che'n Jesús.**

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

13Ngoloa, ngua quée Jesús loo thib yii co' ndub gaxte tya. Ngurez Jesús mèn co' mbyla's Jesús mcui Jesús.

Sya, ngua gax mèna co'te' ndub Jesús.

14Ngoloa, mblec Jesús si' fchop myen' no mblo' xà' Jesús si' fchop myen' par mque tee no myen'a Jesús no par tel' Jesús myen'a par te'th myen'a no par co myen'a yalbàn cóñ che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. **15**Jesús mbli par mque no myen' con' la's nii myen' no con' la's ya' myen' par ante ñii myen' loo xpii ye'rsin', ryo xpii ye'rsin' loo mèn. **16**Ryete si' fchop myen' co' ngòc nerleque' myen' co' mcui Jesús, myen'a lèe taandxe': Ner mbi' co' Jesús mcui lèe Mon. Loo Mon mda' Jesús tedib

lèe co' lèe Pedr. ¹⁷No ngurez Jesús Cob no Juàn co' ndxàc ryop hues xgan' thìb mbi' co' lèe Zebede. Jesús mdub lèe ryop hues myen' na, Boanerg, co' nee di's, anze'l nayez yéc myen' co'se' ndyoodi's myen'. ¹⁸Xísa ngurez Jesús Ndech, Lip, Bartol, Mate, Max, Cob co' ngòc xgan' tedib mbi' co' lèe Alfe. No ngurez Jesús Tade, no tedib mbi' co' lèe Mon co' ngòo loo thìb ned mèn co' ngro' lèe partid cananist. ¹⁹No lult ngurez Jesús Jud Iscariot. Jud ngòc leque thìb myen' xin' mté'th Jesús co' mda'xù' Jesús loo mèn ye'rsin' yiloa.

**Mèn ngue quexù' ngue que' fals
Jesús le' Jesús ndxàp con' la's nii
Jesús no la's ya' Jesús por cón che'n
Beelzebú.**

(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10)

Ngoloa, ngòo Jesús liz thìb mbi' con myen' xin' mté'th Jesús. ²⁰Le' mèn co' mbìn cón che'n Jesús na, mqueltàa mèna loo Jesús axta ne' ne' ngác nghua no Jesús myen' xin' mté'th Jesús tant thìb mèn mqueltàa. ²¹Co'se' mbìn mèn guliz Jesús cón ngue li Jesús no con' co' ndxàc loo Jesús, mbi'th mèna loo Jesús par hue' yèe mèna Jesús tac mbez mèna no ndyoodi's mèna le' Jesús nquée mbii yéc.

²²Lomisque' ne, mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, co' nde par ned ciuda Jerusalén no co' nac mèn co' nzo làth mèn co' nde nque xís Jesús, mbez mèna loo mèn co' mqueltàa loo Jesús:

—Beelzebú co' nac jef che'n rye xpii ye'rsin' ngue tee no mbi' ndxè!. No por cón che'n con' roo no con' xèn co' ndxàp Beelzebú la's nii Beelzebú no la's ya' Beelzebú ngo' mbi' xpii ye'rsin' loo mèn.

²³Sya, ngurez Jesús mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mtetac Jesús thìb di's loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Xá mod leque Mebizya co'pe' Mebizya loo mèn, à!? iMáa yob yéc gu', na! ²⁴Anggab na'i, chele' mèn co' ñibel' loo thìb gobiern, gàc mèna chop partid no cue yoo ryop partid mèna, le' sya, gobierna yende mod tolo xec no yende mod tolo yo gobiern, élé? ²⁵Lomisque' ne, chele' thìb ned mèn guliz co' nzo ban thìb yòo, tlo gàc mèn guliza chop ned mèn por nzi yoo mèn guliza, yende mod tolo xec mèn guliza par yo ban mèn guliza thidte yòo par tolo gàc mèna thìb nedte mèn, élé? ²⁶Lomisque' ne, chele' Mebizya bix yath loo cón che'n Mebizya, yende mod tolo cue no yo Mebizya. Ale ndxe'leque', lyux Mebizya thidtene.

²⁷Lomisque' ne, yende chó mèn gác yòo liz thìb mbi' co' nac mbi' tín' par li huan' mèn cón che'n mbi' liz mbi' chele' mèn ne'quedó'de mbi' tín'a ner. Per chele' mèn ner quedó' nii mbi' no ya' mbi', le' sya, tataa mod lique' mèn gan li huan' mèn che'n mbi' liz mbi'.

²⁸Na ngue nii tedib con' co' nac con' licpe' loo gu', ne: Nzoque' mod tyon' rye xquin mèn no xtol mèn no ryethe di's co' nac di's ye'rsin' co' ndyoodi's mèn loo xtàa mèn. ²⁹Per mèn co' ñii ngòc nguàal con' cón che'n Xpii Natú!, yende mod tyon' xtol mèna thidtene. Ndxe'leque', ndxàp mèna dol thidtene par tetii Diox mèna yiloa.

³⁰Tataa mtetac Jesús rye di'sa loo mèn tac mèna mbez nzo thìb xpii ye'rsin' loo Jesús.

**Xna' Jesús no myen' huespe' Jesús
ngua cua'n Jesús.**

(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

³¹Ngoloa, mzin xna' Jesús no myen' huespe' Jesús loo Jesús co'te' nzo Jesús. Per ne'ngòode xa' par le'n nyòo. Par fuer no maste ngure xa'. Ndxab xa' loo mèn co' nziri' tyá:

—Guuz gu' loo Jesús yi'th Jesús ndxè!.

³²Mèna mteri'th di's par le'n nyòo. Le' sya, plá mèn co' nzi dib vuelt loo Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, xna' U' no myen' huespe' U' nziri' fuer. Ngue bez xa' U' par tyoodi's no xa' U'.

33 Per Jesús ndxab loo mèna:

—¿Ché' ndlya's gu' niin loo gu' chó mèn, lícque', nac xal xnan no myen' huesen?

34 Ngoloa, mbui' Jesús loo mèn co' nziri' dib vuelt loo Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Niin loo gu' chó mèn nac xal xnan no xal myen' huespe'en. Ryete gu' co' nziri' loon ndxè' lalque' nac xal xnan no nac gu' xal huesen. **35** Tac chol mèn co' ndli xal nee lezo' Diox, mèna nac xal huesen. Mèna nac xal ftanen. No nac mèna xal xnan.

Jesús ngue tetac loo mèn xá mod ngo thib mbi' bin.

(Mt. 13.1–9; Lc. 8.4–8)

4 Mbere Jesús. Mtlo Jesús, mblu' Jesús mèn ro lagun co' nziri' tya. Anze'f thib mèn mqueltàa co'te' ngo Jesús. No de tant huax mèn mqueltàa, más quee lezo' Jesús ngua tub Jesús le'n thib yòoyaa co' ndub loo lagun gaxte ro lagun. Le mèna na, ngure loo yux ro lagun. **2** Sya, mtetac Jesús di's loo mèn par tataa mod lu' Jesús huax con' loo mèn no ta' Jesús cuent cóñ che'ñ di's co' ngue tetac Jesús loo mèn. Mbez Jesús loo mèn:

3 —Bin gu' di's co' tyoodizen loo gu' ndxè'. Thib mbi' co' ngo bin, mbi' ngro'. Nda lo mbi' bin. **4** Láth ngue go mbi' bin, ngulàa ndxep biz bin ro ned. Ngoloa, mbi'th mbin. Mblo' mbin biz bina. Nduhua mbin biz bina. **5** Le' tedib lugar na, láth ngue go mbi' biz bin, ngulàa ndxep biz bin loo yòo quèe co'te' xhuite yòo nzi'f loo quèe. Luega ngulen biz bina tac inacha'de nzi'f yòo loo quèe. **6** Per co'se' mtlo mdín bée ro'tha, ale mbiiz ro'tha tac yende mod ngroo ngxèn lox ro'tha loo yòo quèe'a. **7** Tedib lugar na, láth ngue go mbi' biz

bin, ngulàa ndxep biz bin le'n huan. Per co'se' ngulen ro'tha, mtlo mblyus ro'th le'n huan tac mdín huan ro'th. Por lult ne'nda'de ro'th cosech tac mdín huan ro'th. **8** Le' tedib lugar na, mblo mbi' biz bin antub loo yòo be'f. Tyase huen ngulen ro'th. No mbryoo mxyèn ro'th. No mda' biz bina thib huen cosech. Thib nzob bin mda' gal psi' quèe nzob. Tedib nzob bin mda' ayon quèe nzob. Tedib nzob bin mda' thib ayo quèe nzob.

9 Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Gu' co' ndxác ta' gu' cuent co' huenleque' cóñ nee di's di's co' ngue toodizen loo gu' ndxè', no chele' gu' ten' cóñ nee di's di's ndxè', bìn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè' no fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'.

Trè' ndlu' cóñ mbli mtetac Jesús di's loo mèn.

(Mt. 13.10–17; Lc. 8.9–10)

10 Per co'se' ngolo mbii rye mèn, taate mbyan' Jesús con taandxep mèn co' be' mbyan' con ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Mnibdi's mèna no myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús cóñ nee di's di's co' mdoodi's Jesús co' mtetac Jesús loo mèna. **11** Sya, ndxab Jesús loo mèna no loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Por part cóñ che'n gu', ey, Diox angndli loo gu' par ta' gu' cuent no non gu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Cón che'n con'a be' nzo casloo loo taamas mèn. Cona, ndxe'l leque', loo mèn co' tarte tyal yila's par ta' mèn lugar ñibe'pe' Diox loo mèn, na ntetac di's loo mèna par tataa mod ndyoodiz non mèna. **12** Tataa ndlin par gáca co'se' hui' mèna loo cóñ chenen, con'a ndli gáca mèna xal mèn co' ingüi'de. No co'se' gòn mèn di's co' mbezen, gáca mèna xal mèn co' ne'ta'de cuent cóñ che'n di's co' mbezen par tataa mod ne'lyàade yéc mèna no ne'lyàade lezo' mèna no ne'se'de mèna mod co' ndxàp mèna par ne'tyon'te xtol mèna.

**Jesús ngue ta' cuent cóن nee di's cón
che'n biz bin co' ngue go mbi'.**

(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

13Tolo ndxab Jesús loo mèna no loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Ché' no gu' ne'nda'de cuent cón che'n di's co' mtetaquen loo gu', cà'? Chele' gu' ne'nda'de cuent cón nee di's co' ngolo guniin loo gu'a, ixá mod ta' gu' cuent no ten' gu' cón che'n taamas di's co' tolo tetaquen loo mèn, sya?

14Di's co' ngolo mtetaquen loo mèna nee di's ndxé': Mbi' co' ngo biz bin nee di's nac xal mèn co' nde'th di's no co' ngo yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox. **15**Nzo ndxep mèn co' nac xal nzob bin co' ngulàa ro ned. Mèna nee di's nda' mèna lugar ndxòn mèna di's cón che'n di's ndac che'n Diox. Per co'se' ndxàcle' ndxep huiz mbìn mèna di's, no queltàa yende chó mèn tolo lu' loo mèna xal tolo nda di's no xal tolo ndyee di's, látha xaste ndli Mebizya par ndxathla's mèn cón che'n di's co' mbìn mèn co' mbli mdén' mèn le'n lezo' mèn xá nac co' ndlya's Diox li mèn. **16**Nzo taamas mèn co' nac xal biz bin co' ngulàa loo yòo quèe, co' nee di's, co'se' mbìn mèn di's ndac che'n Diox, mbìn mèn di's ndac che'n Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. **17**Mèna nac xal ro'th co' ngulengà. Yende fuers lox ro'tha no ne'nxece ro'tha arid nen tac yende pá xon' lox ro'th. Le' sya, co'se' ndxàc ngòc nguàal con' loo mèna no ndxàc yalndyub ngu's loo mèna por cón che'n di's ndac che'n Diox, sya, ntlo mèna, ndyoo xà' lezo' mèna loo cón che'n di's ndaca. **18**Nzo taamas mèn co' nac xal biz bin co' ngulàa le'n huan. Mèna ndxòn di's co' nac di's ndac che'n Diox. **19**Per látha, más ndxath ndlyux mèn loo yalgon' che'n izlyo' ndxé'. No leque mèn ndli par leque mèn nqedii mèn loo yalgon' mèn. No sate más ndlya's mèn no ndxòo yéc mèn que

no mèn chol con!. Le' sya, ryete xtùuz co' más ndli mèn cón che'n con'a ndli ndxathla's mèn cón che'n di's ndac che'n Diox par tataa mod ne'gàcte mèn xal biz bin co' ta' huax cosech. **20**Per nzo ndxep mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac che'n Diox, no ndyubdi's mèn co' mbez di's ndac. Mèna nac xal biz bin co' ngulàa loo yòo be'f. Nzo ndxep mèn co' nac xal thìb quèe nzob co' mda' gal psi' quèe nzob. No nzo taamas mèn co' nac xal biz bin co' mda' ayon quèe nzob. No nzo taamas mèn co' nac xal bin co' mda' thìb ayo quèe nzob, co' nee di's, nac nzob bina bin co' mda' más huax cosech.

**Jesús mtetac loo mèn xal nac thìb
lampr co' ndxòo xnìi.**

(Lc. 8.16-18)

21Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—¿Ché' nzo mod tub mèn thìb lampr co' nzo xnìi le'n thìb cajón o tub mèn lampr xàñ' thìb lun', cà'? Yende xàa. Ndxel'leque', mèn quetal lampr gáp par tenìi lampr loo mèn. **22**Na nii loo gu', ne: Yende nec thib con' co' nzo casloo co' ne'ryo xo'fte loo xnaa. No yende nec thib con' co' xexte ndxàc co' ne'yathte no co' ne'yènte loo mèn. **23**Gu' co' ndxa'a'd di's nza par ta' gu' cuent co' huenleque' cón nee di's co' ngue niin loo gu' ndxé', bìn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxé' no fta' gu' lugar yaa'd di's ndxé' le'n lezo' gu'.

24Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Huen huen bli gu' xtùuz cón che'n di's co' nzi yòn gu' nalle'que'. Tac leque mod co' ndxàp gu' no co' ndli gu' loo hues xtàa gu', leque moda gáp Diox con gu' no li Diox loo gu'. No masre' tolo zib Diox loo gu' xalque' nac co' ndli gu' loo hues xtàa gu', gu' co' nzi yon di's ndxé', que naca li gu' con' ye'rsin', que naca li gu' con' ndac. Diox lique' gàca loo mèn xalque' nac con' mbli mèn loo xtàa mèn. **25**Tac loo mèn co' nda' lugar

ndxòn ndac mèn cón che'n di's ndac che'n Diox, loo mèna Diox tolo li más gòn ndac mèna cón che'n di's ndac che'n Diox yiloa. Per ndxe'leque', mèn co' indyalte no mèn co' indub nzade par tolo gòn mèn cón che'n di's ndac che'n Diox, loo mèna Diox sate li par yau' xtùuz mèn no yau' lezo' mèn par gàca loo mèn, por derech, yathla's mèn cón che'n di's ndac co' mbìn mèn no co' mde'th mèn co' ngo yalbàn cón che'n Diox loo mèn.

**Jesús ngue tetac cón che'n
biz bin co' ndryoo nxyèn.**

26 Ndxab Jesús loo mèn, ne:
—Mod co' ndxar' mèn no mod co'
nquelràa mèn, mèn co' ndyal yòo mèn
loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèn, nac xal co'se' ngo thìb mbi' biz
bin loo yòo. **27** Co'se' ngolo mblo mbi'
biz bin loo yòo, nda li mbi' descans no
ndxàt mbi' no ndxeche mbi' xal nac
mod che'n mbi'. Látha, ndri'th thìb
huiz no ndri'th tedib huiz co'se' ñee
mbi' le' biz bin ngulenle', no nzi roole'
bin, no nzi xènle' biz bin. Per ne'ta'de
mbi' cuent xá mod nzi roo biz bin no xá
mod nzi xèn biz bin. **28** Per yòo co' mblo
mbi' biz bina, anculque! ndxàc ña!.
Ner ndlyen ña!. Ndxeloa, ndxas bacdò
ñá!. Yiloa, ndryo yas lad ña!. **29** No co'se'
mzinle' tiemp ntlo nguus ña!, ntlo moz
ngro' moz par ya thop moz cosech tac
mzinle' huiz dyop cosech.

**Jesús ngue tetac cón che'n biz bin
mostaz loo mèn.**

(Mt. 13.31–32; Lc. 13.18–19)

30 Ndxab Jesús loo mèna, ne:
—Nde niin tedib con' loo gu!: ¿Xá nee
gu' no xá nden! gu' xal nac mod co' tlo
queltàa mèn par tyal mèn ñibe'pe' Diox
loo mèna, à? No ¿xá nee gu?: ¿Chó
tedib con' tetaqueñ mod co' yòo mèn
loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèna, à? **31** Pues mod co' tlope' Diox,

ñibe'pe' Diox loo mèn gàc nagabte
mèn co' tlo yòo loo cón che'n Diox. No
con mènate no más li yila's huax mèn
loo cón che'n Diox no tyal huax mèn
ñibe'pe' Diox loo mèn co' nac che'npe'
Diox xal thìb biz bin mostaz co' íñaade
naroo co' ngo mèn loo yòo. Gu' fíee le'
biz mostaz nac thìb biz más bix co' nzo
loo rye biz bin, ¿lé'? **32** Tac co'se' ngo
mèn biz huan mostaz loo yòo, ndlyen
huan mostaz. No más ndryoo nxyèn
huan mostaz leque taamas huan no
loo con' nayèe co' ngo mèn bin. Le' sya,
axta mbin bé' nde càl loo huan mostaza.

**Jesús mtetac cón che'n di's ndac
che'n Diox loo mèn thìb mod tedib
mod.**

(Mt. 13.34–35)

33 Tataa mod mblu' Jesús mèn cón
che'n di's ndac che'n Diox con huax di's
co' mtetac Jesús loo mèn par gòn ndac
mèn di's co' nzote mod gòn mèn no co'
nzote mod más ta' mèn cuent cón che'n
di's ndaca. **34** Nec thìb di's ne'ndoodi'ste
Jesús loo mèn chele' Jesús intetacte di's
loo mèn. Per ndxe'leque', loo myen' xin'
mté'th Jesús más ndoo lité mda' Jesús
cuent loo myen' no nambiite ngo xo'f
Jesús cón che'n di'sa loo myen'!

**Ante gunii Jesús no mde'f Jesús ya'
Jesús loo mbii no loo ol che'n nít loo
lagun, xèegà nguled mbii no nguled
ndxetoo ol loo nít loo lagun.**

(Mt. 8.23–27; Lc. 8.22–25)

35 Leque huiza co'se' ngulàa yál'
izlyo', Jesús ndxab loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—Ya' gu' nda na' tedib lad ro lagun
ba', ey.

36 Sya, taate mblá' myen' xin' mté'th
Jesús mèna tya. Mbe' myen' Jesús le'n
thìb yòoyaa co' ndub loo lagun tya. No
mdoo nque taamas mèn, co' mque no
yòoyaa tya, xís Jesús par thidte nda
no mèna Jesús. **37** Per láth ngue tetee

myen' yòoyaa loo lagun, mtlo mxyo'f thìb mbiido' loo lagun no ale ngo too ol nít loo lagun. No ndoo yòole' nít le'n yòoyaa axta ndoo zèle' nít le'n yòoyaa.
38 Láth ndxàc con'a, ale le'l'e' mde mcal' Jesú. Nax yàt Jesú par xís barc loo thìb almad. Sya, yende izlyo', mblo' myen' mcal' loo Jesú. Ndxab myen':

—Maistr, ¿ché' indyóode U' yòoyaa na'ngue dep le'n nít, cara?

39 Sya, ngo che Jesú. Gunii Jesú loo mbii no loo nít co' ndxe too loo lagun. Ndxab Jesú:

—Xèe gure gu!.

Sya, por derech, xèe ngure nít loo lagun. No xèe ngure mbii. **40** Ngoloa, ndxab Jesú loo myen' xin' mté'th Jesú:

—¿Chonon susque' anze'f nzyeb gu', à!, ey? **41** Xá mod susque' indxápte gu' yalxla's con daa, yey?

41 Per myen' xin' mté'th Jesú sate más mzyeb. No mbez myen' loo xtàa myen':

—¿Chó mbi' nac mbi' ba', cara? **42** Xá mod ale axta mbii no nít ndxòn ro mbi' ba' no ndubdi's mbii no nít ro mbi' ba'?

Tré' ndlu' cón che'n thìb mbi' che'n yéez Gadár co' mque no huax xpíi ye'rsin'.

(Mt. 8.28–34; Lc. 8.26–39)

5 Pues mzin Jesú tedib lad ro lagun co' nzirí' loo xyòn mèn che'n làaz mèn gadar con myen' xin' mté'th Jesú. **2** Per texal ngro' Jesú le'n yòoyaa, ngro' thìb mbi' co' nzo casloo le'n armit panteón loo Jesú. Loo mbi'a ngo huax xpíi ye'rsin'. **3** Mbi'a ngo ban le'n armit panteón. No yende chó mèn ngli gan tyen mbi' par tub dó' mèn mbi'. No ne' ne' yen chó mèn ngác quedó' mèn mbi' con caden. **4** Huax vez mquedó' mèn ya' mbi' no nii mbi' con caden per ale ndli mbi' gan ncho' mbi' caden. Ale thìb le' thìb le' ndli mbi' caden. No yende chó mèn ngác li gan

par gàc nado' mbi'. **5** Nque tee bez yèe mbi' ze no yál' le'n yi'x no le'n huan no le'n armit thebol le'n panteón. No ale leque mbi' nguin quèe lad mbi' co'se' nquée mbii che'n xpíi ye'rsin'a mbi'.

6 Per co'se' gunèe mbi' tithe' nde Jesú, mque' mbi' carre. Mdub xib mbi' loo Jesú. No mcò'o mbi' yéc mbi' loo Jesú.

7 Sya, mbli xpíi ye'rsin' ngrozèe mbi' cabii. No mbli xpíi ye'rsin' ndxab mbi' loo Jesú:

—Jesú, xgan' Diox roo Diox xèn co' ñibe' loo ryethe con', ¿chonon nde U' co'te' nzo nu' ndxè', à? Na'b nu' loo U', por lèe che'n Diox, ne'tetiide U' nu', ndee U'.

8 Tataa mbli xpíi ye'rsin' ndxab mbi' loo Jesú tac Jesú ngue bezle' no ngue ñibe'le' loo xpíi ye'rsin' par ryo xpíi ye'rsin' loo mbi'.

9 Sya, mnibdi's Jesú loo mbi'. Ndxab Jesú loo mbi':

—¿Chó lèel, à?

Le' sya, xpíi ye'rsin' co' nzo loo mbi'a mbli ndxab mbi':

—Nu' lèe Legión tac anze'f huax nac nu'.

10 Sya, xpíi co' nzo loo mbi'a mbli nalyat ndxab mbi' loo Jesú par ne'tel'te Jesú xpíi ye'rsin'a tedib ned tedib lad le'n yèezya' co' nac làaz mèn gadar. **11** Le'xque' tya ndub thìb yii co'te' ngue tee yuhua thìb partid nguch. **12** Rye xpíi ye'rsin' co' ngo loo mbi' mbli ndxab mbi' loo Jesús:

—Ftel' U' nu' loo nguch co' nzi tee go' par yòo nu' loo nguch.

13 Sya, mda' Jesú lugar loo xpíi ye'rsin'a. Ngro xpíi ye'rsin'a loo mbi'. Ngòo xpíi ye'rsin'a loo partid nguch. No por loo rye nguch ne'que' chop mil nguch co' nzi tee yuhua tya. Per co'se' ngòo xpíi loo partid ngucha, ryete ngucha mbyùb lad yiia. No ale ngulàa ryete ngucha le'n lagun. Tya nguáp rye nguch nít. No nguth rye chop mil ngucha.

14 Le' sya, mèn co' ngue queno ngucha mxon' tant mzyeb mèna. Ngua ta' mèna cuenta loo mèn làth yèez no loo mèn co' ngue zin' huan. Sya, mbi'th tee hui' rye mèna con' co' ngòc. **15** Co'se' mzin mèn co'te' nzo Jesús, gunèe mèn ndxe'sleque' ndub mbi' co' mque no mbii che'n rye xpii ye'rsin'a. Noc xable' mbi' ndub mbi'. Sya, sate más mzyeb mèna. **16** Mèn co' gunèe mbi' ndoore' teyac Jesús mbi', mèna mda' cuent con' ngòc loo mbi', mbi' co' mquée mbii che'n xpii ye'rsin'. No mda' mèna cuent xalque' ngòca loo nguch. **17** Le' sya, mèna mtlo ndxbab loo Jesús li Jesús favor ryo' Jesús, bii Jesús làaz mèna par ned nde Jesús.

18 Co'se' gunèe mbi' co' mque no xpii ye'rsin'a ngòo Jesús le'n yòoyaa par bii Jesús tya, nalyat mna'b mbi' di's loo Jesús par ta' Jesús lugar tyoo nque mbi' xís Jesús par tyee no mbi' Jesús. **19** Per ndxe'leque', Jesús ne'ndalte no ne'nda'de Jesús lugar nga nque mbi' xís Jesús. Ale le'lé' ndxbab Jesús loo mbi':

—Byàa par lizl con mèn co' nac mèn gulizl ba!. No fta' cuent loo mèna ryete con' co' mbli nole' Tad Diox lùu. No fta' cuent xá mod mblyat lezo' Tad Diox gunèe Tad Diox lùu, ndee.

20 Sya, mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. Mtlo mbi', mda' mbi' cuenta loo mèn co' nac che'n rye yèeza' che'n làaz mèn decápolis ryete con' xal mbli Jesús loo mbi'. Le' ryete mèn yèez co' mbìn di's co' mda' mbi' cuenta na, ante mbui' rye mèna no ante gunaa rye mèna loo mbi'.

Trè' ndlu' cóñ che'n con' co' ngòc loo rsap Jair no cóñ che'n thib xa'got co' mbuàal xab Jesús.

(Mt. 9.18–26; Lc. 8.40–56)

21 Co'se' mbere Jesús, ndye'th Jesús, ngua Jesús par ned le'n yèeza' che'n làaz mèn garar, ndye'th Jesús loo yòoyaa tedib lad ro lagun co' ne' lèe lagun che'n mèn làaz mèn galile. Tya,

mqueltàa huax mèn loo Jesús. No por mqueltàa mèn loo Jesús tya, tyate mbyan' Jesús con mèna. **22** Látha, mzin thib mbi' co' ngòc jef che'n thib sinagog co' ndub le'n thib yèez co' nziri' gaxte co'te' ngo Jesús. Mbi'a ngro' lèe Jair. Co'se' gunèe mbi' Jesús, mbii gax mbi' loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. **23** No anze'f nalyat mna'b mbi' di's loo Jesús. Ndxab mbi':

—Tad, rsap daa nax tin liz. Na ndal na'b thib favor loo U!. Tyee U!. Nda na' lizen. Daa ndlyaz ante xo'f U' ya! U' lad mza' daa. Yac mza' daa. No ryo xban mza' daa.

24 Sya, mxen Jesús ned. Nda no Jesús Jair par liz Jair. Le' rye mèn co' nzi no Jesús na, nda nque xís Jesús axta mdí' mèna Jesús tant thib mèn nda no Jesús. **25** Láth rye mèna ngo thib xa'got co' mque no yíiz co' nac yíiz ndlyath ren. Le'n rye tiemp co' ndxàc mque no xa'gota yíiza ndxàcle' si' fchop lin'!

26 Le'n rye tiempa, anze'f thib yalnè mden' xa'gota por mbli huax doctor remed xá!. No anze'f thib tmi mbli xa' gast axta mtho' xa'gota rye con' mque no xa!. Per ne' por chu'th ne'ngyath ndacte xa' con remeda. Ndxe'leque', sate más mxyo yíiza loo xa'gota. **27** Co'se' mbìn xa'gota nde'th mèn le' Jesús nde par neda, ngo xa'gota làth rye mèna par ngua gax xa' co'te' nzo Jesús, par ned xís Jesús làth mèna. Látha, xexte mbuàal xa'gota xab Jesús. **28** Tataa mbli xa'gota tac ndoore' ndxbab xa'gota loo lezo' xa': Chele' daa ante gàal xab Jesús, ngobe'en yac daa. **29** Texal ngolo mbuàal xa'gota xab Jesús, mbyau' loo ren co' ndoo lath xa!. No luega mden' xa' mbyac xa' loo yíiz co' mque no xa!. **30** Lomisque', mden' Jesús le'n lezo' Jesús le' Diox mteyac thib mèn yíiz por cóñ che'n con' roo con' xén co' ndxàp Jesús la's nii Jesús no la's ya' Jesús. Sya, chàa, mbere Jesús, mbui' Jesús par ned xís Jesús. No mnibdi's Jesús loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chó gu' mbuàal xaben par ned xisen, à?

31 Sya, myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, con que U' ñee le' mèn ngue tí' U' no mbez U' ¿chó mèn mbuàal daa par xisen, à?

32 Per Jesús mbui' ndxè' mbui' ba' loo mèna par ñee Jesús ñeene' chó mèn mbuàal xab Jesús par mbyac mèna.

33 Látha, xa'gota ante nxi'th ndoo tant mzyeb xa'gota. No nanee xa'gota cóñ ngòc loo xa!. Sya, xex xex mbií gax xa' loo Jesús. Mdub xib xa' loo Jesús. No mda' xa' cuent rye con' co!, llicque!, ngòc loo xa' loo Jesús. **34** Jesús ndxab loo xa'gota:

—Rsapa, lùu mbyacle!, ndee, tac ngola'sque'l loon. Byàa. Ne'tyóodel. No huen blo lezo'l. Lùu ya ne'tolode tyac len.

35 Tatabe' ngue toodi's Jesús con xa'gota co'se' mzin plá mèn guliz mbi' co' nac jef che'n sinagog co' ndub gaxte tya. Ndxab mèn guliza loo mbi' co' nac xud mza':

—Lá'a. Ya ne'tolode li xol maistr. Loo rsap lùu ngolole' guneei.

36 Per Jesús ne'nglide cas di's co' ndxbab mèn guliz mbi'a loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ne'zyebtel por rsapl, ndee. Gola's loon no maste.

37 Ne'nda'de Jesús lugar loo rye mèna par ya nque mèna xís Jesús par ned liz mbi'. No maste mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàn co' nac hues Cob par ya no myen'a Jesús. **38** Co'se' mzin Jesús con myen' liz mbi' co' ngòc jef che'n singoga, ñee Jesús ndxàc thib con!. No ñee Jesús ndxón' mèn no mbez yè mèn. **39** Jesús ngòo liz mbi'. No asembli Jesús, ndxbab Jesús loo mèna:

—iSusque' thib ruid ndli gu' no ndxón' gu', yoo! Por part cóñ chenen, mza' ba' inacte mza' co' nguth. Ndxé'leque!, part cóñ chenen, mza' nax yàt thib mcal'guth.

40 Per co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús loo mèna, ale mxìis no mèna Jesús.

Sya, ndxbab Jesús loo mèna:

—Bli gu' favor, gro' gu' par fuer.

Sya, ngòo no Jesús xud mza', no xna' mza', no yon myen' xin' mté'th Jesús co' ngua no Jesús par le'n nyòo co'te' nzo'f mza' loo mes. **41** Sya, mxen Jesús ya' mza' co' nguth co' nzo'f loo mes. Ndxab Jesús loo mza':

—Talita cumi. Di's ndxè' nee di's: Mza!, na ngue nii lool: Goo che. Goo too.

42 No texal ngolo tataa ndxbab Jesús loo mza', ngo che mza'. No luega mdee mza'. No pente nzo mza' si' fchop lin' co'se' ngòc con'a loo mza'. Le' mèn co' ngureri'a na, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna no ante mzyeb mèna co'se' gunèe mèna le' mza' ngro xban.

43 Per Jesús mnibe' yèe loo rye mèn co' ngureri'a par ne'ta'de mèna nec thib cuent loo nec thib mèn cóñ che'n con' co' ngòc loo mza'a. Ngoloa, mnibe' Jesús loo xna' mza' ta' xna' mza' con' hua mza'.

Jesús ngo plá huiz le'n yèez Nazaret.

(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

6 Jesús mbií liz Jair. Mbere Jesús, ndyàa Jesús co'te' nac yèez co' nac làazpe' Jesús. Ngua no myen' xin' mté'thpe' Jesús Jesús, ne. **2** Co'se' ngòc huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús mtlo mblu' mèn le'n sinagog mèn. Le' mèn co' mbìn di's co' mblu' Jesús na, ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna loo Jesús. No mbez mèna loo xtàa mèna:

—¿Pá ngua té' th mbi' ba' rye di's co' ndyoodi's mbi'? No ¿pá ned ngro' co' ndxác mbi' ba' no yalguzye' co' ndli mbi', cara? **3** Na' nanee le' mbi' ba' nac xgan' Mari. No nac mbi' carpinter. Mbi' ba' ndxàc hues Cob. No ndxàc hues mbi' Chè no ndxàc hues mbi' Jud no Mon. No myen'got co' ndxàc fta'n mbi' nzo ban làth na' trè!

Ale leque mèn gulàaz Jesús ndlyàa xyàn lezo' ñèe Jesús. No nden' mèna ilé'de nac con' co' ndli Jesús. ⁴Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Nzo huax mèn co' ndli cas no intè'bte mèna mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox por nac mèna mèn tith. Per chele' mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox nac mèn gulàazpe' mèn, pà li mèn cas mèn co' nde'th di's no pà li mèn guliz mèn co' nde'th di's cas mèn co' nde'th di's xal ndxàca loon con mèn co' nac mèn gulàazpe' dàa.

⁵No ne'ngácte Jesús ngli Jesús nec thiò yalgozue' loo mèn gulàaz Jesús. Ante mxolf Jesús ya' Jesús lad ndxep mèn yíiz par mteyac Jesús ndxep mèn no maste. ⁶Látha, ante ngüi' Jesús no ante ñaa Jesús loo mèn gulàaz Jesus tac thidtene indlya'ste mèna yila's mèna loo Jesús. No indxàpte mèna yalxlala's loo Jesús. Ngoloa, mque tee lu' Jesús rye mèn yèezya' co' nziri' gax loo yèez co' nac làaz Jesús.

Jesús mtel' myen' xin' mté'th Jesús par ngua lo myen' yalbàn cóñ che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

(Mt. 10.5–15; Lc. 9.1–6)

⁷Ngoloa, nigurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús co' mcui Jesus. Mtlo Jesús, mtel' Jesús chop chop myen' par ya lo myen' yalbàn loo mèn. No mbli Jesús par ngòp myen' con' la's nii myen' no la's ya' myen' par co' myen' xpii ye'rsin' loo mèn. ⁸No mnibe' Jesús loo myen' yende cóñ hue' myen' co'se' tyen myen' ned ya myen'. No maste co myen' thiò bro yaa ya' myen'. Ne'hue'de myen' yex lua' myen'. Ne' ne' hue' myen' tmi. ⁹No mnibe' Jesús loo myen' que' myen' yilid co' ngòcte ñaa nii myen'. No hue' myen' ante xab myen' co' nocte myen'. Ne'hue'de myen' chop ned xab myen'. ¹⁰Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Co'se' yòo gu' liz mèn co'te' zin gu', cued gu' liz mèna axtaque' bii gu' le'n rye yèezya' ned ya gu' no axtaque' ryo' gu' le'n rye yèezya' ned ya gu'!

¹¹No chele' chò làaz mèn no liz mèn ne'tyalte mèn ta' mèn lugar yòo gu' no ne'tyalte mèn gòn mèn di's co' gab gu' loo mèna, gro' gu' liz mèna no làaz mèna. Bzib gu' yòoya's co' ndoo nii gu' loo mèna. Con'a nee di's tolo tyub quìi tyub bëel lezo' mèna por con' co' mbli no mèna gu'. Yan' cóñ che'n mèna loo Diox. Le' Diox tub rez cóñ che'n mèna co'se' gác huiza, ne. No co'se' gác huiz co' tub rez Diox cóñ che'n mèna, licep' ba'i, na nii loo gu': Más be'te tetii Diox mèn ciuda Sodom no mèn ciuda Gomor leque loo mèn yèez co' ne'tyalte ta' lugar yòo gu' liz mèna no làaz mèna.

¹²Sya, mxen myen' ned. Ndyàa myen'. Nda lo myen' yalbàn no nda te'th myen' cóñ che'n di's ndac che'n Diox loo mèn le' mèn na, ndxàal lyàa yéc no ndxàal lyàa lezo' mèn no se' mèn mod co' ndxàp mèn par lyá' mèn loo con' ryes. ¹³Mblo' myen' xin' mté'th Jesús huax xpii ye'rsin' loo mèn, ne. No mtà myen' aceit lad huax mèn. Mteyac myen' mèn yíiz co' mdén' chol yíiz, ne.

Trè' ndlu' xá mod mbeth mèn Juàñ Bautist.

(Mt. 14.1–12; Lc. 9.7–9)

¹⁴Nde nxon', mbìn Herod co' ngòc rey con'a. Per máa rye mèn nonle' cóñ che'n co' ngue tee li Jesús. Sya, ndxab Herod loo mèn co' ndxàc xtàa Herod co' nqueltàa no Herod:

—Peser Juàñ Bautist ngro xban làth mèn nguth. Cona, ndli Juàñ con' roo con' xèn loo mèn xalte nac con' co' nzo la's nii Juàñ no la's ya' Juàñ.

¹⁵Taamas mèn mbez:

—Lii, co' mde'th di's co' ndxab Diox, na.

Taamas mèn mbez:

—Nzo chó xa'gool co' mde'th di's co'
ndxab Diox pólá ngro xban.

16 Co'se' mbìn Herod tataa mbez mèn,
Herod ndxab loo mèn:

—Mbi'a nac Juàn Bautist co' mnibe'en
ngua cho' solndad yéc, ndyaquen. No
nalle' ngro xban Juàn làth mèn nguth,
ngobe'en.

17 Tataa ndxab Herod loo mèn tac
ndoore! Herod mnibe' loo solndad ngua
que' solndad Juàn lezi'f. No mtedó'
solndad Juàn con caden ante por có'n
che'n Herodi. Herodia ngòc sa'l Lip,
hues Herod ndoore!. Ale mbli Herod
ngòc Herodi xal xa'gotpe' Herod. Mque
no Herod Herodia xal xa'gotpe' Herod.
18 Tac yalquìite ndxab Juàn Bautist loo
Herod:

—Herod, indxàalte que no U' xa'got
hues U' ne' ne' gàal U' xa' xal xa'gotpe'
U'.

19 Per Herodi axta ngòc loc tant
ngulàa xyàn lezo' Herodi gunèe Herodi
Juàn Bautist. Axta mblya's Herodi leque
hora nguth Herodi Juàn por conate no
más. Per yende mod ngli Herodi gan
nguth Herodi Juàn. **20** Herod mquenap
Juàn tac Herod huen huen nanee le'
Juàn ngòc thìb mbi' ndac no thìb mbi'
nalì no thìb mbi' natú!. Por cona, nzyeb
Herod ñée Herod Juàn. No ne'ngla'de
Herod ngli Herodi yalquìt loo Juàn.
Más de cona, mastale' inden'te Herod
no indxaa'dte Herod di's có'n che'n
con' co' ngue lu' Juàn loo Herod có'n
che'n Diox, ndyac lezo' Herod nque nza
Herod di's co' ndyoodi's Juàn loo Herod
con huen di's no con huen cuent. **21** Per
Herodi huen ngua tac le'pe' mzyal thìb
mod loo Herodi par guth yèe Herodi
Juàn. Tac co'se' ngóol lni co' ngòc huiz
co' ngóol Herod, huiza mbli Herod thìb
yalhua par hua mèn co' ngòc jef loo
Herod, no mèn co' ngòc commandant
loo Herod, no taamas mèn co' mbli
Herod cuent anze'f ntac mèn loo Herod,
mèn co' nac mèn co' ñibe' loo mèn

gulàaz Galile. **22** Le'pe' láth nzi yuhua
rye mèna, ngòo mza' co' nac rsap
Herodi loo mèn co' nzi yuhuaa. Nde yol'
nii mza'. Nde nxon', anze'f ndyac lezo'
Herod con mèn co' nzi yuhua rsèa co'se'
ñèe Herod no mèna nabe'ste nde yol'
nii mza' ngo mza!. Ale con gust ndxab
Herod loo mza':

—Mza', bna'b con' ndlya'sl loon. Na
tai càal.

23 No mde'th Herod Diox loo mza' no
mcàbgòn Herod di's loo mza' le' Herod
ta' rye con' lya's mza' càa mza'. Ndxab
Herod loo mza' axta rol làaz mèn co'
ñibe' Herod ta' Herod càa mza' chele'
mza' lya's càai por nabe's ndxol' nii
mza' loo mèn co' mqueltàa. **24** Sya,
yende izlyo', ngro' mza' loo rye mèna.
Ngua mza' loo xna' mza!. Ndxab mza':

—May, cón ndlya's U' ña'ben loo
Herod, à?

Xna' mza' ndxab loo mza':

—Bna'b yéc Juàn Bautist loo Herod
càal.

25 Sya, yende izlyo', ndye'th mza' loo
Herod tedib vez co'te' ndub Herod.
Ndxab mza' loo Herod:

—Rey Herod, daa ndlyaz ta' U'
yéc Juàn Bautist càan loo thìb plat
nalle'que'!

26 Per co'se' mbìn Herod tataa ndxab
mza' loo Herod, anze'f mxí lezo' Herod.
Per máa le' Herod mde'thle' Diox loo
mza', ñlé'?, no mbìn rye mèn co' nziri'
no Herod di's co' ndxab Herod loo mza',
ñlé'?, que nzo ne' ñée lezo' Herod, mbli
Herod co' mblya's mza', xàa. **27** Lueg lueg
mtel' Herod thìb solndad. No mnibe'
Herod loo solndad ya cho' solndad yen
Juàn par ye'th no solndad yéc Juàn loo
Herod. **28** Nda solndad. Ngòo solndad
le'n lezi'f. Mblo nde'f solndad yen Juàn.
No nabe'ste mdub solndad yéc Juàn loo
thìb plat. Ndye'th no solndad yéc Juàn
loo Herod. Le' Herod na, mda' yéc Juàn
loo mza!. Le' mza' na, ndoole' ngua la'
yéc Juàn par mcàa xna' mza'!

29 Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Juàn le' Juàn nguthle', le' Herod mnibe' loo solndad ngua yuth solndad Juàn, ngua lit myen' thebol Juàn par ngua ca's myen' thebol Juàn.

Jesús mbuaa ga'y mil ante mènbi!.

(Mt. 14.13–21; Lc. 9.10–17; Jn. 6.1–14)

30 Ngoloa, ndye'th ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús co' ngua lu' di's cón che'n Jesús loo mèn. Mqueltàa no myen' Jesús tedib vez. Látha, mda' myen' cuent ryete con' xal mque tee li myen' no mque tee lu' myen' loo mèn ned ngua myen!. **31** Jesús ndxab loo myen':

—Ya' gu' nda li na' chu'th descans thòb lugar co'te' ne'ñeede mèn na'.

Tataa ndxab Jesús tac anze'f thòb mèn, chó mèn ndyàa no chó mèn nde loo Jesús, axta ne' ne' yen mod hua Jesús con myen' xin' mté'th Jesús mase thòb le' yèth. **32** Sya, ante myen' xin' mté'th Jesús, no Jesús, ngòo le'n thòb yòoyaa. Ngua Jesús tedib lugar xà' con myen' xin' mté'th Jesús. **33** Per huax mèn gunèe nda Jesús par neda. Mblibe' mèna Jesús. Ale mque' mèna carre. Nda tau' mèna loo Jesús co'te' zin Jesús. No ner mèna mzin leque Jesús con myen' xin' mté'th Jesús. **34** Co'se' ngro' Jesús le'n yòoyaa, anze'f thòb mèn gunèe Jesús nziri'. Mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mèna tac nziri' prob mèna xal mbacxil' co' yende pastor co' nqueno mbacxil'. Sya, mtlo Jesús, mblu' Jesús mèna huax con'. **35** Per co'se' mzyèl'e izlyo' huiza, myen' xin' mté'th Jesús ngua nee loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, mzyèl'e izlyo' no yende chó mèn nzo ban trè' par ya ti' mèn con' hua mèn. **36** Gunii U' Diox loo mèn ba'. No yiloa, guuz U' loo mèn ya ti' mèn con' hua mèn le'n rye ranch co' nzo le'n huan no le'n rye yèez co' nziri' gax tac yende cón ngue no mèn par hua mèn.

37 Per Jesús, ndxe'leque,' mcàb. Ndxab Jesús loo myen':
—Gu' nee, xàa. Fta' gu' con' hua mèn ba'. Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' tাল thòb mil chop ayo pes pan par hua mèn ba' chele' nu' ya ti' pan par hua mèn ba', à?

38 Jesús ndxab loo myen':
—¿Plá pan ngue no gu', à? Huaa tee hui' gu', ñeene'.

Co'se' ngua tee hui' myen', ndye'th myen'. Ndxab myen' loo Jesús:

—Pente nzo ga'y pan no chop mbèel no maste.

39 Sya, mnibe' Jesús loo mèna tyub thòb tant thòb tant mèn ndxè' ba' ndxè' ba' loo yiixii co' nzo'f tya. **40** No mdub thib tant mèn, co' nee di's, thib ayo mèn no tedib tant mèn, co' nee di's, cho' psi' mèn. No tataa tolo mdub mèn ndxè' ba' ndxè' ba'. **41** Sya, mxen Jesús rye ga'y pana no ryop mbèela. Látha, mbui' Jesús loo bë!. Ndxab Jesús loo Diox:

—Diox quix U', Diox par pan ndxè' no mbèel ndxè' co' hua nu'.

Sya, mchì'x Jesús pana. Thòb le' thòb le' mbli Jesús pana. Ngoloa, mbli Jesús mbyar' pana. No mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús par qui'th myen' pana loo mèna. No mbli'th myen' ryop mbèel co' mbli Jesús ngòc thòb le' thòb le' co' mbyar' loo mèna, ne.

42 Nduhua ryete mèna axta plóthe. **43** No co'se' ngolo nduhua mèna, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f co' mbli Jesús mbyar' no co' mbli Jesús ngòc thòb le' thòb le'.

44 No loo rye mèn co' nduhua pana no mbèela ngòcque' ga'y mil mèn, ante mènbi!. Xà'que' nduhua mèngot no xà'que' nduhua myen' bix.

Jesús nde nii loo nít loo lagun.

(Mt. 14.22–27; Jn. 6.16–21)

45 Sya, láth ngue nii Jesús Diox loo mèn, Jesús mtel' ner myen' xin' mté'th

Jesús loo yòoyaa par zin myen' yèez Betsaid ndoore' zin Jesús. ⁴⁶Co'se' ngolo gunii Jesús Diox loo mèna, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thìb yii co' ndub gaxte tya par cuez Jesús Diox. ⁴⁷Co'se' ngulàa yál' izly' huiza, pente nda tee myen' grolthe loo lagun. Le' Jesús na, thidte mbyan' loo yòo biiz. ⁴⁸Látha, ñíee Jesús xá ndxàc myen'. Ya ne'ñeede myen' xá mod li myen' par teteet myen' yòoyaa tac ngue chep mbii yòoyaa myen' rye lad. Per co'se' ngóol coyor cuar xex xex mzin Jesús loo myen'. Nde tee nii Jesús loo nít loo lagun. Mblyas Jesús sangnguri'th Jesús loo myen' co'te' ndub ca' yòoyaa myen' loo lagun. ⁴⁹Co'se' gunèe myen' xin' mté'th Jesús nde tee nii Jesús loo nít loo lagun, mbli myen' xtùuz con' mal ñíee myen'. Sya, mtlo myen', mbez yée myen' ⁵⁰tac ryete myen' gunèe nde tee Jesús loo nít loo lagun. Per ale ne'ñeede myen' cóna. Cona, mzyeb myen'. Per Jesús gunii loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'nyebte gu', ey. Blo gu' valor loo gu'. Daa na. Susque' nazel' f gu', yey.

⁵¹Sya, ngòo Jesús loo yòoyaa co'te' nzo myen'. Ngoloa, xèegà nguled mxyo'f mbii. Le' myen' na, sate más mzyeb no ante mbui' myen' no ante gunaa myen' cón ngòc loo myen' xal ndee tee nii Jesús loo nít loo lagun. ⁵²Tataa ngòca loo myen' tac myen' tarte ta' cuent co' huenleque' cón che'n yalgozye' co' mbli Jesús ngòc loo pana por tatabe' naad myen' no tatabe' nguud myen'.

Jesús ngue teyac mèn yíiz le'n yèezya' che'n làaz mèn genesaret.

(Mt. 14.34-36)

⁵³Ngoloa, tolo mtetee myen' barc. Tolo nda tee myen' axta mzin myen' tedib lad ro lagun con Jesús loo xyòn mèn co' nac làaz mèn genesaret. Ro laguna mtedó' myen' yòoyaa lad thìb

quèe. ⁵⁴Per texal ngro' no Jesús myen' le'n yòoyaa, mèn co' nzo tya lugue mblibe' Jesús. ⁵⁵Sya, mque' mèna carre. Ngua mèna rye yèezya' co'te' nac làaz mèn. No mtlo mèna, nde no mèna rye mèn yíiz loo cami axta co'te' non mèn nzo Jesús. ⁵⁶No nde no mèn mèn yíiz pál co'te' ndxòo Jesús no co'te' ndri'th Jesús, que naca ranch, que naca le'n yèez, que naca ned huan. Nguix mèn rye mèn yíiz ro ned co'te' ndri'th Jesús. No nalyat mbeze mèn loo Jesús la' Jesús gàal mèn ante xab Jesús. Le' sya, ryete mèn co' ante mbuàl xab Jesús, ale mbyac mèna loo yíiz.

Trè' ndlu' chó con' ntezab loo mèn par ndxàc mèn mèn zab loo Diox.

(Mt. 15.20)

7 Látha, mbii gax plá mèn co' nac mèn xley' farise no ndxep mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Mèna nac mèn ciuda Jerusalén. Nde mèna par ned ciuda Jerusalén loo Jesús. ²Mèna gunèe le' ndxep myen' xin' mté'th Jesús ne'ntechte myen' ya' myen' par tyub myen' hua myen'. Nzi yuhua myen' con ya' myen' co' ne'ntechte myen', co' nee di's, taate ya' myen' nzi yuhua myen' pan. Ne'ntechte myen' ya' myen' xal nac costumbr co' ngue no mèn xley' farise ntech mèn ya' mèn ndoore' hua mèn. No por conate mquexù' mque' fals mèna myen' loo Jesús. ³Tac mèn co' nac mèn xley' farise no ryete mèn nación Israel nzi no costumbr no mbed no mèna costumbr che'n mèngool. Tac chele' mèna ne'techte ya' mèn lilleque' ndoore' tyub mèna par hua mèna, más quee lezo' mèna ne'huade mèna. ⁴No co'se' mbere mèna, ndye'th mèna, ngua ti' mèna loo xbi', ne'huade mèna chele' mèna ne'lide xal nac mod che'n costumbr co' ndxàp mèna co' ntech mèna ya' mèna. No nzore' más mod che'n costumbr co' mbed no mèna co'

nac ntech mèna taz, plat, camplor, no taamas yèt co' ndli zin' mèna cosin. No masre' con' ndli mèna. Ale axta lun' co'te' ndxàa mèna, ntech mèna. ⁵Sya, mèn co' nac mèn xley' farise no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'l Moisés loo mèn, mnibdi's mèna loo Jesú. Ndxab mèna loo Jesú:

—¿Chonon indlide myen' xin' mté'th lùu cas costumbr co' mtan' mèngool loo na', à? Ale tua'te ya' myen' ndxuhua myen' xít myen' no lua' myen'. Intechte myen' ya' myen'.

⁶Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesú:

—Aa. Yende con' niin loo gu'. Bien lal ro Sayi co'se' ndxab Sayi no ngro' di's ro Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox le' gu' anze'f ndxác ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loo Diox co'se' mque' Sayi ye's cón che'n gu' loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':

Mèn ba' mbez di's guryath no di's guryèn loon con di's co' ndryo' ro mèn. Per con' co' nzo le'n lezo' mèn no con' co' ndli mèn xtùuz ndlu' loon pà li mèn con' guryath no con' guryèn loon. No pà li mèn cas loo cón chenen.

⁷Yende cón ntac co' ndli mèn co'se' ncòo' mèn yéc mèn loon no co'se' mbez mèn lèen, ne, tac ley co' ndlu' mèn no yalñibe' co' ndxàp mèn nac xley' no yalñibe' che'n mèn izyo'pe' ndxè'.

⁸Guniin di's ndxè' loo gu' tac gu' ndlá' con' co' nac yalñibe' che'n Diox par ne'lida gu' cas co' ñibe' Diox loo gu' par li gu'. Más ndli gu' par ndli gu' costumbr che'n mèngool co' mbed no gu' co' nac co' ntech mèn camplor no taz no plat. No ndli gu' taamasre' con' co' nac leque xal con' ndli gu'.

⁹Tataa ndxab Jesú loo mèna:

—Cona, ngue niin loo gu': Más ndlá' gu' co' nac yalñibe' che'n Diox thib lad loo gu' par tolo ndli gu' ryethe con' co' nac costumbr co' mtan' xudgool gu' loo

gu'. ¹⁰Moisés mnibe' loo mèn nación Israel tiempa co'se' ndxab Moisés taandxè':

Gòp gu' mod gunèe gu' xud gu'. No gòp gu' mod gunèe gu' xna' gu'. Le' mèn co' ñii yèe fii tii cón che'n xud no cón che'n xna' na, Moisés mnibe' loo mèn guth mèn mèna.

¹¹Le' gu' na, ale mbez nzoque' mod gab thib mbi' loo xud mbi' no loo xna' mbi' taandxè' mod: Pay, May, yende mod lyath non gu' tac ryete con' co' nac con' ngue non co' ndxàpen nac co' mcàbgònен loo Diox, co' nee di's, naca che'n Diox. ¹²Tataa mbez gu' loo mèn mastale' huax vez ne'nda'de mèn con'a loo Diox par ngàc con'a che'n Diox. No chele' thib mbi' gab tataa loo xud mbi' no loo xna' mbi', gu' ndoole' par gab gu' loo mbi': Ya inquinte lyath nol xudl no lyath nol xna'l, ndee. ¹³Le' sya, con con' ndli gu'a, ndlu' gu' yende cón ntac con' co' nac yalñibe' che'n Diox loo gu' por cón che'n costumbr co' mbed no gu' co' ndli thib ned gu' no co' ndli tedib ned gu'. No anze'f thib con' ndli gu' co' lalque' nac xal con' co' ndli gu'a.

¹⁴Jesús ngurez mèn tedib vez. Ndxab Jesú loo mèn:

—Bin gu' co' ngue toodizen loo gu' ndxè'. No ndlyazen ta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu' par ta' gu' cuent cón nee di's ndxè'. ¹⁵Nde niin thib con' loo gu': Nec thib con' co' nac con' ndxuhua mèn indli malte no indlide con' zab loo mèn. Ndxe'l leque', rye con' co' ndryo' le'n lezo' mèn no con' co' ndli mèn xtùuz, con'a ndli ntezab mèn no ndli ndxàc mèn mèn ye'rsin' no mèn zab loo Diox. ¹⁶Gu' co' nzi yòn di's ndxè' no gu' co' ndxaa'd di's le'n lezo', ften' gu' di's ndxè' le'n lezo' gu' no fta' gu' cuent co' huenleque' cón nee di's di's ndxè'.

¹⁷Co'se' mblá! Jesú mèna no ngòo Jesú liz thib mbi', myen' xin' mté'th Jesú mnibdi's loo Jesú cón che'n

di's co' mtetac Jesús loo mèn. ¹⁸ Jesús ndxbab loo myen:

—¿Ché' no gu' inda'de cuent cóñ nee di's co' mtetaquen loo mèna, cà? ¿Ché' iñeede gu' no ché' inda'de gu' cuent le' ryete con' co' nac xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn ndxòd le'n xti' mèn? No indlide con'a con' ye'rsin' loo mèn par li mèn con' ye'rsin' loo Diox. ¹⁹ Tac con' co' ndxuhua mèn indxòode le'n lezo' mèn no le'n xtùuz mèn. Ndxeloa' leque', le'i ndxòd le'n xti' mèn no le'n pans mèn. Ndxeloa, ndri'tha loo mèna co'se' nda mèn mandad mèn.

Tataa ndxab Jesús loo myen' par mblu' Jesús cóñ che'n di'sa loo myen' le' ryete con' ndxuhua mèn nambìique' nac. ²⁰ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús, ne:

—Con' co' ndryo' le'n lezo' mèn no con' co' ndli mèn xtùuz, con'a ndli leque mèn ndli con' ye'rsin' loo Diox no ndxàc mèn mèn ye'rsin' loo Diox. ²¹ Tac le'n lezo' mèn ndryo' chol xtùuz ye'rsin' co' ndli mèn xtùuz, anggab na'i, xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn li mèn yalburrid; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn cua'n mèn xin' huan mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn guthxù' mèn xtàa mèn; ²² no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn li huan' mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn nqueli'th mèn cóñ che'n xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn li mèn chol con' ye'rsin; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndlya's mèn quedìi mèn xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' indyla'ste mèn thyon mèn loo con' ye'rsin' co' ngue li mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndxàn lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndxòn mèn cuent yix no nteri'th mèn cuent yix loo xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndye's mèn loo xtàa mèn no nxyal' mèn loo xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn par li mèn con' co' inda'de taamas mèn cuent

cón ngue li mèn. ²³ Ryete con' ye'rsin'a ndryo' ndlyen' le'n lezo' mèn par tyub yo'f lezo' mèn par li mèn con' co' ndli mèn xtùuz. No ntezab ryete con'a xtùuz mèn no lezo' mèn par ndxàc mèn mèn zab no mèn ye'rsin' loo Diox.

Thìb xa'got tith ngola's loo Jesús no loo cóñ che'n Jesús.

(Mt. 15.21-28)

²⁴ Ngoloa, mbii Jesús tya. Nda Jesús le'n rye yéezya' co' nac yéezya' che'n làaz mèn ciuda Tir no co' nac yéezya' che'n làaz mèn ciuda Sidón. Jesús ngòo liz thiè mbi!. No mblyá's Jesús yende chó mèn non nzo Jesús liz mbi'a. Per ne'ngácte Jesús ngàca tataa loo Jesús. No yende mod nga's Jesús loo mèna.

²⁵ Setilte mbìn thiè xa'got co' ngòc xna' thiè mza' co' mque no mbii che'n xpíi ye'rsin' le' Jesús nzo liz mbi'a. Mbi'th xna' mza' loo Jesús. No mdub xib xna' mza' loo Jesús. ²⁶ Xa'gota ngòc thiè xa'got tith. Ngòc xa'gota mèn nación Sirofenis. Mbi'th xa'got loo Jesús. Nalyat mde'b ro xa'gota. Mna'b xa'got di's loo Jesús par ante nii Jesús ryo xpíi ye'rsin'a loo mza', rsap xa'got. ²⁷ Per Jesús asembli, mtetac Jesús thiè di's loo xa'got. Ndxab Jesús loo xa'got:

—La'a hua myen' ner. Tac ihuente naca teche mèn pan loo myen' par ta' mèn pana hua mbac.

²⁸ Per máa xa'got lueg mcàb loo Jesús. Ndxab xa'got:

—Aa, Tad, lìcque' co' nee U' ba'. Yende cóñ niin loo U!. Per neequ'e U!, Tad, axta rye mbac co' nzi tee ned ba' nde xàn' mes par nthop mbac rye pedaz pan co' ngobii myen' xàn' mes par hua mbac. Nthop mbac. Ndxuhua mbac.

²⁹ Sya, ndxab Jesús loo guna':

—Aa, huenque' mcàb loon xal nac di's co' mtetaquen lool. No mda'l cuent cóñ nee di's di'sa. Nzoque' mod biil. Ngro'le' xpíi ye'rsin' co' ngòo loo rsapl, ndee.

30 Co'se' mzin xa'got liz xa'got, gunèe xa'got le' mza' naxle' loo lun!. Le' xpíi ye'rstin'a na, ngro'le' loo mza'!

Jesús mteyac thib mbi' mud co' mque no yíiz cue!

31 Mbere Jesús, ngro' Jesús le'n rye yéezya' co' nac yéezya' che'n làaz mèn ciuda Tir. Ngua riid Jesús le'n rye yéezya' che'n làaz mèn ciuda Sidón no le'n rye yéezya' che'n làaz mèn decápolis axta mzin Jesús ro lagun co' nziri' loo xyòn mèn co' nac che'n làaz mèn galile tedib vez. **32** Tya, ngua no mèn thib mbi' mud loo Jesús. Nde nxon', ncue' nza mbi'. Nalyat mde'b ro mèn. Mna'b mèn di's loo Jesús xo'f Jesús ya! Jesús lad mbi' par teyac Jesús ryop yíiz co' ngue no mbi'. **33** Mbe' Jesús mbi'a thib lad loo mèn par mdye Jesús cuen ya! Jesús le'n nza mbi'. Ngoloa, mxuc Jesús loo thib cuen ya! Jesús no mbuáal Jesús looz mbi' con cuen ya! Jesús. **34** Ngoloa, chàa, mbui' Jesús loo bé!. Mdi' lezo' Jesús. Láth ngue hui' Jesús loo bé!, ndxab Jesús:

—Efata, co' nee di's, Fxal.

35 Látha, chàa, mxyal' nza mbi' muda. No mbín mbi' ruid. No luega, ndxe'sleque' mdoodi's mbi' tac Jesús mbli ngro xban looz mbi'. **36** Ngoloa, mnibe' yée Jesús loo mèn yende chó loo mèn ta' mèna cuent con' co' mbli Jesús. Per lugar de gòn mèna di's, yende chó loo mèn nda' mèn cuent, ale sate más co' mbli mèna. Mda' mèna cuent con' mbli Jesús. **37** Le' rye mèn co' nziri' tya na, ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna loo con' mbli Jesús. Mbez mèna:

—Ryete con' huenque' mbli Jesús. Ale axta ndli Jesús le' mèn co' ncue' ndxòn di's no ndli Jesús le' mèn mud ndyoodi's.

Jesús mbli par nduhua thap mil mèn.

(Mt. 15.32–39)

8 Le'xque' le'n huiza, anze'f thib mèn mqueltàa loo Jesús. Nde

nxon', yende cóñ ngue no mèna par hua mèna. Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

2 —Anze'f ndlyat lezon ñèen prob mèn co' nziri' ba', cara. Más de cona, ndxàcle' son huiz nziri' mèn ba' con daa no yende cóñ ngue no mèn par hua mèn. **3** Chele' daa tel' mèn par bii mèn no tarte hua mèn, tguu's mèn ned bii mèn. Tac nzo ndxep mèn ba' anze'f tith ngro' par nde mèn loon.

4 Myen' xin' mté'th Jesús mcàb.

Ndxab myen' loo Jesús:

—¿Per xá mod ndlya's U' gàc hua mèn trè' co'te' yende chó mèn nac par ti' mèn con' hua mèn, Tad?

5 Jesús mnibdi's loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Plá pan ngue no gu', à'?

Myen' mcàb. Ndxab myen':

—Gaz pan no maste ngue no nu'.

6 Sya, mnibe' Jesús loo mèn tyub mèn loo yòo. Làth xtau'a, mxen Jesús rye gaz pana. No ndxab Jesús loo Diox:

—Diox quix U', Diox, por pan ndxè'.

Ngoloa, mchì'x Jesús gaz pana. Mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na, mblí'th pana loo mèna. **7** Mque no myen' xin' mté'th Jesús plá mbèelli bix, ne. Jesús mbli léy' mbèelli bixa no mnibe' Jesús loo myen' li'th myen' mbèelli bixa loo mèn, ne. **8** Sya, ryete mèna nduhua pan no mbèelli bixa axta plóthe mbly'a's mèn. Ngoloa nduhua mèna, mthop myen' gaz cardor le' pan co' mbyan' xo'f loo gaz pan no loo mbèelli bix co' mbli Jesús mbyar!. **9** Ryete mèn co' nduhua, ne'que' thap mil mèn. Ngoloa, gunii Jesús Diox loo mèna. Ndyàa Jesús con myen' xin' mté'th Jesús. **10** Ngòo Jesús le'n thib yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. Nda Jesús par le'n rye yéezya' co' nac làaz mèn dalmanut con myen' xin' mté'th Jesús.

Mèn xley' farise ngue na'b loo Jesús li Jesús thib señ co' nac yalguzye' loo mèn.

(Mt. 16.1–4; Lc. 12.54–56)

11 Látha, mzin mèn xley' farise loo Jesús. Mtlo mèna, mdoodi's no mèna

Jesús. Par gàal di's mèna Jesús, mbli mèna thib con' par ñee mèna ñeene' ché' tli Jesús con' ndlya's mèna li Jesús. Mna'b mèna loo Jesús li Jesús par gac thib con' loo bë' xal thib con' co' nac yalguzye' loo mèna. ¹²Sya, axta le'n lezo' Jesús mdi' lezo' Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo Jesús:

—¿Chonon ña'b mèn xley' farise co' nziri' go' loon par lin gac thib con' xal thib señ loo bë' co' nac thib yalguzye' loo mèn ba', yey? Lìcp'e' ba'i, na nii loo gu': Nec thib señ ne'gàcte loo mèn ba' thidtene.

¹³Ngoloa, ngòo Jesús le'n yòoyaa. Ndyàa Jesús tedib lad ro lagun tedib vez. Le' mèn co' ngure no Jesús tya na, tyate mblá' Jesús mèna. Gunee mèna cóon che'n mèna.

Trè' ndlu' cóon che'n mod, co' ngòp mèn xley' farise, co' mtetac Jesús le' moda nac xal dii levadur.

(Mt. 16.5-12)

¹⁴Nde nxon', ne'nte'de lezo' myen' xin' mté'th Jesús nghue' myen' pan. Ante sa pan no maste mque no myen' le'n yòoyaa. ¹⁵Sya, asembli Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anderhuen gu!, myen!, leque gu' quenap gu' gu' loo dii levadur che'n mèn xley' farise no loo dii levadur che'n Herod co' nac rey.

¹⁶Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo myen', ndxbab myen' loo thib xtàa myen' no loo tedib xtàa myen':

—¿Ché' por ne'nte'de lezo' na' ndi' na' pan, cona tataa gunee Jesús loo na', cà? Thib descuid conai, ¿lé?

¹⁷Per Jesús mda' cuent no mdén' lezo' Jesús cóon che'n di's co' gunii myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Chonon mbez gu' le' gu' ingue node pan, à'? ¿Ché' axta nalle' tarte ta' gu' cuent co' mbezen loo gu' co' huenleque', cà? ¿Chonon susque' naad gu' no nguud gu', yoo? ¹⁸Ingüi'de

gu' con ngudloo gu', ndee. No ne' ne' indxon gu' con' con nza gu'. ¿Ché' ne'tyede lezo' gu' huax con' co' nde teele' ndlin, cà? ¹⁹¿Ché', llicue', ne'tyede lezo' gu' co'se' mchil'xen ga'y pan co' nduhua ga'y mil ante mènbil' no xà'que' nduhua mèngot no myen' bix, cà? Tiempa, ¿plá cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f co' mblin mbyar' mthop gu', à?

Myen' ndxbab:

—Lica, Tad, mthop nu' si' fchop cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f.

²⁰Tolo ndxbab Jesús loo myen', ne:

—¿Ché' ne'tyede lezo' gu', ne, co'se' mchil'xen gaz pan par nduhua thap mil mèn, plá cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f loo gaz pan co' mblin mbyar' mthop gu', à?

Myen' mcàb loo Jesús tedib vez.

Ndxab myen':

—Lica, Tad, mthop nu' gaz cardora tiempa, ne.

²¹Sya, ndxbab Jesús loo myen':

—Ngolo gunee gu'i, xàa. No axta nalle', tarte ta' gu' cuent co' huenleque', cà? ¿Máa yob yéc gu', na?

Jesús mteyac thib mbi' sieu le'n thib yèez co' lèe Betsaid.

²²Ngoloa, mzin no Jesús myen' xin' mté'th Jesús le'n thib yèez co' lèe Betsaid. Tya, mbi'th no mèn thib mbi' sieu loo Jesús. Nalyat mde'b ro mèna. Mna'b mèna favor loo Jesús par gàal Jesús ngudloo mbi' sieu par tyub xnìi ngudloo mbi'. Hui' mbi'. ²³Sya, mxen Jesús ya' mbi' sieu. Mbe' Jesús mbi' thib lad ro yèez. Tya, mtà Jesús rsuc Jesús ngudloo mbi'. No mxo'f Jesús ya' Jesús lad mbi'. Ngoloa, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Mbi, ¿ché' ngue hui'l mase ndxep?

²⁴Mbi' co' ngòc sieua mbui' ndxè' no mbui' ba!. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Aa. Daa ngue hui' loo mèn co' nziri' go!. Per ngüi'en mèn xal yaa xcàl. No ngüi'en ndyee mèn.

25 Mbere Jesús. Mbuàal Jesús ngudloo mbi' con ya' Jesús tedib vez. Sya, por derech, ndxe'sleque' mbui' mbi' loo ryete con' no ale sandante mbui' mbi'. **26** No ndxab Jesús loo mbi':

—Ne'yòodel le'n yèez Betsaid luega. Ne' ne' gabl loo mèn yèez con' mblí nonl. Sya, mtel' Jesús mbi'. Ndyàa mbi' par liz mbi'.

Pedr mblo ro le' Jesús nac Cristpe'.

(Mt. 16.13–20; Lc. 9.18–21)

27 Ngoloa, ngua Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn ciuda Cesar co' mnibe' thib mbi' co' lèe Lip. Co'se' ndoo Jesús ned nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó mbez mèn nac daa, à'?

28 Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ndxep mèn mbez le' U' nac Juàn Bautist. Taandxep mèn mbez le' U' nac Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox. No nzore' taandxep mèn co' mbez: Nzo chó mèngool co' mde'th di's co' ndxab Diox pólala nac mbi' ba'.

29 Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Gu' à'? ¿Chó mèn mbez gu' nac daa?

Sya, chàa, ngro' nxon' Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

U' nac yub Cristpe', Tad.

30 Per Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús yende chó loo gabte myen' le' Jesús nac yub Cristpe'.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús xá mod gath Jesús.

(Mt. 16.21–28; Lc. 9.22–27)

31 Sya, mtlo Jesús, noo noo mda' Jesús cuent loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa

tyactiique'. No tè'b rye mèngool, no mèn co' nac jef loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn daa.

No ndxab Jesús loo myen' le' rye mèna guth Jesús no co'se' yilo son huiz nguth Jesús, Jesús ryo xban. **32** Nalì mda' Jesús cuent ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús. Ngoloa, mbe' xà' Pedr Jesús thib lad. Ale mtlo Pedr, mbyoo Pedr no mco'x Pedr Jesús por ndxab Jesús di'sa loo myen'. **33** Per Jesús, chàa, mbere, xèe mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Biiche loon, Pedr. Te' nac Mebizya nacl loon. Lùu ndlu' loon ndxapl mod xal nac mod co' ndxap Mebizya. Tac lùu indyóode no indlidel xtùuz xal ndli Diox xtùuz. Ndxe'leque', lùu ndli xtùuz xalque' ndli chol mèn izlyo' xtùuz cóñ chenen.

34 Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. No ngurez Jesús mèn co' nziri' no Jesús. Ndxab Jesús loo myen' no loo rye mèna:

—Chele' chó gu' ndlyas, lìcque', tyoo nque gu' xísen, leque gu' bli par ne'lide gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i. Ndxe'leque', gòp gu' lezo' gu' no níbe' gu' loo lezo' gu' par ne'lide gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu'. No blec lezo' gu' par xec gu' tyacti gu' co'se' tub ngu's mèn gu' por cóñ che'n daa ned nda na'. Le' sya, ya' gu' too nque gu' xísen. Nda na'. **35** Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn ante loo izlyo' ndxè', loo mèna ne'ta'de Diox lugar ban mèn thidtene loo Diox. Per mèn co' lá' ryethe con' co' nac yalndac no co' nac yalcon' che'npe' mèn co' gác li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cóñ chenen no por cóñ che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, loo mèna ta' Diox lugar par ban mèna thidtene loo Diox. **36** Lomisque'

ne, ¿cón co' thìb mbi' no chó yalndac gác li thìb mbi' gan co'se' gác che'npe' mbi' dib athu loo izlyo' tac chele' mbi' tataa mod li, gab Diox loo mbi'a yende mod yòo ban no mbi' Diox thidtene yiloa? Yende cón li mbi' gan chele' mbi' li tataa, ¿lé'? ³⁷ No ndlyazen ñee gu' loon. ¿Plál quix thìb mbi' loo Diox par yòo ban no mbi' Diox co'se' ngolo gunii Diox loo mbi' ne'tyalte Diox yòo ban no mbi' Diox, à'? Yende mod li mbi' gan li mbi' tataa, ¿lé'? ³⁸ Tac chele' chó mèn co' ndxela'sle' loon thyon loo cón chenen no thyon mèna ta' mèna cuent cón chenen loo mèn co' nac mèn co' thidtene indyubdi'ste loon, mèn co' ncua'n xquin no xtol, daa ne, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', daa thyon loo Diox por cón che'n mèna co'se' galen loo izlyo' ndxè' con angl co' nac angl natú' no con ryethe con' roo no con' xén co' ndxàp xuden Diox.

9 Tolo ndxab Jesús loo mèn, ne:
—Lìcp'e ba'i, na nii loo gu': Le' ndxep gu' co' nziri' loon nalle', ne'gathite gu' axtaque' ñée gu' co'se' gác huiz co' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo' xal nac ryethe con' roo no con' xén co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox.

Jesús mzye' loo loo son myen' xin' mté'th Jesús.

(Mt. 17.1–13; Lc. 9.28–36)

2 Pente ndxàc xop huiz ndxab Jesús tataa loo mèn, mbe' Jesús Pedr no Cob no Juàn. Nda tyonte Jesús con myen' loo thìb yii roo. Tya, ale nzi huite myen', chàa, mzye' loo Jesús loo myen'. ³Nde nxon', xab Jesús co' noc Jesús ante mquée xnìi no ante nagus bëelleque' gunaa. Gunaa xab Jesús xal xil', co' nee di's, nec thìb xa'got co' nzo loo izlyo' ne'gácte tech lar' ante nagus xal gunaa xab Jesús. ⁴Látha, gunèe yon myen'a Lii no Moisés. Ndyoodi's no Lii

ryop Moisés Jesús. **5**Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Maistr, anze'f huen naca nzo na' trè! ¿Xá nee U'? ¿Ché' toxcuá' nu' son ramad? Thìba par yòo U'. Tediba par yòo Moisés. No tediba par yòo Lii.

6 Per por mzyeb yon myen' xin' mté'th Jesús, con'a axta ne' ne' ñee Pedr cón tyoodi's Pedr loo Jesús. **7**Látha, ngulàa beu. Mtau' beu loo ryete xop xa' co'te' ngure xa'. Le'n beua mbyèn thìb di's co' ndxab:

—Mbi' ndxè' nac xgan' daa. Anze'f ngudloon no lezon mbi' co' nac xgan' daa ndxè'. Bìn gu' ro mbi'.

8 Per texal nguát beu, chàa, mbui' ndxè' mbui' ba' myen'. Ya yende chó nac. Ya yende chó ñee myen' nziri' con myen'. Ante Jesús no maste nzo no myen'.

9 Per co'se' ngolo mbii Jesús con myen' tya, no láth nde làa tùub Jesús con myen' le'n yiia, ndxab Jesús loo myen' yende chó loo gab myen' cóن che'n con' co' gunèe myen!. Ndxè'leque', mnibe' Jesús loo myen' le' myen' ta' cuent cón che'n Jesús, Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', axta co'se' yilo ryo xban Jesús làth mèn nguth. **10**Por cona, xexte ngòc myen'. Le'n lezo'te myen' non myen' cón gunèe myen'a. Per mnibdi'sque' myen' loo xtàa myen'. Ndxab myèn:

—¿Cón nee di's di's co' ngolo gunee Jesús loo na' le' Jesús ryo xban làth mèn nguth, à!, cara?

11Sya, mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chónon mbez mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn naquinque' ner Lii yi'th loo izlyo' leque yi'th Crist loo izlyo', à?

12Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':
—Lìcque' le' Lii yi'th ner. Per co'se' yi'th Lii, Lii li nab mèn no te'th Lii loo mèn par ta' mèn lugar no tyal mèn

yila's mèn loo Crist no yila's mèn cóñ che'n Crist yiloa. Per ɔxá nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox cóñ chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxé? Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxbab le' daa tactique', no tè'b mèn daa thib lad, no xiis no mèn daa, no yáp xyán' mèn ñiè mèn daa. ¹³ Per daa nii loo gu' le! Lii mbi'thle!. No mbilie' mèn co' mblyia's mèn con Lii xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' ndlu' cóñ che'n con' co' mquin ngòcque' loo Lii.

**Jesús mteyac thib mbyòo co' mque
no thib xpii ye'rsin'.**

(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Texal mzin Jesús con Pedr no Cob no Juàñ loo taamas myen' xin' mté'th Jesús, gunèe Jesús nziri' huax mèn loo myen' xin' mté'th Jesús. No nziri' mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Noo noo mnibdi's maistra loo myen' cóñ che'n Jesús. Nem ngure toodi's maistra con myen', ne. ¹⁵ Per texal gunèe mèna Jesús, ryete mèna ante mbui' no ante gunaa loo Jesús. Mque' mèna carre par ngua nii mèna Diox loo Jesús. ¹⁶ Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Cón nzi toodi's gu' con mèn ba', ey? Susque' nen ngure toodi's gu'. No susque' noo noo ndyoodi's gu'.

¹⁷ Sya, mcàb thib mbi' co' nzo làtha loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, daa ndal no mbyòo daa loo U' tré!. Mbyòo ngue no thib loo mbii che'n xpii ye'rsin' no ale mbli mbii che'n xpii ye'rsin' ngòc mud mbyòo.

¹⁸ No pál co'te' ngue tee mbyòo ndyen mbii che'n xpii ye'rsin' mbyòo no ngobii mbii mbyòo. Látha, ndryo' zib fsin' ro mbyòo. No ndxuhua le mbyòo. Por cona, yende fuerz mbyòo. Daa mna'b loo myen' xin' mté'th U' ba' li

myen' favor co' myen' xpii ye'rsin' loo mbyòo. Per ne'ngácte myen' ngli myen'a.

¹⁹ Jesús ndxbab loo ryete mèn co' nziri' loo Jesús:

—Aa que gu' mèn izlyo', pápe' ya gu' gòn gu' di's no yila's gu'. Thidtene nac gu' mèn co' indxela'ste loon no loo con' ndlin. ¿Axta pól tolo naquin go non gu'? No ɔaxta pól tolo naquinque' xec daa con gu', ye?

Ngoloa, ndxbab Jesús loo mbi'a:

—Huàa xi mbyòo. Yi'th mbyòo ndxé!. Ñeene'.

²⁰ Sya, nde no mèn mbyòo. Co'se' gunèe xpii ye'rsin' co' ngo loo mbyòo Jesús, mquée mbii xpiia mbyòo. No mbli mbii par ngobii mbyòo loo yòo. Ale mbixyath mcotloo mbyòo nax mbyòo. No ndryo' zib fsin' ro mbyòo.

²¹ Sya, mnibdi's Jesús loo xud mbyòo. Ndxab Jesús:

—¿Pól mtlo ndxàc mxen mbii mbyòo, à?

Xud mbyòo ndxbab loo Jesús:

—Anon ndoo xèn mbyòo ngulen yíiz ba' loo mbyòo, Tad. ²² Huax vez co'se' ndyen mbii che'n xpii ye'rsin' ba' mbyòo, ngobii mbii mbyòo loo quíi no le'n nít par guth mbii mbyòo. Cona, ndlyazen chele' U', lìcque', ndxác ngo' xpii ye'rsin' loo mèn, bli U' favor. Blo' U' xpii ye'rsin' co' nzo loo mbyòo daa ndxé!. Blat lezo' U' gunèe U' daa con mbyòo daa. No blyath no U' nu', Tad.

²³ Jesús ndxbab loo mbi':

—Chele' lìu yila'spe' loon le' daa ndxác teyac mbyòo, sya, lina. Tac ryethe con' nzoque' mod gàc loo mèn, mèn co' ndxela's loon no co' ndxela's loo con' ndlin.

²⁴ Sya, ngrozèe xud mbyòo. Ndxab xud mbyòo loo Jesús:

—Ndxelazquen loo U' no ndxelazquen loo con' ndli U'. Blyath no U' daa par toloque' yilazen loo U' xal ndxàala.

²⁵ Co'se' gunèe Jesús anze'f thib mèn mqueltàa loo Jesús, Jesús mbyoo mbii

che'n xpii ye'rsin'a. Ndxab Jesús loo mbii che'n xpii ye'rsin'a:

—Xpii mud no xpii cue', na ñibe' lool: Gro' loo mbyòo ndxè'. No ya ne'beredel yòol loo mbyòo ndxè' tedib vez.

26 Sya, mbli xpii ye'rsin'a par ngrozèe yii ngrozèe den mbyòo. No mbli xpii par mquée mbii mbyòo. Ngoloa, ngro xpii loo mbyòo. Per co'se' mquée mbii che'n xpii ye'rsin'a loo mbyòo, casque' nguth mbyòo. No co'se' ñièe mèn co' nziri' con' ngòc loo mbyòo, ndxab mèna loo xtàa mèn:

—Nguth mbyòo, cara.

27 Per ndxe'leque', Jesús mxen ya' mbyòo. Mxít che Jesús mbyòo. No ngo too mbyòo loo rye mèna. Ale mbyac mbyòo.

28 Ngoloa, ngòo Jesús liz thòb mbi' con myen' xin' mté'th Jesús. Sya, xexte mbe' myen' Jesús thòb lad par mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿xá nee u'? ¿Chonon ne'ngácte nu' ngo' nu' xpii ye'rsin'a loo mbyòoa, à?

29 Jesús ndxab loo myen':

—Thòb loo xpii ye'rsin' co' nac xal xpii ye'rsin'a, ne'ryo'de tua'te loo mèn. Naquin cuez mèn Diox no cue xlat mèn. Sya, tataa mod ryo xpii ye'rsin'a.

Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gathque'.

(Mt. 17.22–23; Lc. 9.43–45)

30 Co'se' mbii Jesús liz mbi'a con myen' xin' mté'th Jesús, ngua riid Jesús le'n huax yèezya' che'n làaz mèn galile. No indlya'ste Jesús gòn nec thòb mèn le' Jesús ngue tee par neda. **31** Tac Jesús ngue lu' myen' xin' mté'th Jesús no ngue ta' Jesús cuent le' Jesús, co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', Jesús yigaaque' ya' mèn ye'rsin'. No guth mèna Jesús. Per co'se' yilo son huiz mbeth mèna Jesús, Jesús ryo xban.

32 Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de

cuent cón che'n di's co' ngue bez Jesús loo myen!. Ne' ne' indxòn myen' cón nee di'sa. No más de cona, ale mzyeb myen' ñibdi's myen' cón che'n di'sa loo Jesús.

Myen' xin' mté'th Jesús mdoodi's cón che'n chó myen' gác myen' co' más níbe' loo xtàa myen' yiloa.

(Mt. 18.1–5; Lc. 9.46–48)

33 Ngoloa, nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús par yèez Capernaum. Co'se' mzin Jesús tya, ngòo Jesús liz thòb mbi'. Tya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Chó cón che'n con' ngue toodi's gu' ned nde na', à'? Susque' noo noo ndyoodi's gu' con xtàa gu', ne.

34 Per myen' yende chó ngabte loo Jesús tac mzyeb myen' no nthyon myen' tac myen' naneeque' le' myen' nde toodi's ned nde myen' cón che'n chó myen' gác thòb myen' co' más níbe'pe' co'se' níbe'pe' Jesús loo mèn. **35** Sya, mdub Jesús loo myen' no ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Chele' chol gu' ndlya's gác mèn co' tyoo ner loo xtàa gu', no co' tyoo naa, no co' níbe' loo xtàa gu', nquin gác gu'a xal thòb moz prob co' nque zin' loo mèn par li gu' sirv loo xtàa gu'!

36 Ngoloa, mxen Jesús thòb mbedbi' chu'th. Mdo Jesús mbedbi' chu'tha loo myen' xin' mté'th Jesús. Mde's Jesús mbedbi' chu'tha. Ndxab Jesús loo myen':

37 —Nde niin thib con' loo gu': Le' mèn co' tyal ta' lugar yòo thòb mbedbi' chu'th xal mbedbi' ndxè' liz mèn ante por lèen, con'a ndlu' le' mèna tyal ta' lugar gòn làth mèna, ne. Le' mèn co' tyal gòn làth mèna, inacte ante loon ndyal mèna nda' mèna lugar gòn làth mèna. Ndxe'leque', con'a ndlu' le' mèna ndyal nda' mèna lugar yòo xuden Diox co' mtel' daa làth mèna, ne.

Jesús ngue bez loo myen': Mèn co' inacte ngolo ngola's loo na', mèna nzo favor che'n na' no nda' mèna lad che'n na'.

(Lc. 9.49–50; Mt. 10.42)

38 Sya, ndoole' Juàñ, ndxab Juàñ loo Jesúñ:

—Maistr, nu' gunèe thìb mbi'. Ante mde'th mbi' lèe U', mblo' mbi' mbii che'n xpíi ye'rsin' loo mèn. Per com le' mbi' inqueltàa node na', ¿lé?!, nu' ne'nda'de lugar loo mbi' tolo li mbi' con'a.

39 Per Jesús ndxab loo Juàñ:

—Aa'a. Bla' gu' tolo li mbi' con'a. Ne'cà'de gu' loo mbi'. Tac yende chó mèn nzo co' li gàc thìb yalgozye' ante por mbez mèn lèen no yiloa nazab nii yèe nii tii mèn cóñ chenen. **40** Tac mèn co' inacte ngolo ngola's che'n na', mèna nda' lad che'n na'. **41** No chol mèn co' ta' mase thìb taz nít gu' ante por cóñ che'n lèen, no por nzo gu' loo cóñ chenen, daa co' nac Crist, lícpe' ba'i, na nii loo gu', ngue cóñ che'n con' mbli mèn loo gu'a loo Diox.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn cóñ che'n con' co' ndli ndxàc ryes loo mèn par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn.

(Mt. 18.6–9; Lc. 17.1–2)

42 Tolo ndxab Jesús loo mèn:

—Chol mèn co' asendli par cua'n mèn co' nau' loo nau' yéc xtol mèn, mèn co' sete ndxela's loon, más huen gàca loo mèna que' mèn thìb quèe yees yen mèna no cobii mèn mèna le'n nítto' par tataa mod lyux mèna leque tolo li mèna con' ye'rsin' loo mèn co' ndxela's loon. **43** Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ndli cuent no nden' gu' le'n lezo' gu' le' ya' gu', lícque', ndli par ncua'n gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub yo'f lezo' gu' loo con' ngue no gu', más huen gàca loo gu' cho' gu' ya' gu' par cobii

mèn ya' gu' thìb lad tith loo gu'. Tac más huen ngàca loo gu' yòo gu' co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate ya' gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbiil, co'te' nzo quiì no bëel co' thidtene ne'yu'de, con ryop ya' gu'. **44** Tya, ne'gathte mbey no ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de quiì no bëel thidtene. **45** No chele' gu' ndli cuent no nden' gu' le'n lezo' gu', lícque', ndli nii gu' par cua'n gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub yo'f lezo' gu' ngua gu' co'te' ngua gu', más huen gàca loo gu' cho' gu' nii gu' par cobii mèn nii gu' thìb lad tith loo gu'. Tac más huen gàca loo gu' yòo gu' co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate nii gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbiil, co'te' ne'yu'de quiì no bëel thidtene, con ryop nii gu'. **46** Tya, ne'gathte mbey no ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de quiì no bëel thidtene. **47** No chele' gu' ndli cuent le' ngudloo gu', lícque', ndli par ncua'n gu' xquin gu' no xtol gu' no par tyub yo'f co' nac con' ye'rsin' le'n lezo' gu' loo con' ngüi' gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' no blobii gu' ngudloo gu' thìb lad tith loo gu'. Tac más huen gàca loo gu' chele' gu' yòo co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate ngudloo gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbiil co'te' ndxetoo quiì no bëel no co'te' ne'yu'de quiì no bëel thidtene. **48** Tya, ne'gathte mbey no ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de quiì no bëel thidtene.

49 Tac co'se' gàc huiza, ryete mèn co' lyàa le'n ye'rbiil yidin' bëel lad mèn xal co'se' nxob mèn ted yol loo bél' má'

co' mbeth mèn pólá par mbec mèn bél' má'a loo mes xal thìb ofrend loo Diox.

50 Huenque' nac ted tac nazi ted, ¿lé? Per chele' ted inazide, ¿xá mod tezi mèn con' hua mèn con ted co' inazide, sya? Yende mod gàca tataa, ¿lé? Gòp gu' lezo' gu' no fquenap gu' gu' loo cóñ che'n Diox, par ne'yiza'de gu' loo cóñ che'n Diox no par ne'càbte con' ye'rsin' loo gu' loo cóñ che'n Diox. Tataa bli gu'

xal co'se' ndli mèn co' ndxuth má' co'se'
ntoxcua' mèn bél' con ted. Ntezi mèn
bél' par ne'yiza'de bél'. Lomisque' ne,
ngue niin loo gu': Tataa bli gu' par que
tee ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th
gu' làth xtàa gu', ne, ndee gu'.

**Jesús ngue lu' loo mèn cóñ che'n xá
mod ndlá' thib mènbi' sa'l mènbi' co'**
indxàalte li mèn.

(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)

10 Ngolo mblu' Jesús di'sa loo
mèn no mdoodi's no Jesús
mèn, ngro' Jesús le'n yéez Capernaum
con myen' xin' mté'th Jesús. Nda que
tee Jesús le'n rye yéezya' co' nac làaz
mèn jude. No ngua que tee Jesús le'n
rye yéezya' co' nac loo xyòn mèn co'
naban par ned lad ndlyen huiz co' nziri'
ned ro yó'lbe' Jordán. Tya, mbere mèn,
mqueltàa mèn loo Jesús co'te' ngo
Jesús. Mbere Jesús, mblu' Jesús mèna
xalque' ngòc mod co' ngòp Jesús. ²Sya,
ngua gax ndxep mèn xley' farise loo
Jesús par asembli mèn ngua gàal di's
mèna Jesús par ñee mèna ñeene' ché'
tagaa Jesús loo mèna con di's co' gàal
di's mèna Jesús xal co'se' ndxegaa chol
má' bix loo tramp. Mnibdi's mèna loo
Jesús par gòn mèn no ñee mèn ñeene'
ché' huen naca, ndyac Jesús, lá' thib
mbi' sa'l mbi'. ³Jesús mcàb loo mèna.
Ndxab Jesús:

—¿Cón mnibe' Moisés loo gu' co' nac
ley co' mxo'f Moisés loo gu', à?

⁴Mèna ndxab loo Jesús:

—Moisés mda' lugar loo nu' toxcua'
nu' thib ye's co' lèe thib act. Sya, ta'
nu' acta loo xa'got nu!. Sya, tataa mod
con huen di's no con huen cuent lá'
nu' xa'got nu!. ¿Xá neel, Jesús? ¿Ché'
huen naca o ché' ihuente nac co' mblu'
Moisés?

⁵Jesús ndxab loo mèna:

—Tataa mnibe' Moisés loo gu' li
gu' tac Moisés nameequé' no mda'que'
Moisés cuent le' gu' anze'f naad lezo'

no anze'f nguud lezo' gu!. ⁶Per daa nde
nii thib con' loo gu': Nerleque' co'se'
mtlo Diox, mblec Diox no mxèn' Diox
ryethe con' loo izlyo', Diox mtoxcua'
mènbi' no mèngot co' nac mèn. ⁷Por
cona, thib xa'bí' ryo xà' loo xud xa' no
loo xna' xa' par thidte queltàa xa' con
xa'got co' gàc xin' sa'l xa' par tyub
ban no xa' xa'gota. ⁸No co'se' ngolo
mqueltàa ryop xa', xa'bí'a no xa'gota,
thidte nac ryop sa'l xa' loo Diox. Le' sya,
tataa mod ya inacte xa' chop mèn loo
Diox. Ndxe'leque', thidte ngòc ryop xa'
loo Diox. ⁹Por cona, indxàalte li chol
mèn par lá' mèn xtàa mèn co' nac xin'
sa'l mèn tac Diox mblu' thidte mqueltàa
mènbi' con mèngot par gàc xa' xin' sa'l.

¹⁰Co'se' ngo myen' xin' mté'th Jesús
con Jesús liz thib mbi', mbere myen',
mnibdi's myen' loo Jesús cóñ che'n di's
co' mdoodi's no Jesús mèn xley' farisea.
¹¹Sya, ndxab Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—Mènbi' co' lá' xa'got co' nac sa'l
mènbi'a, no selya' mènbi'a con tedib
xa'got, mènbi'a ngue cua'n xtol co' nac
yalburrid loo ner xa'got co' nac sa'lpe'
mènbi'a. ¹²No chele' thib xa'got lá'
sa'l xa'gota no selya' xa'gota con tedib
xa'bí', xa'gota, ne, ngue li yalburrid.

**Tad Jesús mbez loo myen' bix: Ngue
lin gàc con' ndac loo gu', ey.**

(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

¹³Látha, nde no mèn co' nac xna'
myen' bix ndxep myen' bix loo Jesús
par ante gàal Jesús lad myen' bixa
par gàc con' ndac loo myen' bixa. Per
ndxel'leque', myen' xin' mté'th Jesús ale
mtlo myen', mbyoo myen' mèn co' nde
no myen' bix par ne'tolode yi'th no mèn
myen' bix loo Jesús. ¹⁴Co'se' gunèe
Jesús ngue yoo myen' mèna, ngocloo
Jesús loo myen!. Ndxab Jesús loo myen':

—Bla' gu' yi'th myen' bix ba' loon.
Ne'càde gu' loo myen!. Tac mèn co'
ndxòo loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe'

Diox loo mèn, mèna ndxàc xal nac myen' bix ba!.¹⁵ Lìcp'e' ba'i, na nii loo gu!: Mèn co' ne'tyalte yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn no gáp mèna yalxla's loo Diox xalque' ndxàp myen' bix yalxla's loo Diox con dib nzo yéc myen' no con dib nzo lezo' myen', thidtene ne'yòode mèna loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

¹⁶Sya, mde's mcàa Jesús myen' bixa. No mxo'f Jesús ya! Jesús loo myen!. No ndxab Jesús loo myen!:

—Daa ngue li gác con' ndac loo gu' no ngue lin par tyac lezo' gu', ne, ndee.

Thìb mbyòo ric mdoodi's no Jesús.

(Mt. 19.16–30; Lc. 18.18–30)

¹⁷Le'pe' tyen Jesús ned par tolo ya que tee Jesús par neda, carre mbii gax thiò mbi' loo Jesús. No sangmdub xib mbi' loo Jesús. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr Ndac, ¿cón lin no xá mod lin par que non no gápèn yalnaban thidtene co'te' nzo Diox, à?

¹⁸Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús: —¿Chonon mbezl loon anze'l maistr ndac nac daa, à? Yende chó mèn co', lìcque', nac xa' ndac. Angoluxte yub Diox nac xa' ndac. Chele! lìu indlide cuent no inden'te lezo'l nac daa Diox, axta ne' ne' ñeel loon nac daa maistr ndac.¹⁹ Lìu nda'que' cuent no naneeque'l xal ñibe' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab:

Ne'lidel yalburrid. Ne'guthtel mèn. Ne'li huan'tel. Ne'tyè'del loo nec thiò mèn. Ne'quediidel nec thiò mèn. Gòp mod gunèe xudl no gunèe xna'l.

²⁰Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi': —Maistr, ryete con'a mbliquen anon ndoo xènen no be' ngue lin con'a axta nalle!

²¹Jesús mbui' loo mbi'. No mque' lezo' Jesús gunèe Jesús mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—Nzo thidte con' co' be' ndxàc falt lil, ey. Huà tho' ryete con' ndxàpl par co'l tmi loo con' ndxàpla. Yiloa, ta'l tmia càa mèn prob. Le' sya, tataa mod que nol taamas con' ndac loo bé!. Yiloa, sya, ndel. Nda na' ned ga que tee'en. No xecl ryethe con' gác lool co' li no mèn lìu par tethon mèn lìu ante por cón chenen, ndee.

²²Per co'se' mbìn mbi' tataa ndxab Jesús loo mbi', anze'l mxì lezo' mbi' no nalyat mde'b ro mbi'. Ndyàa mbi' tac anze'l thiò yalgon' ngòp mbi'.

²³Sya, mbui' Jesús dib vuelt loo mèn co' nziri' loo Jesús. No ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Myen', anze'l nagàn tín' naca, cara, par tyal mèn ric yòo mèn ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric.

²⁴Per myen' xin' mté'th Jesús ante mbui' no ante gunaa myen' loo Jesús por cón che'n di's co' ndxab Jesús cón che'n mbi'a. Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús tedib vez:

—Xin'a, susque' nagàn tín' naca par yòo mèn ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric co'se' más ndxàp mèn yalxla's loo ryethe yalgon' co' ndxàp mèn ric. Tac mèn ric ndli cuent ante por yalgon' co' ndxàp mèn ric no maste gác ryethe con' ndac loo mèn ric.²⁵ Lìcp'e' ba'i, na nii loo gu': Más inagànte gáca loo thiò má' co' lèe camell par riid má' co' lèe camell ye'r ngudloo thiò aguj leque yòo mèn co' ndxàp huax yalgon' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

²⁶Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús tataa ndxab Jesús, ante mbui' myen' no ante gunaa myen!. No mnibdi's myen' loo xtàa myen!. Ndxab myen':

—Chele'i tatua' nac, ¿chó mèn gác lyá' loo con' ryes, sya?

²⁷Jesús xèe mbui' loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'gácte chol mèn li chol mèn par lyá' mèn co' ndxàp xtol loo con' ryes. Per Diox ndxácque'. Tac ryethe con' co' ndlya's Diox li Diox, ndxácque' Diox li Diox con'a.

28Sya, ngro' nxon' Pedr, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' mque no nu'. Nu' ngue que tee noque' U' ned nque tee U'.

29Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Lícepe' ba'i, na nii loo gu': Chol mèn co' lá'ya' liz, no hues, no fta'n, no xud, no xna', no sa'l, no xin', no xyòn ante por cón chenen no maste, no ante por cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, **30**gàc che'n mèna nalle' thib ayo tant con' loo con' co' mblá'ya' mèna loo izlyo' ndxè' xal liz mèn, no hues mèn, no fta'n mèn, no xna' mèn, no xin' mèn, no xyòn mèn. Gàca loo mèna tataa mastale' gàc tub ngu's mèn mèna. Per co'se' cue tedib cua' izlyo' co' cue yiloa, que no mèna yalnaban thidtene par ban no mèna Diox thidtene. **31**Nalle' loo izlyo' ndxè' nzo huax gu' co' nac mèn nación Israel. Gu' nzi li xtùuz anze'f ntac gu' loo Diox. No nzi li gu' xtùuz anze'f mèn roo no mèn xèn nac gu' loo Diox por nac gu' mèn nación Israel. Per ndxe'leque', Diox li le' gu' gàc mèn be'the loo Diox tac Diox ndxecloo ñèe Diox gu'. Per part cón che'n Diox, mèn co' gu' ingode cuent ntac mèn loo Diox, mèn co' inacte mèn nación Israel, Diox li par gàc huax mèna mèn co' más ntac loo Diox leque gu'. No gàc mèna mèn co' más ndyac lezo' Diox ñèe Diox por mbli mèna cas loo cón che'n Diox.

Jesús mbere ngue te'th loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gathque'.

(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

32Le'pe' le'n huiza, mnibe' Jesús loo lezo' Jesús ya Jesús ciuda Jerusalén. Láth nda quée Jesús con myen' xin'

mté'th Jesús, nda Jesús par ned ciuda Jerusalén no ndoo ner Jesús loo myen'. Le' myen' na, ante ngüi' no ante ñaa xá nzo Jesús ned nda Jesús par ciuda Jerusalén. No mzyeb myen' nda nque myen' xís Jesús. Le' sya, ale mbere Jesús, mbe' Jesús rye si' fchop myen' xin' mté'th Jesús thib lad. Mtlo Jesús, mda' Jesús cuent loo myen' cón che'n xá mod tyactii Jesús le'n huiza. **33**Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Gu' naneeque' no nda'que' gu' cuent le' na' ndoole' ned. Nda quée na' par ned ciuda Jerusalén co'te' tyenxù' mèn daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Mèn co' nac jef loo rye nguley' co' más ñibe' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mèna quexù' que' fals daa par ta'xù' mèna daa loo mèn co' inacte mèn nación Israel. **34**Xiis xyán' mèn co' inacte mèn nación Israel ñièe mèna daa. No ta' mèna golp daa. Suc mèna rloon. No yiloa, guth mèna daa. Per yilo son huiz co' mbeth mèn daa, daa ryo xban làth mèn nguth.

Cob no Juàn ngue yab loo Jesús li Jesús thib favor loo myen'.

(Mt. 20.20-28)

35Sya, látha ngua gax ryop hues Cob Juàn co' ngòc xgan' Zebede loo Jesús. Ndxab ryop hues myen' loo Jesús:

—Maistr, nu' ndlya's li U' thib favor co' ña'b nu' loo U'.

36Jesús mnibdi's loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Chó favor ndlya's gu' lin loo gu', à!, ey?

37Sya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, favor co' ndlya's nu' li U' nac con' ndxè': Co'se' gàc hor co' ñibe' U' loo mèn nación Israel, fta' U' lugar gàc thib nu' síndico che'n U' no gàc tedib nu' juez che'n U' par thidte ñibe' no nu' U' loo mèn nación Israel tiempa.

38Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Axta ne' ne' ñee gu' cóñ ngue na'b gu' loon. No axta ne' ne' ta' gu' cuent cóñ ngue na'b gu' loon, ey. Nibdizen thib con' loo gu'. ¿Xá nee gu'? ¿Ché' tác gu' no ché' xec gu' tyactii gu' xalque' gác yaltii co' xec daa gác loon le'n huiz ndxè' co' nac xalque' co'se' gu mèn thib taz nít cuan' huan nalà, cà'? No ¿ché' tác gu' no ché' xec gu' guth yée mèn gu' xal guthyèe mèn daa le'n huiz ndxè', cà'?

39Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Xec nu'i, Tad.

Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:
 —Lìcpe' ba'i, gáca loo gu' le' gu'
 tyactii tín' xalque' gác yaltii tín' loon
 yé' huize' axtake' gath gu' xalque'
 gath daa. **40**Per con' co' ndlya's gu' par
 gác thib gu' síndico che'n daa, no tedib
 gu' gác juez che'n daa co'se' ñibe'en
 loo mèn nación Israel, inacte con'a cóñ
 chenen par tan lugara loo gu' par gáca
 tataa loo gu', cara. Ndxel'leque', Diox
 mbli nab no mbli nèe Diox lezo' Diox
 chó nac mèn co' gác síndico che'n daa,
 no chó mèn co' gác juez che'n daa co'se'
 gác huiz co'se' ñibe'pe'en loo mèn
 nación Israel yiloa.

41Co'se' mbìn taasi' myen' xin' mté'th
 Jesús tataa ndxab ryop hues Cob Juàn
 no tataa ndxab Jesús, ale ngocloo
 myen' gunèe myen' Cob no Juàn. **42**Sya,
 ngurez Jesús myen'. No ndxab Jesús
 loo myen':

—Gu' nda'que' cuent no nonque' gu'
 le' mèn co' nac gobiern loo chol nación
 dib athu loo izlyo', gobierna ñibe' yée
 loo mèn rye naciona. Le' mèn co' nac
 mèn roo no mèn xèn co' naqueltàa
 loo gobierna, mèna, ne, nqueltàa con
 gobierna par tolo nquil' mèna gobiern
 par sate más ñibe' gobiern loo mèn
 naciona axta ne' ne' xec prob mèna loo
 con'a. **43**Per ndxe'lleque', Diox indlya'ste
 gáca tataa làth gu'. Le' gu' co' ndlya's

gác más mèn roo no mèn xèn làth
 gu', gu'a li mandad loo taamas xtàa
 gu'. **44**No chol gu' co' ndlya's ñibe' loo
 xtàa gu', gu'a ndxàal gác xal moz loo
 rye gu'. **45**Tac daa co' mbal yáal loo
 izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'
 ndxè', ne'ngalten par li mèn mandad
 loon. Ndxel'leque', daa mbal par lin sirv
 loo mèn no par tan yalnaban daa loo
 yalguth xal thib con' co' anze'f ntac par
 tataa mod gáca le' rye mèn co' yila's
 loon, mèna que no yalnaban thidtene
 no lyá' mèna loo con' ryes.

Jesús mdub xnìi ngudloo thib mbi' **sieu co' lèe Bartime.**

(Mt. 20.29–34; Lc. 18.35–43)

46Sya, mzin Jesús ciuda Jericó. Láth
 co'se' nda riid Jesús le'n ciuda Jericó
 con myen' xin' mté'th Jesús, thib mbi'
 sieu co' ngro' lèe Bartime ndub na'b
 gòn loo mèn co' ndri'th par neda. Mbi'a
 ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Tim.

47Per co'se' ndxòn mbi' mbez mèn le'
 Jesús co' nac mèn yée Nazaret nde riid
 co'te' ndub mbi', mtlo mbi' sieua, mbez
 yée mbi'. Mbez mbi':

—Jesús, U' co' nde bin David co' ngòc
 rey pôla, gulat lezo' U' gunèe U' daa,
 yey.

48Ale huax mèn ale mtlo mbyoo mbi'
 par yau' ro mbi'. Per ndxe'lleque', sate
 más cabii mbez yée mbi'. Mbez mbi':

—U' co' nde bin David co' ngòc rey
 pôla, gulat lezo' U' gunèe U' daa, niin.

49Sya, nguled Jesús. Ndxab Jesús loo
 mèn co' nda no Jesús:

Huàa rez gu' mbi' sieu ba'!

Sya, ngua mèn co'te' ndub mbi'.

Ndxab mèna loo mbi':

—Huen blo lezo'l no ftegán lezo'l. Jer,
 goo too. Jesús ngue bezl.

50Sya, ndxeclleque' sab co' mcáp mbi'
 mblobii mbi'. Ngoloa, thidte nguát mbi'
 par setilte mzin gax mbi' loo Jesús.

51Sya, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab
 Jesús:

—¿Cón ndlya'sl li nonl, à!, ey?
 Mbi' sieu mcàb. Ndxab mbi':
 —Maistr, daa ndlyaz tub U' xnìi
 ngudloon par ndxe'sleque' hui'en.

⁵²Jesús ndxab loo mbi':

—Nzole' mod biil, ey. Ngudloon
 mdyuble' xnìi tac ngola'sque' loon.

Leque hora ndxe'sleque' mbui' mbi'
 sieua. Ngoloa, mdoo nque mbi' xís
 Jesús. Nda no mbi' Jesús ned nda Jesús.

Jesús nzole' ned nda par ciuda Jerusalén.

(Mt. 21.1–11; Lc. 19.28–40; Jn. 12.12–19)

11 Co'se' nda zin gax Jesús con
 myen' xin' mté'th Jesús ciuda
 Jerusalén, gaxte tya nziri' chop yèez
 bix co' lèe Betfagé no Betañ. Ryop
 yèeza nziri' loo thib yii co' lèe yii che'n
 yaa oliv. Tya, mnibe' Jesús loo chop
 myen' xin' mté'th Jesús. ²Ndxab Jesús
 loo myen':

—Huàa gu' lè'n yèez co' nziri' loo na'
 ba!. Co'se' yamerle' zin gu' le'n yèez ba',
 gu' hui' ndoo quedó' thib burr. Burra
 nec thib mèn tarte tyub. Fxac gu' burra.
 No ye'th no gu' burr loon trè!. ³Chele'
 chó mèn nibdi's loo gu' chonon ngue
 xac gu' burr, gab gu' loo mèna: Tad nu'
 naquin burr. No yiloa, luega tel' Tad nu'
 par yilá' nu' burr.

⁴Mxen myen' ned. Nda myen!. No
 gunèequ'e myen' ndoo quedó' burr.
 Ndoo quedó' burr gax cuat thib puert
 thib lad ro ned. Mxac myen' burr.
 Ndye'th no myen' burr loo Jesús. ⁵Sya,
 ndxab ndxep mèn co' ngure co'te' ndoo
 quedó' burra loo myen':

—¿Cón ngue li no gu' burr ba!, ngue
 xac gu' burr ba!, à!?

⁶Sya, mcàb myen' loo mèna xalque'
 ndxab Jesús loo myen!. Sya, mbla'
 mèna. Ndye'th no myen' burr loo Jesús.
⁷Mbe' myen' burr loo Jesús. No mxo'f
 myen' xab myen' xis burr. Ngoloa,
 mdub Jesús burr taate burr. ⁸Làth
 xtau'a, huax mèn msil xab mèn xtau'

ned. Le' taamas mèn na, mcho' laa yin
 no ram yaa no yíi. Mdoo mèn rye làaaa
 ro ryop lad ro ned co'te' nda riid Jesús
 par ned ciuda Jerusalén.

⁹Sya, mèn co' nda ner loo Jesús delant,
 no mèn co' nde nque par ned xís Jesús,
 mtlo mèna, mbez yèe mèna. Mbez mèna:

—iAy, Dio's! Anze'f ndyac lezo' mbi'
 ba' no anze'f mbi' ndac nac mbi' ba'.
 Mbi' ba' nde por lèe Tad Diox. ¹⁰Anze'f
 con' ndac gac loo mèn co' yòo loo cón
 che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna,
 tac Diox ñibe'pe' loo mèn por cón che'n
 thib mbi' co' nac bin David co' ngòc rey
 pòla. Por cona, mbez na!: —Anze'f Diox
 roo Diox xèn nac Diox, ne.

¹¹Ngoloa, ngòo Jesús ciuda Jerusalén.
 No ngòo Jesús le'n templ. Ngolo huen
 huen mbui' Jesús rye lad le'n templ,
 mxen Jesús ned. Nda Jesús par yèez
 Betañ con ryete si' fchop myen' xin'
 mté'th Jesús tac mzyèle' izlyo' huiza.

Ante gunii Jesús di's loo thib xan' yaa ngudyuug. Ale setilte mbiiz yaa ngudyuug.

(Mt. 21.18–19)

¹²Ngonii izlyo' tedib huiz co' nde
 nquea. Co'se' ngro' Jesús le'n yèez Betañ,
 mtlo mblyan' Jesús. ¹³Sya, tithe' nde
 Jesús gunèe Jesús ndoo thib xan' yaa
 ngudyuug co' ante nayèe ñaa ndoo laa.
 Jesús ngua tee hui' loo yaa ñeene' ché'
 ndoo ngud loo yaaa par hua Jesús. Per
 yende chó ngud ndoo loo yaaa tac inacta
 tiemp co' tyoo ngud loo yaa. ¹⁴Sya, gunii
 Jesús loo yaa ngudyuug. Ndxab Jesús:

—Nase biizl. Ya yende chó más mèn
 hua ngud co' ta'!

Myen' xin' mté'th Jesús mbìn di's co'
 gunii Jesús.

Jesús mblo' rye má', no mèn, no mes le'n templ.

(Mt. 21.12–17; Lc. 19.45–48; Jn. 2.13–22)

¹⁵Ngoloa, mbere Jesús, mzin Jesús
 ciuda Jerusalén con myen' xin' mté'th

Jesús. No co'se' ngòo Jesús le'n templ, mtlo Jesús, mblo' Jesús rye mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ. Ndxecleque' rye con' mblobii Jesús par fuer. Mtexyath Jesús mes che'n mèn co' nsil' tmi. No mtexyath Jesús asient che'n mèn co' ntho' palomxti!. Ndxec ndxec rye asient co' mdyub mèna mblobii Jesús par fuer, ne. ¹⁶Ne'nd'a'de Jesús lugar loo nec thib mèn, mbere mèn, ngòo mèn che'n mèn le'n templ tedib vez. ¹⁷Mblu' Jesús di's loo mèn le'n templ. Ndxab Jesús loo mèn:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Lizen nac co'te' cuez mèn rye nación lèen. Per gu', ale ndxe'l que', mbli le' lizen nac xal thib quèe lyo' co'te' ndxòo ban huan' no co'te' ndxòo casloo huan'.

¹⁸Per mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mèna mbìn di's co' ndxab Jesús. Sya, mtlo mèna, mcua'n mèna mod guth mèna Jesús tant mzyeb mèna ñièe mèna Jesús. Más de cona, ryete mèn co' nziri' no Jesús ante ngüi' no ante ñaa loo con' ndlu' Jesús. ¹⁹Per co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, Jesús mbii le'n ciuda Jerusalén tedib vez.

Trè' ndlu' le' yaa ngudyuug mbiizzù'.

(Mt. 21.20–22)

²⁰Co'se' ngonìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, xtill'leque' nguri'th Jesús con myen' xin' mté'th Jesús par ned ndoo yaa ngudyuuga. Gunèe myen' mbiizle' yaa ngudyuug axta lox yaa ngudyuug no axta loo punt yaa ngudyuug.

²¹Sya, chàa, mte' lezo' Pedr máa yaa ngudyuuga. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Maistr hui' U' nexa. Yaa ngudyuug co' gunii yèe U' no co' mquedèe U' loo ná'a mbiizle'.

²²Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Gola's gu' loo Diox. No gòp gu' yaxlala's loo Diox. ²³Tac licpe' ba'i, na

nii loo gu': Le' chol mèn co', lìcque', ndxela's loo Diox, ante gab mèna no ante nii mèna loo yii ndxè' biiche yii ndxè' trè' no ya tub yii ndxè' le'n níttó', chele' mèna por derech, lìcque', ndxela's no inacte mèna chop loo chop la's mèn loo Diox, le' sya, Diox lique' gàc con' ña'b mèna loo Diox. ²⁴Cona, ngue niin loo gu': Ryete con' co' ña'b gu' loo Diox co'se' mbez gu' Diox, chele' gu' ndxela's le' con' co' ña'b gu' loo Diox li Diox par que no gu' co' ña'b gu' loo Diox, le' sya, ryete con' co' ña'b gu' loo Diox gàcque' loo gu'. ²⁵No chele' chó gu' ngocloo gunèe xtàa gu', no chele' chó gu' be' ndxecloo ñièe gu' xtàa gu' co'se' tlo cuez gu' Diox, fteri'th ftecan' gu' con' co' mbli xtàa gu' loo gu'a. Le' sya, tataa mod, ne, xud gu' co' nzo loo bé' ton' xtol gu' no xquin gu' co' mcua'n gu'. ²⁶Per chele' gu' ne'talte yéc gu' no lezo' gu' par teri'th gu' no tecan' gu' xtol chol mèn co' ndli mèn loo gu', le' sya, ne' xud gu' Diox co' nzo loo bé' ne'ton'te xtol gu' no xquin gu' co' mcua'n gu' con mèn.

**Jesús, lìcque', ndxàp con' la's nii
Jesús no con' la's ya' Jesús par li
Jesús con' roo no con' xèn.**

(Mt. 21.23–27; Lc. 20.1–8)

²⁷Ngoloa, mbere Jesús con myen' xin' mté'th Jesús. Ndye'th Jesús con myen' par ciuda Jerusalén tedib vez. Per co'se' ñièe mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nacionpe' Israel le' Jesús ngue que tee le'n templ, ngua gax mèna loo Jesús.

²⁸Mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—Gunee loo nu', ¿chó yalñibe' ndxàp no chó mnibe' lool mblil con' co' mblil ná'a, à'?

²⁹Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Na, ne, nibdi's thib con' loo gu'. Chele' gu' càb loon, sya, na nii loo gu'

con chó yalñibe' mblin con' mblin loo gu'a. ³⁰ ¿Xá nee gu'? ¿Chó mtel' Juàn Bautist par mbi'th li Juàn bautizar mèn? ¿Ché! Diox mtel' Juàn mbi'th Juàn o ché! chol mèn mtel' Juàn mbi'th Juàn par mbli Juàn bautizar mèn, à? Fcàb gu' loon.

³¹ Sya, leque mèna mtlo, noo noo mdoodi's no mèna xtàa mèna cón che'n di's co' ndxab Jesús loo mèna. Ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Chele' na' gab: Diox mtel' Juàn, le' sya, càb mbi' ba' loo na'. Ñee mbi': ¿Chonon ne'ngala'ste gu' loo Juàn, sya? ³² O ¿ché! tab na' loo mbi' ba': Chol mèn izylo' mtel' Juàn, cà? Axta ne' ne' ñee mèna cón gab mèna tac mèna mzyeb ñée rye mèn co' nziri' loo Jesús.

Tataa mbez mèna tac mèna naneeque' no mda'que' mèna cuent le' rye mèn co' nziri'a ngola's loo Juàn le' Juàn mdoodi's part cón che'n Diox. ³³ No por mzyeb mèna, mcàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—Ne'ñeede nu' chó mtel' Juàn, cara.

Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Ne' daa ne'niide loo gu' con chó yalñibe' mblin con' co' mblin ná'a.

**Jesús mtetac cón che'n mèn ye'rsin'
co' mque zin'.**

(Mt. 21.33–46; Lc. 20.9–19)

12 Sya, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús loo mèn. No mtetac Jesús di's. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu', ey: Ngo thib mbi' co' mdoo ampuret lus uv loo xyòn mbi'. Ngoloa, mblo mbi' yaaloo dib vuelt ro yòo co'te' mdoo mbi' lus uv. Mtoxcua' mbi' thib tanc co'te' tí' moz uv par ryo' nít uv. No mbli mbi' mandad mdyoxcua' thib cuart co' mdub axta arid gáp par gáple'que' la's moz loo zin' no loo yòo co'te' nzo'f lus uva.

Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' loo tedib mèn par li mèn zin' cuent rol loo xyòn mbi'. Ngoloa, mxen mbi' ned. Nda

mbi' thib viaj titi. ² Co'se' mzin tiemp gác rol uv, mbi'a mtel' thib moz mbi' par yi'th càaya' moz uv co' li rol mèn co' ngue li zin' cuent rol par gác che'n mbi' uv. ³ Per mèn co' mbli zin' loo yòo co'te' mxyof lus uv, mèna mxen moz no mdin mèna moz. No mtel' mèna moz nague's ya' moz ndyàa moz. Ne'nda'de mèna uv nghue' moz. ⁴ Sya, mbi' co' nac xuan' yòoa mbere mtel' tedib moz. Per mèn co' mbli zin' loo yòoa, mbuaa'd quèe moz. Mblé' mèna yéc moz. No mxiis no mèna moz axta plóthe. Ngoloa, taate moz ndyàa moz. ⁵ Mbere mbi' co' nac xuan' yòoa. Mtel' mbi' tedib moz par mbi'th moz loo mèna. Per mèna mxen moz. Mbeth mèna moz. Ngoloa, mtel' mbi' co' nac xuan' yòoa huax moz loo mèna. Lomisque' mbli mèn. Chó moz mbeth mèn.

⁶ Per mbi' co' nac xuan' yòo lus uv ngue no thib xgan' co' nac angoluxte xgan' mbi'. Xgan' mbi'a anzef' ngudloo mbi' no anzef' lezo' mbi'. Por lult mtel' mbi' xgan' mbi' loo mèna. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Tel'en xgan' daa ndxè!. Daa ngobe' li mèna cas no gáp mèna mod ñée mèna xgan' daa ndxè!. ⁷ Per co'se' gunèe mèn co' ndli zin' loo lus uv nde mbyòo loo mèna, ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Mbyòo ba' yan' no yòo lus uv ndxè!. ¿Xá nee gu'? Nda yuth na' mbyòo. Sya, gác che'n na' yòo lus uv ndxè!.

⁸ Ale mxen mèna xgan' mbi'a. Mbeth mèna xgan' mbi'. Ngoloa, mblo' mèna thebol xgan' mbi' thib lad ro yòo co'te' nzo'f lus uv.

⁹ Sya, mnibdi's Jesús loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón li mbi' co' nac xuan' xyòn lus uva con mèna, à'? Na nii loo gu' cón li mbi'. Mbi' yi'th. No guth mbi' mèna. No ta' mbi' xyòn mbi' co'te' nzo'f lus uva loo tedib cua' mèn co' ndli leque zin'a, élé'?

10 Ché' tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox par ta' gu' cuent xal mbez di'sa, cà'? Di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox mbez taandxè!:

Le' quèe co' mbli mèn co' nac albañil cuent ne'li zin'te albañil, leque quèea ngòc quèe ngua lit Tad, Tad co' ngòc xal thìb albañil par ngòc quèea ner quèe co' mbli sirv loo zin' co' mbli Tad.

11 No con' co' ngòca mbli yub Tad Diox. Por cona, por part cóن che'n na', ante ngüi' na' no ante ñaa na' xá mod nac con' co' mbli Tad Diox.

12 Co'se' mbin mèna tataa ndxbab Jesús, capas mèna, ale ndyac mèna mxenle' mèna Jesús xal ndyen mèn thìb pres tac mèna mda' cuent no mden' mèna di's co' ndxbab Jesús tac por cón che'n mèna mtetac Jesús di'sa. Per com le' mèna mzyeb ñée mèn co' nziri' loo Jesús, ¿lél?!, xexte mblá' mèna Jesús. Ndyàa mèna.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n tmi co' ndxàal quix mèn cón che'n contribución.

(Mt. 22.15–22; Lc. 20.20–26)

13 Ngoloa, mtel' mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ndxep mèn xley' farise no ndxep mèn co' nac partid che'n Herod loo Jesús par aseli mèna yeclloo Jesús no gab Jesús ngòc nguàl di's loo mèna par tataa mod quexù' que' fals mèna Jesús. **14** Sya, ngua mèna loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, nu' nanee lìque' nac co' mbez U!. No ne' ne' indli U' cas co' ndli mèn no co' mbez mèn. Tac indla'ste U' xal nac mod co' ndxàp mèn. Ndx'e'leque', ndlu' U' co' nac lìcp'e' xá mod yòo mèn loo cón che'n Diox. Per nalle', ndlya's nu' ñee U' loo nu': **15** Xá

nee U'? ¿Ché' ndxàal quix nu' cón che'n contribución loo gobiern federal che'n mèn ciuda Rom o ché' indxàalte quix nu'i?

15 Per Jesús mda'que' cuent no nonque' Jesús xá nac mod co' ndxàp mèna co'se' ntembìi ro mèna no ntembìi xti's mèna loo Jesús. Sya, ndxbab Jesús loo mèna:

—¿Chonon ncua'n gu' mod asendli gu' par yigaa daa loo gu' xal co'se' ndxegaa mèn loo tramp, à? Huàa xi gu' thìb pes gu' par hui'en ñeene' xá ñaaai.

16 Sya, ngua xi mèna thìb pes pchò. Co'se' gunée Jesús pesa, mnibdi's Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—¿Chó che'n gunab co' ngue loo pes ndxè! no ¿chó che'n lèe co' ngue loo pes ndxè!, ne, à?

Sya, ncàb mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—Gunab ba' no lèe ba' nac che'n gobiern co' ndub ciuda Rom.

17 Sya, ndxbab Jesús loo mèna:

—Pues, fta' gu' co' nac che'npe' gobiern co' ndub ciuda Rom càa gobiern. No fta' gu' co' nac che'npe' Diox càa Diox.

Ngoloa, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna loo Jesús xal nac di's co' mcàb Jesús loo mèna.

Mèn mnibdi's loo Jesús: ¿Ché', lìque', ryo xban mèn?

(Mt. 22.23–33; Lc. 20.27–40)

18 Ngoloa, ngua ndxep mèn xley' saduce co' mbez no co' ndxela's le' mèn nguth ne'ryo xbante thidtene loo Jesús. No por cona, asembli mèna, mnibdi's mèna thìb con' loo Jesús. **19** Ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, Moisés mtan' ye's co' ndlu' loo nu' chele' thìb mbi' gath no yan' sa'l mbi', yende xin' sa'l mbi', le' sya, hues mbi' co' ngutha selya' con xa'got viud co' mbyan'a par que no hues mbi' co' ngutha xin' hues mbi' co' ngutha

con xa'got viud co' mbyan' co' nac sa'l thebol par gác xin' hues thebol xin' thebol co' nguth. ²⁰Tolo ndxab mèna loo Jesús:

—Pues ngo gaz hues myen!. Mzin huiz mselya' mbyòò ndlyoa. Per pente ndxàc chop o son línl' mselya' mbyòò ndlyoa, nguth mbyòò ndlyoa. Ne'ndante xa'got co' ngòc sa'l mbyòò xin' mbyòò. ²¹Ngoloa, mselya' mbyòò co' nde nque xís mbyòò ndlyoa con xa'got viuda.

Nguth mbyòò ropa, ne. No ne'ndante xa'got viuda xin' mbyòò. Lomisque' ngòca loo tedib mbyòò co' nde nque xís mbyòò ropa, ne. ²²Por lult ryete gaz hues myen' mselya' con xa'got viuda. Ale ne'ndante xin' xa'got viuda con nec thib rye myen' hues thebol co' ngòc sa'lpe' xa'gota. Por lult, gunee loo xa'got viuda, ne. ²³Cona ngue nibdi's nu' loo U': Co'se' gác huiz co'se' ryo xban mèn co'se' cue ban mèn tedib vez, de loo rye gaz hues myen' co' mselya' con xa'gota, ¿chó myen' gác sa'lpe' xa'got viuda, à?

²⁴Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Susque' ndxos xtùuz gu' no susque' yéc brèl gu'. Ndxàc con' ba' loo gu' tac ne'ta'de gu' cuent cóñ mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. No ne' ne' ta' gu' cuent con' co' nac con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. ²⁵Tac co'se' ryo xban mèn nguth, mèn co' ngòo loo cóñ che'n Diox, ne'selya'de mèna. Ne' ne' ya na'b mèna xiix mèna. Ndxel'leque', mèna gác xal angl co' nzo loo bér' huiza, co' nee di's, ne'selya'de mèn huiza. ²⁶Per cóñ che'n mèn co' nguth co' ryo xban, ¿ché' tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox co' mque' Moisés ye's xal ngòc di's co' mdoodi's Diox loo Moisés le'n yaa zars co'se' xèe ngue hui' Moisés ndxo'l' yaa zars? Taandxé' ndxab Diox loo Moisés:

—Daa nac Diox che'n Abraham. Nac daa Diox che'n Isaac. No nac daa Diox che'n Cob.

²⁷Diox inacte Diox loo mèn nguth. Ndxel'leque', nac Diox Diox loo mèn co' be' naban. Por cona, ngue niin loo gu': Axta ne' ne' ñee gu' cóñ mbez gu' loon no cóñ ñibdi's gu' loon por nac gu' mèn co' ndxos xtùuz.

Jesús ngue lu' mèn chó di's nac di's co' más ñibe' Diox loo mèn par li mèn.

(Mt. 22.34-40)

²⁸Látha, mzin thib mbi' co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mbi'a noo noo mque' nza di's co' mdoodi's Jesús con mèn xley' saduce. Mbi' mda' cuent huenque' mcàb Jesús loo mèna. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—De loo rye si' di's co' mnibe' Diox loo na', no co' mtan' Moisés loo na', ¿chó di's nzo làtha co' más ñibe' Diox loo na' par tyubdi's na' loo Diox, à?

²⁹Jesús mcàb loo mbi'a. Ndxab Jesús:

—Ner di's co' más ñibe' Diox loo mèn par tyubdi's mèn loo Diox cóñ li mèn nac di's ndxè' co' mbez taandxè': Bin gu' di's ndxè', mèn nación Israel, le' Tad co' nac Diox na', Tada nac thidte Diox.

³⁰Fque' lezo' gu' Tad Diox gu', tá, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. Di's ndxè' nac ner di's co' mnibe' Diox loo na' par li na!. No nac di's ndxè' co' más ntac loo rye taamas yalñibe' par li na' xal ñibe' Diox. ³¹No casque' lal nac tedib di's xal ner di's ndxè'. Mbryop di'sa ñibe' loo na' taandxè'. Mbez di'sa: Fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñee gu' gu'. Ya yende tedib di's co' más mnibe' Diox loo na' co' ndxàal li na' co' nac xal di's co' ñibe' di's ndxè' loo na' par li na'.

³²Sya, ndxab maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús:

—Huenque' gunee U', Maistr. Lìcque' naca xal ngolo gunee U'i ba'. Thidte Diox nzo no yende tedib Diox co' nzo.

33No que' lezo' mèn Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn, no que' lezo' mèn ñìe mèn hues xtàa mèn xalque' ngue lezo' mèn ñìe mèn mèn. Lica, masque' ntac li mèn xal ngolo gunee U' leque li mèn xal co'se' nda' mèn che'n izlyo' ncàa izlyo', co' nee di's, co'se' ndxuth mèn ngon yèn' no mbacxil' yèn' par nxo mèn ren má'a loo izlyo'. No, lìcque', más ntac li mèn xal ngolo gunee U' ba' leque li mèn xal co'se' nda' mèn ofrend o gòn co' mbec mèn loo Diox no co' mtec mèn bél' má' co' mbeth mèn loo mes co' nac loo còo' par nquée zen che'n bél' má'a loo Diox.

34Le' sya, co'se' gunee Jesús huenque' mcàb mbi' loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi':

—Itithe nzol loo cóñ che'n Diox par yòol loo cóñ che'n Diox, ey, par ñibe'pe' Diox lool.

Ngoloa, ya yende chó mèn tolo ngli ryes ngnibdi's taamas con' loo Jesús.

Jesús mnibdi's loo mèn: ¿Chó xin mbez mèn nac Crist?

(Mt. 22.41–46; Lc. 20.41–44)

35Jesús ngue lu' mèn le'n templ thìb vez. No mbez Jesús loo mèn:

—¿Xá nee gu'? ¿Xá mod chonon mbez mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn le' Crist nac xgan' David co' ngòc rey pólà, à'? **36**Tac Xpii Natú' mbli le' yub David gunii no mde'th David cóñ che'n Crist. Ndxab David:

Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub cuaten axta lin le' rye mèn co' nac ngolo ngola's che'n lùu gàc nado' loo lùu.

37Cona, ngue niin loo gu': ¿Xá mod gàc Crist xgan' David co'se' leque David mbez loo Crist: Tad daa, à'? Per yende cóñ mcàb mèna.

Rye mèn co' ngòc huax mèn co' nziri'a, axta gust mda' lezo' mèna co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús loo mèna.

Jesús mzib quìi mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

(Mt. 23.1–36; Lc. 11.37–54; 20.45–47)

38Co'se' ngue lu' Jesús mèn, mbez Jesús loo mèn:

—Nee gu' nee gu' xá que tee gu' loo mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mèna ndyubla's goc xab lar' nol', no anze'f ndubla's mèna ñii chol mèn Diox loo mèna pál co'te' nzyál' mèn mèna par tyu' mèna loo mèn. **39**Mèna anze'f ndxòo lezo' cua'n mèna lugar co'te' tyub mèna le'n sinagog par gàc con' guryath no con' guryèn loo mèna no par más tyu' mèna loo mèn le'n sinagog. No ndxòo lezo' mèna tyub mèna co'te' más tyu' mèna loo mes par hua mèna co'se' ndxàc chol yalhua. **40**Ale nde yath mèna ndyenxù' mèna no ncàaxù' mèna liz prob mèngot viud por pláte pes no masté. No par ndli mèna xalque' mèn co' ne'fneede, ale asendli mèna, nteyol' mèna di's co'se' mbez mèna Diox. Per, lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Por con' ndli mèna gàc más yaltiì tñ' loo mèna co'se' gàc huiz tub rez Diox cóñ che'n mèna loo mèna.

Thìb xa'got viud ngue go ofrend le'n caj mastale' prob xa'!

(Lc. 21.1–4)

41Thìb vez mdub Jesús le'n templ gaxte co'te' nzol'f caj co' ngo mèn ofrend o gòn. Xèe ngue hui' Jesús xá ndxàc mèn ngo mèn gòn le'n caj no xá ndxàc rye mèn ric ngo mèn ric gòn le'n caj. **42**Látha, mzin thìb xa'got viud. Xa'got viuda pente mblo chop centav co' ngue no xa' co' be'te ntac le'n caj co' nzol'f tya. **43**Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' Diox más ngo cuent cóñ che'n gòn co' mblo

prob xa'got viud ba' le'n caj leque gòn co' mblo mèn ric le'n caj. ⁴⁴Tac ryete mèn ba' mblo huax tmi co' nac gòn le'n caj tac mbyan' xo'f tmi loo mèn ba!. Per prob xa'got viud ba', ale tyan' hualeque' xa', mblo xa' gòn chop centav le'n caj co' nac co' be'te ngue no xa' par ti' xa' con' hua xa'.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' mèn làare' templ.

(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

13 Ngoloa, co'se' nda ro Jesús le'n templ, thìb myen' co' nac xin' mté'th Jesús ndxbab loo Jesús:

—Maistr, hui! U' nexa. Susque' nabe's ñaa quèe co' natoxcua' templ no quetal nabe's ñaa templ ba!, ne, ¿lé?

²Per ale mcàb Jesús loo myen'.

Ndxab Jesús:

—Ale xèe ndoo yotl, ngüi'l loo templ ba!, ¿lé? Lùu ndli cuent anze'f nabe's ñaa ftoo co' natoxcua' templ ba!, ¿lé? Per na nii lool: Ya ne'yan'te nec thìb quèe loo xtàa quèe co' nacsua' ftoo ba!. Thidtene telux mèn ryethe con' co' ngüi'l co' natoxcua' templ ba' yé! huize!

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús cóñ gác ndoore' lith no izlyo'.

(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³Sya, ngua no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv. Yiia ndub thìb lì loo templ. No co'se' mdub Jesús tyá, Pedr, Cob, Juàn, no Ndech, xexte ndxbab myen' loo Jesús:

⁴—Tad, nu' ndlya's ñee U' loo nu' pól gác co' gunee U' loo nu' gozea cóñ che'n templ no chó con' tlo yú' loo mèn no co' tlo gác co'se' tlo gác co' gunee U' gáca, à?

⁵Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu!. Nee gu' nee gu' xá nzi tee gu'.

Ne'ta'de gu' lugar quedìi chol mèn gu' cóñ che'n con' co' tlo gác co'se' gác tiemp co' tlo gác con' xal nac dí's co' guniin loo gu' cóñ che'n templ no cóñ che'n xá mod lith no izlyo!. ⁶Tac co'se' gác tiempa, anze'f huax mèn ryo' tee no yi'h que tee mèna yèez por yèez mèn no liz por liz mèn. Mèna ñee le' daa mtel' mèna. No ñee mèna le' mèna nac Crist. Tataa mod anze'f huax mèn quedii mèna.

⁷Lomisque' ne, co'se' gòn gu' nde'th mèn ndxàc xó', no anze'f ryes naca par tlo xó' le'n tiempa, ne'zyebte gu' co'se' gòn gu' te'th mèn tataa tac tataaque' naquin tlo gáca. Per mastale' tataa gáca le'n tiempa, ne'gàcte tiempa lult huiz co' lyux izlyo' no lith no izlyo!. ⁸Tac le'n tiemp co' tlo gác co' guniin loo gu'a, mèn thìb nación tlo yecloo no tlo yòo xyàn lezo' mèn ñee mèn tedib nación. No tlo mèn thìb nación, por derech, cua'n xó' mèna thìb xó' loo mèn tedib nación. Le'n tiempa huin xòo huax lugar. No lyàa huin huax lugar. No tlo yátbèe mèn. Tlo mèn, li mèn thìb revuelt. No con' co' tlo gáca nac thìb yalnaxi no thìb yalnè co' pente tlo par tlo tyactii tín' mèn loo izlyo' ndxè'.

⁹Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu!. Leque gu' quenap gu' co'se' tlo gác con'a le'n tiempa. Le'n tiempa, ale ta'xù' mèn gu' loo mèn nac zin' yòolau chol lugar. No ta' mèn che'n gu' co'te' nac sinagog mèn. Gu' tyooxù' loo mèn co' nac gobernador no loo mèn co' nac rey por cóñ chenen no maste. Tataa mod más gác gu' no ta'i thìb lugar loo gu' par ta' gu' cuent loo mèn cóñ chenen. ¹⁰Cona, ngue niin loo gu': Ndoore' co'se' lyux izlyo' no lith no izlyo', naquinque' yath yèn cóñ che'n dí's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. No naquinque' co mèn yalbàn cóñ che'n dí's ndac loo mèn, mèn co' nac mèn chol nación co' nziri' dib athu loo izlyo!. ¹¹No co'se'

hue' mèn gu' par ta' mèn gu' loo mèn nac zin' yòolau chol lugar, ne'tyóode gu', no ne'zyebte gu', no ne' ne' gab gu' loo lezo' gu' cóñ gab gu' loo mèna. Guuz gu' di's co' lu' Diox loo gu' loo mèna hora. Tac inacte ante gu' co' ñii loo mèna. Ndx'e'leque!, Xpii Natú' nac xa' co' ñii no co' tyoodi's por ro gu', co' nee di's, co' nac di's co' ryo' ro gu' hora. ¹²Leque mèn co' ndxàc huespe' cu'a'n mod par ta'xù' mèna hues mèn par guth mèn hues mèn. No leque mèn co' nac gundan loo mèn cu'a'n mod par ta'xù' gundan xin' gundan loo mèn par guth mèn xin' gundan. Le' myen' co' nac xgan' gundan na, myen' cu'a'n mod par bixyath myen' contra xud myen' par ta'xù' myen' xud myen' loo mèn par guth mèn xud myen!. ¹³Ryete mèn co' nac mèn chol nación, mèna yecloo ñée gu' por cóñ chenen no maste. Per chol gu' co' mbli ñèeque' gu' loo cóñ chenen par yòo gu' loo cóñ chenen axta gath gu', gu'a lyá'que' loo con' ryes.

¹⁴Tolo niin loo gu', ne: Le' mbi' co' ngro' lèe Daniel co' mde'th di's co' ndxab Diox, mbi' mque' ye's loo libr co' nac xti's Diox cóñ che'n thib mbi' co' li par gac mèn mèn zab loo Diox no co' li par tyuhuan mèn loo Diox par lyux mèn loo cóñ che'n Diox. Co'se' ñée gu' ndoo mbi' zaba co'te' indxàalte tyoo mbi' thidtene, syare' ta' mèn cuent, mèn co' ndlab ye's, chó mbi' nac mbi'a. Le' sya, mèn nación Israel co' nzo le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude, mèna ndxàal xyon' par yii no par huan tith ya xon' mèna loo con' ryes co' gac loo mèna. ¹⁵Le' mèn co' nzi tee yéc zote liz mèn huiza na, más huen ne'bilàade mèna par co' mèn mase ndxepte che'n mèn le'n nyòo. Más huen thib líté xyon' mèna tith. ¹⁶Lomisque' ne, mèn co' ngue zin' huan huiza, más huen ne'ye'the mèna liz mèna huiza par co' mèna mase xobis mèna liz mèna. Más huen thib líté xyon' mèna más tith.

¹⁷Lomisque' ne, ay, prob rye mèngot izlyo', mèngot co' nzi nac xin' le'n huiza, no rye mèngot co' nacàa mbeto' co' ndxàaz le'n huiza, tac yende mod xyon' mèna huiza. ¹⁸Bna'b gu' loo Diox par ne'gac teimp co' xyon' gu'a tiemp xil!, ndee gu!. ¹⁹Tac tiempa gac huiz co' más ten' mèn yalnè no huiz co'se' más tyac mèn yaltii. Con' co' gac tiempa nac co' tarte gac dib lal nabán mèn loo izlyo!. Más de cona, ya ne'berede gaca loo mèn tedib vez xal gac con'a le'n tiempa thidtene. ²⁰No chele' Tad Diox ne'nglide par mdyóp tiemp co'se' gac yaltia loo mèn, yende chó mèn gac lyá' loo con' ryes. Per por mque' lezo' Diox ñèe Diox mèn, mèn co' ngòo loo cóñ che'n Diox, mèn co' Diox mcui, por cona, mtedópque' Diox tiempa loo mèn.

²¹Le' sya, chele' chol mèn ñee loo gu' le'n tiempa: Hui' gu' nexa. Trè' nzo Crist, o hui' gu' nexa, tua' nzo Crist, ne'yila'ste gu'i, ndee gu!. ²²Tac tiempa yi'th huax mèn gutyè' co' ñee loo gu' nac mèna Crist xal daa. No ñee mèna loo gu' nac mèna mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox cóñ che'n Diox. No li mèna gac huax yalguzye' co' gac xal thib señ co' hui' mèn loo mèna. No li mèna huax yalguzye' roo no yalguzye' xèn par quedii mèna mèn. No axta li mèna preb, èché' tli mèna gan quedii mèna mèn co' yub Diox mcui par yila's mèn co' Diox mcui loo mèna, ne? ²³Per ndxe'l leque', nalaas gure gu'. Neeque' gu' le' daa guniile' con' ndxè' loo gu' ndoore' gac con'a loo gu'.

Jesús ngue lu' loo myen' xin' mté'th
Jesús cóñ gac no xá mod gac con'
co'se' yi'th Jesús loo izlyo' tedib
vez, Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo'
xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'
ndxè'.

(Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴Tolo niin con' loo gu': Co'se' yilo riid tiemp co'se' ten' mèn yalnèa no

yaltìia, syare' gàc tiemp co'se' cuau loo huiz no cuau loo mbe' par ne'teniide huiz no ne'teniide mbe' loo izlyo'.

25 Huiza lyàateri' huax mbèelhui' no huax mbyáz loo izlyo'. No ryete con' co' nac con' roo no con' xèn loo bé' tlo huin no xi'th le'n tiempa. **26** Axta syare' hui' mèn loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', tac tiempa galen loo izlyo' ndxè' tedib vez le'n xcua con ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn co' ndxàpen la's niin no co' ndxàpen la's yan. No hui' mèn xal ndxàc con' roo no con' xèn loon tiempa. **27** Leque tiempa, tel'en angl daa par thidte queltàa angl mèn co' ngòole' loo cóñ chenen, mèn co' nac mèn co' mcuin par ned co'te' nac dyap lad ro izlyo' co' nac más tith ro izlyo' no co' nac más tith xàn' bé'.

28 Bin gu' di's co' ngue tetaqueñ loo gu' ndxè', ne: Fté'th gu' no bli gu' xtùuz xal ndxàca loo yaa ngudyuug. Co'se' ndxàb laa loo yaa ngudyuug, no mbere laa yen', xiiis laa yen' loo yaa ngudyuug tedib vez, gu' nonque' no nda'que' gu' cuent co'se' nde xiisle' laa loo yaa ngudyuug nde zin' gaxle' tiemp yùu co'se' más nso' bée loo izlyo'. **29** Lomisque' mod ne, co'se' ñeë gu' ndxàcle' ryethe con' loo izlyo' xalque' ngue niina loo gu' ndxè', fta' gu' cuent no ften' gu' nde zin' gaxle' lyux izlyo' no lith no izlyo'. Nac con'a xal thib mbi' co' ndoo ro ryo' liz mbi' par yòo mbi' liz mbi'. **30** Licpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con' co' ngue niin loo gu' ndxè' gàcque' no tyaaque' no tyubque' di'sa ndoore' lith no mèn nación Israel no lyux mèn nación Israel. **31** Bé' no izlyo' co' nziri' nalle' lyux. Ya ne'tolode cue bé' no izlyo' yé' huize'. Per di's co' ndyoodizen no con' co' ndlu'en ne're'i'the tua'te. Le'i gàcque', no tyaaque', no tyubque' di'sa xalque' ngeue toodizen loo gu' nalle'.

32 Per huiz co'se' gàcpe' con'a no hor co'se' gàcpe' con'a, yende chó mèn nona no yende chó mèn naneei. Ne' yub angl co' nzo loo bé' inaneede pól gàc con'a. Ne' ne' daa co' nac xgan' Diox, inaneeden nalle' coyor gàc con'a. Angoluxte Diox xuden naneei pól gàc tiempa.

33 Por cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu'. Ne'gàcte gu' xal mèn co' nzi yàt loo cóñ che'n Diox. Gurez gu' Diox. Tac gu' inda'de cuent pól zin tiemp co'se' gàc con' co' ngue niin loo gu' ndxè'. **34** Cón che'n tiemp co' nac tiemp ndoore' co'se' beren, galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, nac xal thib mbi' co' ngro' tee nda viaj tith. Per ndoore' co'se' ryo' mbi' liz mbi', mtan' mbi' di's loo moz mbi' cóñ li moz. No mtan' mbi' zin' loo thib thib moz par li moz zin' láth yende mbi'. No mnibe' mbi' loo moz co' nquenap puert liz mbi' par altant tyoo moz quenap moz liz mbi'. **35** Cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu'. No gure naa gu' loo cóñ che'n Diox. Tac gu' ne'ta'de cuent pól zin Tad, co' nee di's nac daa, co' nac che'n liza. ¿Ché' zin daa hor co' nde làa yál' izlyo' o ché' zin daa gulal yál' o ché' zin daa hor co'se' lé' nguidtee yál' o ché' zin daa hor co'se' nde yinli izlyo'? Ne'neede na' coyor gàc con'a, ilé'? **36** Tac thib descuid, chàa, galen loo izlyo' ndxè' thib hor co' ne'neede gu' no thib hor co' indlide gu' xtùuz zin daa. Ale le'le' zin daa loo gu' hor co'se' le'pe' nziri' gu' loo cóñ che'n Diox xal mèn co' nzi yàt. **37** Leque di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac di's co' tan'en loo mèn par ta' mèn cuent cóñ che'n di's ndaca loo alux mèn dib athu loo izlyo' co' naban chol tiemp. Di'sa nee di's: Nalas cue mèn loo cóñ che'n Diox thidtene.

Mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n
Jesús nzi li xtùuz xá mod tyenxù'
mèn Jesús.

(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

14 Le'en huiza, chop huiz no maste
ndxàc falt par tlo lni pasc no

Iní co'se' ndxuhua mèn nación Israel pan co' ingòode mèn dii levadur. Le' mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn na, mèna mcua'n mod par tyenxù' mèna Jesús con purte di's gutyè', no con mod gutyè' co' mdoodi's mèn thidte di's co' ngòc par cua'n mèna mod guthxù' mèna Jesús. ²No mbez mèna loo xtàa mèna:

—Ne'lide na! con' ndlya's na! con Jesús le'n huiz Iní par ne'xide lezo' mèn no par ne'yátbèede mèn co' yi'th Iní contra na!.

Thìb xa'got mtà aceit yéç Jesús.

(Mt. 26.6–13; Jn. 12.1–8)

³Le'n huiza, ngo Jesús yéez Betañ liz thìb mbi' co' mdub lèe mèn Mon Lepros. Láth ndub Jesús loo mes liz mbi'a, mzin thìb xa'got loo Jesús. Nde no xa' thìb frasc co' natoxcua' con thìb loo quèe co' lèe alabastr. Frasca zyè nzo aceit co' ndlya' purte xla' ye' nard. Aceita anze'f náp ntac. Sya, mblé' xa'gota frasc par mblath xa'gota aceita yéç Jesús. ⁴Per ndxep mèn co' ngo tya, mèna ale ngocloo gunèe xa'gota. Ndxab mèna loo xtàa mèna:

—¿Chonon ale ngue teza'xù' xa'got ba' aceit co' anze'f nazi' ndlya', yoo? ⁵Nzoque' mod tho' xa'got aceit ba' por mil xon ayo pes. No yiloa, li'th xa'gota tmi par ta'la's xa'got tmia càa mèn prob.

No ale ngòo xyàn lezo' mèna gunèe mèna xa'gota.

6 Per Jesús ndxab loo mèna:

—Bla' gu' tee tub xa'got ndxè'.

¿Chonon ngue tethon gu' xa' no ngue li xol gu' xa', à'? Tac con' co' ngue li xa'got ndxè' loon anze'f huen naca.

⁷Gu' thidteneque' nzo làth mèn prob. No nzo mèn prob làth gu'. No nzoque' mod li gu' con' ndac loo mèn prob co'se' ndlya's gu' li gu'i. Per part cóñ chenen, ya ne'tolode go non gu!. ⁸Prob

xa'got ndxè' ngue li co' nzote mod li xa' loon. Xa'got ndxè' ngue go xla' aceit co' anze'f nazi' ndlya' ba' ladenndoore' co'se' ca's mèn daa par ne'yitoode xla' laden co'se' ya ca's mèn daa. ⁹Lìcp'e' ba'i, na nii loo gu': Pál co'te' co mèn yalbàn no te'th mèn cóñ che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod telá' Diox mèn loo con' ryes dib athu loo izlyo', ta' mèna cuent cóñ che'n con' mbli no xa'got ndxè' daa par te' lezo' mèn cóñ che'n xa'got ndxè'.

Jud mcua'n thìb mod par mda'xù' Jud Jesús loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús.

(Mt. 26.14–16; Lc. 22.3–6)

¹⁰Le' sya, Jud Iscariot, co' nac thìb myen' xin' mté'th Jesús, ngua toodi's no mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' par ñeene' xá mod li Jud par ta'xù' Jud Jesús loo mèna. ¹¹Co'se' mbìn mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' di's co' ndxab Jud loo mèna, anze'f mdyac lezo' mèna. No mcàbgòn mèna loo Jud ta' mèna tmi càa Jud co'se' yilo ta'xù' Jud Jesús loo mèna. Leque hora mtlo Jud, mcua'n Jud mod xá mod ta'xù' Jud Jesús loo mèna.

Jesús nduhua rsè no myen' xin' mté'th Jesús thìb xhuin.

(Mt. 26.17–29; Lc. 22.7–23; Jn. 13.21–30; 1 Co. 11.23–26)

¹²Co'se' ngonii izlyo' co' nac huiz yub Iní co'se' ndxuhua mèn pan co' ingòode mèn dii levadur no co'se' ndxuth mèn mbacxil' co' ndxuth mèn loo Diox co'se' ndxáal Iní pasc, huiza myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿pá ndlya's U' li nab nu' thìb lugar par hua rsè na' rsè co' nac che'n Iní pasc, à?

¹³Sya, mtl' Jesús chop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Huàa gu' le'n ciuda Jerusalén ba'. Tua' zyál' gu' thib mbi' co' ne' thib rre nít. Ftoo nque gu' xís mbi!. ¹⁴No co'se' zin mbi' co'te' yòo mbi', yòo gu' con mbi'. Sya, gab gu' loo mbi' co' nac gundan co' nac che'n liza: Maistr nu' gunee di's ndxè' loo nu' par ñee nu' di's ndxè' lool: ¿Pá ndub cuart co'te' góon par hua rsè'en co' nac rsè pasc con myen' xin' mté'th daa, à? ¹⁵Le' sya, mbi' co' nac gundan co' nac che'n yòoa lu' loo gu' pá ndub thib cuart co' más naroo loo pis gáp liz mbi'. Cuarta mblyo'fle' no mdyoxcua'le'. Tya toxcuá' gu' con' hua rsè na' co' nac nte' lezo' mèn pasc.

¹⁶Sya, mxen myen' xin' mté'th Jesús ned. Nda myen'. Mzin myen' le'n ciuda Jerusalén. No ngòcque' con' loo myen' xalque' ndxab Jesús loo myen'. Sya, mtoxcua' myen' nítyèth co' hua rsè no myen' Jesús par te' lezo' myen' có'n che'n pasc.

¹⁷Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, mzin Jesús con ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús loo pis gáp co'te' nac cuart liz mbi'a par hua rsè no Jesús myen' tya. ¹⁸Co'se' ndub yuhua rsè no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo mes, ndxab Jesús loo myen':

—Lícpel' ba'i, na nii loo gu' le' thib gu', co' ngue yuhua no daa, ta'lù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n daa.

¹⁹Sya, mxi lezo' myen' xin' mté'th Jesús. No mtlo myen', mnibdi's myen' loo thib xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'. Mbez myen':

—Ne'stolque' daai, yoo.

No mbez tedib myen' loo xtàa myen':

—Ne'stolque' daai, yoo.

²⁰Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús: —Thib gu' co' nzo làth rye si' fchop gu' co' mcuin co' ngue yuhua non thidte plat, gu'a ta'lù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen. ²¹Huenque' naca, ey, le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn

loo izlyo', gáca loon xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox cón chenen. Per ay, prob mbi' izlyo', mbi' co' ta'lù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen. Más huen ngàca loo mbi'a ne'ngálte mbi' loo izlyo' thidtene leque ta'lù' mbi'a daa loo mèn ye'rsin'a.

²²Láth ngue yuhua rsè myen' xin' mté'th Jesús con Jesús, mxen Jesús pan. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Ngoloa, mchì'x Jesús pan. Mda' Jesús pan loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Dhua gu' pan ndxè', ey. Pan ndxè' nee di's nac cón che'n bél'yòo laden co' gath por cón che'n rye mèn.

²³Sya, mxen Jesús thib vas vin.

Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Ngoloa, mda' Jesús vas vin loo myen' xin' mté'th Jesús. Sya, ngu ryete myen' chu'th chu'th vin.

²⁴Ngoloa, ndxab Jesús loo myen':

—Vin co' ngolo ngu gu' ba' nee di's nac cón che'n ren laden co' xyo loo izlyo' par li nèen tedib conveñ co' gáca thib conveñ cub yiloa. No xyo ren laden loo izlyo' por cón che'n huax mèn par tataa mod, mèn co' yila's loo cón chenen, tyon' xtol mèna no tyon' xquin mèna. ²⁵Per, lícpel' ba'i, na ngue nii loo gu': Desde nalle' par delant, ne'bereden gun vin xal ngue yun vin nalle' con gu' loo izlyo' ndxè'. Na gu vin con gu' tedib vez axta co'se' ñibe'pe' xuden Diox loo mèn.

Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cù di's Jesús loo mèn.

(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

²⁶Co'se' ngolo mbil' ro no Jesús myen' xin' mté'th Jesús thib himn, nda Jesús con myen' loo thib yii co' lée yii che'n yaa oliv. ²⁷Sya, láth ndoo Jesús ned, ndxab Jesús loo myen':

—Nase, ryete gu' anze'f xi lezo' no tyoo xà' lezo' gu' por cón chenen yál'

ndxè', ey. Tac loo libr co' nac xti's Diox
ndub di's co' mbez:

Daa guth pastor. Le' mbacxil'
pastor na, rye's pál.

²⁸per co'se' yilo ryo xban daa, daa ga
ner loo gu' le'n thib yèezya' che'n làaz
mèn galile.

²⁹Sya, ndxbab Pedr loo Jesús:

—Mastale' ryete myen' ba' xi lezo' no
tyoo xà' lezo' myen' ba' loo cóñ che'n
U', per part cón chenen daa ne'xide
lezo' no ne' ne' tyoo xà' lezon ñèen cóñ
gàc loo U'.

³⁰Per Jesús ndxbab loo Pedr:

—Pedr, lícpe ba'i, na nii lool: Nal
xhuin ndoore' lé' nguiidtee yál' no
cozèe nguiidtee chop vez, lùu cà di's
daa son vez loo mèn.

³¹Per Pedr mbli nèe di's. Ndxab Pedr
loo Jesús:

—Mastale' gath daa con U', Tad, na
ne'cà di'ste U'.

No ale ryete myen' xin' mté'th Jesús
thidte di's ndxbab loo Jesús.

Jesús ngurez Diox co'te' ngòc thib huert co' lèe Getsemaní.

(Mt. 26.36–46; Lc. 22.39–46)

³²Sya, nda no Jesús myen' xin' mté'th
Jesús thib lugar co' lèe Getsemaní.
Tya, ndxbab Jesús loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Trè'te gure tub gu' láth nda bezen
Diox tachu'the más ba'lé'.

³³Ante mbe' Jesús Pedr, no Cob, no
Juàn. Le' Jesús na, naxut naxut gunaa
loo. No mxi tñ' lezo' Jesús. ³⁴No
ndxbab Jesús loo myen':

—Nden' lezon axta arid nalyat gàca
loon co'se' tetìi mèn daa axta gath
daa. Trè'te byan' gu'. Gure naa gu' no
ne'gàtte gu', ndee gu'.

³⁵Sya, ngua Jesús tachu'the más
delant. Tya, mdub xib Jesús. No mctoloo
Jesús loo yòo. Ndxab Jesús loo Diox:

—Tad, chele' U' nee lezo', ne'ten'ten
arid yalnè co' gàc loon le'n huiz ndxè'.

³⁶Láth ngue bez Jesús Diox, ndxbab
Jesús loo Diox, ne:

—Pay, yey, ryete con' nzoque' mod
li U'. Ftelá' U' daa loo yalnè co' gàc
co' ten'en co'se' tyactìi daa. Per, licpe'
ba'i, indlyasten gàca loon xal ndlyazen.
Ndxel'eque', ndlyazen gàc loon xal
neete lezo'pe' U' no maste.

³⁷Ngoloa, ndye'th Jesús co'te' mbyan'
Pedr, no Cob, no Juàn. Per co'se' gunèe
Jesús myen', ale nzi yàt myen!. Sya, mblo'
Jesús mcal' loo myen!. Ndxab Jesús loo Pedr:

—Mon, ¿ché' nax yàtl, cà? ¿Ché'
ne'nxectel ndub naal mase thib hor, cà?

³⁸Gure naa gu' mase chu'th, yey. No gurez
gu' Diox par ne'aselide gu' cua'n gu' xquin
gu' naba!. Lícpe' ba'i, xtùuz gu' no lezo' gu'
anze'f ndlyala's le' gu' cuez Diox. Per bél'yòo
lad gu' ba' ndli nden' gu' ngo zan gu'. Cona,
ngulàa fuerz gu!. Ale mbuu's gu' nzi gu'.

³⁹Ngoloa, mbere Jesús, nda bez Jesús
Diox mbryop vez. Ndxab Jesús leque di'sa
loo Diox. ⁴⁰Mbere Jesús, ndye'th Jesús co'te'
mbyan' Pedr, no Cob, no Juàn. Lomisque',
nzi yàt myen' tac ngudloo myen' ne'nxecte
tant thib mcal' nzo ngudloo myen!. Per axta
ne' ne' ñee myen' cóñ gab myen' loo Jesús
co'se' gunèe myen' ndye'th Jesús. ⁴¹Ngolo
mbyon vez ndye'th Jesús co'te' mbyan' Pedr,
no Cob, no Juàn par ñèe Jesús máa myen'.
Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' ngue li gu' cuent gàt gu' nal xhuin,
cà? Pà gàt gu'. Mzinle' hor co'se' ta'xù' thib
mbi' daa, daa co' mbal yáal loo izylo' ndxè'
xalque' ndxáal chol mèn loo izylo', loo mèn
ye'rsin' co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol.

⁴²Goo too gu!. Ya' gu' ndyàa na!. Ndele' mbi'
co' ta'xù' daa loo mèn.

Mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús mbe' Jesús xal ndxe' mèn thib pres.

(Mt. 26.47–56; Lc. 22.47–53; Jn. 18.2–11)

⁴³Tatabe' ngue toodi's no Jesús
myen' xin' mté'th Jesús co'se' ngro zi'f
Jud, nde Jud, Jud co' ngòc cuent nac
si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Nde

no Jud huax mèn. Chó mèn nzo spad ya!. Chó mèn nzo thib bro' yaa ya!. Mèn co' mbi'th ngòc mèn co' mtel' jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' mtel' mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèn co' mtel' rye mèngool co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel. ⁴⁴Le' Jud co' mda'xù! Jesús loo mèn ye'rsin' na, ndxbab loo mèn co' nde no Jud nddoore' ryo! Jud con mèna:

—Neeque' gu' mbi' co' tan thib chit ro, mbi'a nac Jesús. Tyen gu' mbi!. No ne'lá'de gu' mbi!.

⁴⁵No texal mzin Jud loo Jesús, mbii gax Jud loo Jesús. Ndxab Jud loo Jesús chop vez:

—Maistr, Maistr.

Látha, thidte de repent mda' Jud thib chit ro Jesús. ⁴⁶Sya, mxen mcàa mèna Jesús. Mbe' mèna Jesús xal thib pres loo rye mèn co' mtel' mèn co' mbe' Jesús.

⁴⁷Per thib myen' xin' mté'th Jesús co' nzo làtha mdob spad le'n cubiert. Mblàa myen'a thib ya' spad nza thib moz che'n jef che'n nguley' co' más mniibe' loo rye nguley'. Ale mblo nde'f myen'a nza moz. ⁴⁸Sya, ndxbab Jesús loo rye mèna:

—¿Ché!, lícque!, por derech, ngro' gu' con spad no con thib bro' yaa ya' gu' par tyenxù! gu' daa no hue' gu' daa xal ndxe' mèn thib huan' chele' daa ngàc huan', cà'?

⁴⁹Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Atate huiz ngo non gu!. No mblu'en gu' le'n templ gu!. No le'n rye huiza ne'ndenxù'de gu' daa xal thib pres, élé? Per ndxàc con' ndxe' loon par tyaaque' no gàcque' no tyubque' di's cón che'n daa xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox.

⁵⁰Látha, ale ryete myen' xin' mté'th Jesús mxon!. Mblá' myen' thidte Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbyòò co' mxon' làtha.

⁵¹Per thib mbyòò co' mdoo nque xís Jesús, mbyòòa mcap thib sab no maste. Sya, mxen mèna mbyòò par hue' mèna mbyòò, ne. ⁵²Per mbyòò mcua'n mod ngro' thin mbyòò le'n sab. Che mbyòò, mxon' mbyòò, ndyaa mbyòò.

**Jesús mdooxù' loo rye mèn co'
mnibe', no co' ndyoo ner, no co'
ndyoo naa loo mèn nación Israel.**

(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55,
63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵³Sya, mbe' rye mèna Jesús loo ner jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley'. No mqueltàa ryete mèn co' nac jef che'n nguley', no mqueltàa ryete mèngool co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel, no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn co' te' mdoo Jesús. ⁵⁴Le' Pedr na, tith tith mdoo nque xís Jesús. Mzin Pedr axta loo lue' liz ner jef co' más ñibe'a. Tya, ale note Pedr mdub biiz ro rdii làth mèn co' ngòc polesi co' ngue quenap Jesús par ne'xon'te Jesús loo mèna.

⁵⁵Le' rye mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe', no rye mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel, mèna mcua'n mod xá mod quexù' que' fals mèna Jesús par tataa mod guth yèè mèna Jesús. Per ne'nglide mèna gan mcua'n mèna mod ngli mèna con'a.

⁵⁶No anze'f thib mèna mbez ampurte di's gutyè' cón che'n Jesús axta ne' ne' ñee mèna chó ro gòn mèna. Ale leque mèna ngue go xo'f cón che'n yalgutuyè' co' mbez mèna con xtàa mèna. ⁵⁷Ndxetoo ndxega' ndxep mèna. No nda' mèna cuent gutyè' par quexù' que' fals mèna Jesús. Mbez mèna loo xtàa mèna:

58—Nu' mbìn le' mbi' ba' ndxab le' mbi' telux templ che'n Diox co' mtocxua' mèn pòla. No tolo ndxab mbi' le'n son huiz no maste xít te'f mbi' tedib templ. No templ co' mbez mbi' toxcua' mbi' ne'toxicua'de chol mèn. Ne' ne' lyath no mèn mbi' toxcua' mbi' templa.

59 Per mastale' tataa mda' mèna cuent, inda'de mèna cuent thidte di's cón che'n Jesús.

60 Sya, ngoo too nde'f mbi' co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' làth rye mèna. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—¿Ché! yende chó di's ndlya'sl ñeel loon, cà'? ¿Xá mod chonon tatua' mbez mèn ba' cón che'nl, cara?

61 Per Jesús yende chó di's ngab. Xèe mdoo Jesús loo mèna. Mbere mbi' co' ngòc jef che'n nguley'a, mnibdi's mbi' loo Jesús tedib vez. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché!, llicue!, nac lùu Crist, xgan'pe! Diox, Diox co' thidteneque' ndyac lezo!, cà'?

62 Jesús ndxab loo jef che'n nguley'a:
—Aa. Nacque! daa Crist, pues. Na nii lool nalle' le' gu' hui' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', co'se' tuben cuat Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox. No hui' gu' loon co'se' gác huiz co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez le'n xcuau.

63 Co'se' mbìn mbi' co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' tataa ndxab Jesús, ale mched yèe mbi' xab mbi' tac mden' mbi' le' Jesús gunii yèe gunii tìi cón che'n Diox. Sya, ndxab mbi' loo mèn co' nziri' no mbi'a:

—¿Cón li no na' más mèn co' ta' cuent cón che'n mbi' ba'? Con di's co' ngolo gunee mbi' ba' ngogaale' mbi' loo yalgutye' mbi'. **64** Gu' mbìn no mda'que' gu' cuent xal ngolo gunii yèe gunii tìi mbi' ba' cón che'n Diox, ¿lé'? ¿Xá nee gu'? ¿Cón li no na' mbi' ba'?

Sya, ryete mèna mquexù' mque' fals Jesús par guth mèn Jesús.

65 Le' sya, mtlo ndxep mèna, msuc mèna rloo Jesús. No mtau' mèna loo Jesús con thib le' lar'. No ale mda' mèna che'n Jesús. Ale mbez mèna loo Jesús:

—Bli divin chó ngue ta' che'nl.

Le' mèn co' ngòc polesi che'n templ co' nquenap templ na, ale nguis mèna rloo Jesús.

Pedr mcà di's cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 26.69–75; Lc. 22.56–62;
Jn. 18.15–18, 25–29)

66 Láth ngue li no mèn con'a loo Jesús, Pedr xexte ndoo par xà! blé! loo lue!. Per láth ndoo Pedr tya, mzin thib mza' co' ngòc criad che'n jef che'n nguley' co'te' ndoo Pedr. **67** Texal gunèe criad ndoo biiz Pedr ro dii, xèe mbui' criad loo Pedr. Sya, ndxab criad loo Pedr:

—Lùu, ne, naqueltàa no Jesús che'n yèez Nazaret, ¿lé'?

68 Per Pedr ale mcà' di's Jesús. Ndxab Pedr:

—Ne'libeden chó mbi' nac mbi' ba!. No axta ne' ne' indxònén cón ndyoodi'sl.

Sya, xexte ngro' Pedr par ned ro puert. Láth nda ro' Pedr, chàa, ngrozèe thib nguidtee mblé' nguidtee yál'!

69 Mbere criad, xèe mbui' criad loo Pedr tedib vez. Mtlo criad, ndxab criad loo mèn co' nziri' tya:

—Mbi' ba', ne, nac thib mbi' co' naqueltàa no Jesús, ndyaquen.

70 Mbere Pedr, mcà' di's Pedr Jesús tedib vez. Pente ndxàc nguri'th con'a, mbere mèn co' nziri' tya. Ndxab mèn loo Pedr:

—Licpe' ba'i, lùu, ne, nac thib myen' co' ngue tee no Jesús. Tac lùu nac mèn gulàaz che'n làaz mèn galile. No mod co' ndyoodi's lùu ba' nac co' ndlu' xal ndyoodi's mèna.

7¹Sya, leque Pedr mtlo gunii ngòc nguàal di's. No mde'th Pedr Diox. Ndxab Pedr loo mèna:
—Ne'libeden mbi' co' ñibdi's gu' loon, cara.

7²Leque hora, chàa, ngrozzèe nguiidtee mbryop vez mblé' nguiidtee yá!. Axta syare' mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Jesús loo Pedr: Ndoore' co'se' cozèe nguiidtee chop vez, lùu cà di's daa son vez.

Co'se' mbli Pedr xtùuz cóن che'n di's co' ndxab Jesús loo Pedr, ne'tí' ne'ñnee lezo' Pedr mbín' Pedr axta plóthe.

Jesús mdooxù' loo Pilat co' ngòc gobernador tiempa.

(Mt. 27.1–2, 11–14; Lc. 23.1–5; Jn. 18.28–38)

15 Co'se' ngonìi izly' tedib huiz co' nde nquea, mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèngool co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel, no rye mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxof Moisés loo mèn, no rye mèn co' más ñibe' loo mèn nación Israel, ryete mèna thidte mqueltàa par mdub dó' mèna ya! Jesús par mbe' mèna Jesús loo Pilat. **2**Sya, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché! nac lùu rey che'n mèn nación Israel, cà?

Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:

—Aa. Nac daa rey, pues, xalque' ngolo guneela ba'.

3Le' mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley'a na, anze'f thib con' ngue quexù' ngue que' fals Jesús loo Pilat. **4**Le' sya, mbere Pilat, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché! yende chó di's lya'sl càb loo mèn ba', cà? Hui' no maste napló con' ngue quexù' ngue que' fals mèn ba' lùu.

5Per ndxe'leque', yende chó di's mcàb Jesús loo mèna. Le' Pilat na, axta ne' ne'ñnee Pilat cón li Pilat xtùuz cón che'n Jesús.

Por lult mnibe' Pilat loo mèn ya yuth mèn Jesú.

(Mt. 27.15–31; Lc. 23.13–25;
Jn. 18.38–19.16)

6Nde nxon', mque no mèn nación Israel costumbr làa mèn co' ndxàc gobiern thib pres cad lin' co'se' ndxáal lni che'n pasc. Pres co' gab mèn lyá!, presa lyá!. **7**Le'xque' le'n huiza, thidte mque' thib mbi' co' ngro' lèe Barrabás lezi'f con taamas mèn co' mbeth mèn por thib huelg co' mbli mèn tiempa. **8**Láth ndooxù' Jesús loo Pilat, ngua mèn nación Israel loo Pilat par mna'b mèn di's loo Pilat làa Pilat thib pres co' ndlya's mèn lyá! xalque' nac costumbr co' ndxàp mèn tiempa. **9**Pilat mcàb loo mèna. Ndxab Pilat:

—¿Chó ndlya's gu' telá'en, à'? ¿Ché! ndlya's gu' telá'en mbi' co' mbez nac rey che'n mèn nación Israel, cà?

10Per Pilat nonque' no nda'que' Pilat cuent por ndxàn lezo' mèna ñèe mèna Jesús, con'a mda'xù' mèn co' nac jef che'n nguley'a Jesús loo Pilat. **11**Per mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', mbli mèna par a la fuerz gab rye mèn, co' nziri' loo Pilat, más huen co' Pilat Barrabás lezi'f lugar de lá! Pilat Jesús. **12**Sya, mnibdi's Pilat loo rye mèna. Ndxab Pilat:

—¿Cón ndlya's gu' li non mbi' co' mbez mèn nac rey che'n mèn nación Israel, à?

13Sya, cabii ndxab mèna:

—Fcàa mbi' ba!. Bnibe' quée mbi' loo cruz.

14Pilat ndxab loo mèna:

—Per ¿chó con' ye'rsin' ndyac gu' mbli mbi', à?

Sya, mbere mèna, cabii ndxab mèna:

—Nu' ngue bez lool, bnibe' quée mbi' ba' loo cruz.

15per com le' Pilat mblyas yan' bien Pilat con mèn co' nziri'a, ¿lé?, mnibe' Pilat ngua lo' mèn Barrabás lezi'f. Le'

Jesús na, ngoloa mbli Pilat mandad mda' mèn che'n Jesús, mda' Pilat Jesús loo mèna par ya que' mèna Jesús loo cruz.

¹⁶Ngoloa, mbe' solndad Jesús loo lue' che'n palas. Tya, mbli mèna mandad mqueltàa ryete solndad par li solndad ngòc nguàal con' loo Jesús par tataa mod xiis no solndad Jesús. ¹⁷Ale asembli solndad mtegoc solndad Jesús thib xab Jesús color morad. No mdub solndad thib coron yis co' mtà' solndad yéc Jesús. ¹⁸Ngoloa, mtlo solndad, cabii mbez solndad loo Jesús. Ndxab solndad:

—San, rey che'n mèn nación Israel.

¹⁹No tataa mblàa solndad bar yéc Jesús. No msuc solndad rloo Jesús. No mdyub xib solndad loo Jesús. Mbli solndad loo Jesús xalque' ndli mèn co'se' ñii mèn Diox loo thib rey par tataa mod más mxìis no solndad Jesús. ²⁰Ngoloa mxìis no solndad Jesús axta plóthe, mteche solndad xab Jesús co' ngòc lar' morada lad Jesús. Mtegoc solndad Jesús xabpe' Jesús. Ngoloa, mbe' solndad Jesús par ya que' solndad Jesús loo cruz.

Tré' ndlu' xá mod mque' mèn Jesús loo cruz.

(Mt. 27.32–44; Lc. 23.26–43; Jn. 19.17–27)

²¹Le'pe' ndxàc con'a, ndye'th thib mbi' co' ngua zin' huan. Mbi'a ngòc mèn gulàaz che'n làaz mèn ciren. Mbi'a ngro' lée Mon. Ngòc mbi' xud Alejandr no Ruf. Láth nde riid mbi' ro ciuda Jerusalén, ngro' no mèna Jesús. Asal' too mbi' mèna, ale mtau' solndad loo mbi' bere mbi' par xyo'f yen mbi' cruz co'te' que' solndad Jesús.

²²Mbe' mèna Jesús loo thib den co' lée Gólgota, co' nee di's, Calaver tac dena ñaa xal thib quèe yéc mèn. ²³Tya, mda' solndad thib loo vin co' nos con thib loo cuan' co' lee mirr par ngu Jesús. Per ne'ndalte Jesús ngu Jesús vina. ²⁴Sya, mque' solndad Jesús loo

cruz. Ngoloa, mdith no solndad dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad hue' thib le' thib le' xab Jesús.

²⁵Hor co' mque' solndad Jesús loo cruz ngòc hor nquée guyè' xtil!. ²⁶Nde nxon!, mque' solndad plá di's loo thib le' ye's loo cruz yéc Jesús. Di'sa mbez taandxè':

—Rey che'n mèn nación Israel.

Tataa mdub solndad di's yéc cruz tac mèn mquexù' mque' fals Jesús le' Jesús ndxbab:

—Daa nac rey che'n mèn nación Israel.

²⁷Thidte mque' mèn Jesús loo cruz con chop mbi' co' ngòc huan!. Thib mbi' mquée loo cruz cuat Jesús ladli. Tedib mbi' mquée loo cruz cuat Jesús lad rebes. ²⁸Tataa ngòca par ngòcque' no mdubque' di's co' mde'th mèn co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

—Mbli mèn cuent no Crist ngòc mèn ye'rsin' con mèn ye'rsin'.

²⁹Le' sya, mèn co' ndri'th co'te' ngue Jesús loo cruz, asembli mèna, mbez mèna ngòc nguàal di's loo Jesús. No tataa mcuin mèna yéc mèna loo Jesús. Mbez mèna loo Jesús:

—Nase, yixo. Lùu co' mbez cobiil templ no yilo son huiz ngolole' mxít te'fl templ tedib vez, mzyalque'l la nguel tua!. ³⁰Leque lùu bli par lyá'l loo con' ryes no bilàa loo cruz co'te' nguel ba'.

³¹Lomisque' ne, mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ale mxìis no mèna Jesús. No mbez mèna loo xtàa mèna:

—Mbi' ba' mtelá' mèn loo con' ryes. Per nalle', ale, ne'gácte mbi' telá' mbi' mbi' loo con' ryes. Mzyalque' mbi'i.

³²Chele' na' ñee le' mbi' co' mbez nac Crist no co' mbez nac rey loo na' bilàa loo cruz nalle', syase, yila's na' le' mbi' ba' nac Crist, élé?

No ale axta ryop mbi' co' mquée loo cruz cuat Jesús ndxbab ngòc nguàal di's loo Jesús.

Jesús nguth loo cruz.

(Mt. 27.45–56; Lc. 23.44–49; Jn. 19.28–30)

33Dib lal ngue que' mèna Jesús loo cruz, ngóol hor rol huiz. Per co'se' ngóol rol huiz axta hor mquée guyon bzyè mbyau' loo huiz dib athu loo izlyo!.

34Co'se' ngòc hor mquée guyon bzyè huiza, ngrozèe yii ngrozèe den Jesús. Ngro' di's ro Jesús. Ndxab Jesús:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?

Di's ndxè' nee di's: U' co' nac Diox daa, ¿chonon mblá'y'a! U' daa?

35Per ndxep mèn co' ngure gax loo Jesús hora, mèna mbìn di's co' ndxab Jesús. Mèna ndxab loo xtàa mèna:

—Bìn gu' di's co' ngue bez mbi' ba!. ¿Ché' ndyac gu'i mbi' ngue bez Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox pól'a, ¿lé?!

36Sya, thib mbi' co' nzo làtha mque' carre. Ngua tegaz mbi' thib sponj con thib loo vin nala co' nos con thib loo cuan' nala. Sya, mdub mbi'a sponj loo thib punt bar no mzi mchep mbi' sponja ro Jesús par gu Jesús vina. No ndxab mbi':

—Blá' gu' teeque' mbi' par ñee na' neene' ché' ti'th Lii par làa Lii mbi'.

37Leque hora, ngrozèe yii ngrozèe den Jesús. No setilte nguth Jesús. **38**No texal ngolo nguth Jesús, Diox mbli ngòc rol cortin co' ngue le'n templ. Desde gáp axta xàn' cortin ale mbryed grolthe cortin. **39**Le' capitán co' nac capitán che'n gobiern co' ndub ciuda Rom, co' ndoo naa no co' ndoo hui' xal ngòca loo Jesús loo cruz, co'se' gunèe capitán ngrozèe yii ngrozèe den Jesús no co'se' gunèe capitán xá mod nguth Jesús, ndxab capitán loo mèn co' ngure tya:

—Lìcpe' ba'i, cara, mbi' ba' ngòc xgan'pe' Diox, ndyaquen.

40Lomisque' ne, ngure ndxep mèngot, co' ngure hui' tith xal ngòca loo Jesús loo cruz. Láth rye mèngota ngo thib xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc mèn yéez Magdala. No ngo tedib xa'got co'

ngro' lèe Mari co' ngòc xna' ryop hues myen' co' ngro' lèe Cob no Chè. Coba mdub lèe mèn Cob Chu'th. No ngo tedib xa'got tya co' ngro' lèe Salomé. **41**Ryete xa'gota mdoo nque xís Jesús. No mbli xa'gota mandad loo Jesús co'se' mque tee Jesús le'n rye yéezya' co' nac ned làaz mèn galile. Más de cona, taamas mèngot co' mdoo nque xís Jesús, co'se' mquée Jesús par ned ciuda Jerusalén le'n huiza, ndoo hui' xal ndxàc con' loo Jesús.

Trè' ndlu' xal ngua lo mèn thebol Jesús le'n thib bá' co' ngòc thib ye'r quèe.

(Mt. 27.57–61; Lc. 23.50–56; Jn. 19.38–42)

42Huiz co'se' nguth Jesús, huiza ngòc huiz vispr che'n huiz roo co' nac huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Casque' hora nde làale' yál' izlyo!. **43**Ngoloa, mbi'th thib mbi' co' lèe Chè. Mbi'a ngòc mèn yéez Arimate. Ngòc mbi' thib jef loo mèn co' nqueltàa par ndyoo ner, no ndyoo naa, no ñibe' mbi' loo mèn nación Israel, ne. Mbi'a ndub quee lezo' pól gác tiemp co'se' ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo!. Pues ngòo valor loo mbi'. Negadi's ngua mbi' co'te' ndub Pilat par ña'b mbi' loo Pilat ta' Pilat permis làa mbi' thebol Jesús loo cruz. **44**Co'se' mbìn Pilat di's co' ngue ta' Chè cuent loo Pilat, ante mbyu' mbyàl Pilat co'se' mbìn Pilat le' Jesús nguthle!. Sya, ngurez Pilat capitán par níbdi's Pilat loo capitán. Ndxab Pilat:

—¿Ché', lìcque', ngolole' nguth Jesús, cà?

—Aa, ndxab capitán.

45Co'se' mcàb capitán, ndxab capitán:

—Aa, ngolole' nguth Jesús, sya, mda' Pilat permis loo Chè par yilàa Chè thebol Jesús loo cruz.

46Ngoloa, ngua ti' Chè thib sab co' anze'f náp ntac. Ndye'th Chè. Mblàa Chè thebol Jesús loo cruz. Mchi'x Chè saba lad thebol Jesús. Ngoloa, ngua

lo Chè thebol Jesús le'n thìb ye'r quèe co' naden' cho thìb quèe. Ngoloa, mtau' Chè ro ye'r quèe con tedib quèe laj.

⁴⁷ Le' Mari, co' ngòc mèn yèez Magdala, no tedib xa'got co' lèe Mari co' ngòc xna' Chè na, ngua tee hui' co'te' mblo Chè, co' ngòc mèn yèez Arimete, thebol Jesús le'n ye'r quèea.

Jesús negro xban.

(Mt. 28.1–10; Lc. 24.1–12; Jn. 20.1–10)

16 Co'se' nguri'th huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, thìb xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc mèn yèez Magdala, no tedib xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc xna' Cob, no tedib xa'got co' ngro' lèe Salomé, yon xa'gota mxí' thìb loo nít perfum par ya tà' xa' nít perfuma lad thebol Jesús. ² Co'se' ngonìi izlyo' huiz doming co' nac ner huiz che'n sman, tatabe' ñaa mbe'th izlyo', nda yon xa'gota ro ye'r quèe co'te' mblo mèn thebol Jesús. No mzín xa' ro ye'r quèea le'pe' nde len huiz. ³ Per co'se' yamerle' zin xa' ro ye'r quèea, ndxab xa' loo xtàxa xa':

—Per nalle' na, ichó teche quèe ro ye'r quèe par yòo na' le'n ye'r quèe, ye?

⁴ Per co'se' mzinpé' xa' ro ye'r quèe, gunèe xa' le' quèe laj roo co' ndoo nau' ro ye'r quèea ya indoo nau'te ro ye'r quèe. Ale ndoo xal'le' ro ye'r quèe. ⁵ Per co'se' ngòo xa'gota le'n ye'r quèe, gunèe xa' ndub thìb mbyòo ladli co'te' ndoo xa'. Noc mbyòo thìb ned xab mbyòo co' dib ando mbyòo co' ante nagus bëeleque' ñaa. Co'se' gunèe xa'gota ndub mbyòo, ale mzyeb xa'gota. ⁶ Per mbyòo ndxab loo xa'gota:

—Ne'zyebte gu', ey. Na neeqe' le' gu' nde cuá'n Jesús che'n yèez Nazaret co' mque' mèn loo cruz. Jesús negro xbanle'. Yende Jesús trè!. Huen huen hui' gu' co'te' mdi'xsua' mèn Jesús. ⁷ Nalle', huàa li gu' avis ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús no loo Pedr. Guuz gu' loo

myen' le' Jesús ya ner loo myen' le'n thìb yèez co' nac gulàaz che'n làaz mèn galile. Tya, tolo hui' myen' loo Jesús xalque' ndxab Jesús loo myen' pezea.

⁸ Sya, yende izlyo', mque' yon xa'gota carre. Mbii xa' ro ye'r quèea. Ale nxí'th xa' tant nzyeb xa!. No yende chó ngabte xa' loo nec thìb mèn tant nzyeb xa!.

Jesús mblu' loo loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala.

(Jn. 20.11–18)

⁹ Co'se' ngolo negro xban Jesús huiz co' ngòc ner huiz che'n sman co' nac huiz doming, nerleque' loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala, Mari co' mque no gaz xpii meexù' ndoore', ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús Jesús loo Mari. ¹⁰ Ngoloa, mxen Mari ned. Ngua li Mari avisa loo rye mèn co' mque tee no Jesús ndoore!. Prob mèna nzi xi lezo' no nzi yón' mèna por cóñ che'n con' co' ngòc loo Jesús. ¹¹ Co'se' mbìn mèna ngue ta' Mari cuent le' Jesús negro xbanle' no gunèele' Mari Jesús, ne'ngala'ste mèna di's co' ngue ta' Mari cuent.

Jesús negro' too no mblu' loo Jesús Jesús loo chop myen' xin' mté'th Jesús. (Lc. 24.13–35)

¹² Per loo negro' too Jesús no mblu' loo Jesús loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala, ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús tedib mod loo taachop myen' xin' mté'th Jesús co'se' ndoo ryop myen'a ned ndyàa myen' ned co' nac ned huan. ¹³ Co'se' ngolo gunèe myen' Jesús, mxen myen' ned. Ngua ta' myen' cuent loo taamas myen' xin' mté'th Jesús. Lomisque' ne, ne'ngala'ste taamas myen' xin' mté'th Jesús cuent co' mda' ryop myen'a loo myen'.

Jesús ngue xo'f zin' loo myen' xin' mté'th Jesús par hue' myen' di's cóñ che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 28.16–20; Lc. 24.36–49; Jn. 20.19–23)

¹⁴ Per más nde tee huiz, por derech, ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús loo

ryete si' fthib myen' xin' mté'th Jesús láth co'se' ndub myen' loo mes liz thìb mbi!. Sya, mbyoo Jesús myen' tac axta arid naad myen' no nguud myen' no por navez lezo' myen' tac indxela'ste myen' cuent co' mbìn myen' cóñ che'n mèn co' mda' cuent loo myen' le' mèna gunèe Jesús loo ngro xban Jesús. ¹⁵Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Nase, ndlyazen ya gu' dib athu loo izlyo!. Ya ta' gu' cuent cóñ che'n di's ndac ndxè' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo rye mèn co' nzi ban dib athu loo izlyo!.

16 No ndxab Jesús:

—Mèn co' tyal yila's loon no loo cóñ chenen no yiloa gàc bautizar mèn, mèna lyá'que!. Per ndxe'leque', mèn co' ne'tyalte yila's loon no loo cóñ chenen, mèna thidteneque' quexù' Diox par tetii Diox mèna yiloa. ¹⁷Lu'en loo gu' xal ñaa señ no yalguzye' co' li Diox loo mèn, mèn co' tyal yila's loon. Lomisque' ne, ngue ñibe'en loo gu' por cóñ che'n con' roo no con' xèn co' nzo lás niin no co' nzo la's yan, co' gu' xpii meexù' loo mèn. Lomisque' ne, lin par tyoodi's gu' tedib di'stèe co' inacte di'stèe co'

ndyoodi's gu' loo mèn. ¹⁸No lomisque' ne, lin co'se' tyen gu' mbel', ne'quelede mbel' gu!. Ta' mèn nít yèth co' nos cuan' hua gu' no ne'lide cuan'a yalquìì loo gu' par gath gu!. Más de cona, ante gàal gu' lad mèn yíiz, yac mèn yíiz loo yíiz co' mque no mèn, ne.

Jesús nguáp loo bé!.

(Lc. 24.50-53)

19 Texal ngolo mdoodi's no Jesús myen' xin' mté'th Jesús, xèe nzi hui' myen' xal nguáp Jesús loo bé!. No co'se' ngolo mzin Jesús loo bé!, mdub Jesús cuat Diox loo bé!. ²⁰Ngoloa, mbii myen' co'te' ngo no myen' Jesús. Mxen myen' ned. Nda te'th myen' no ngua lo myen' yalbàn co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo mèn dib athu loo izlyo!. Yub Tad Jesús mque tee no myen' ned mque tee myen'. No yub Tad Jesús ndli par ndxàc huax señ no huax yalguzye' loo mèn por cóñ che'n myen', par ndlu' Tad Jesús loo mèn lícque' nac di's co' ngue go myen' yalbàn no co' nde'th myen' loo mèn, no co' ndxàc loo mèn. Taandxè'que' tolo gàca, ndee gu!.